

GLASILO GRADA BAKRA / Br. 49 / God. XVII

Bura

Prosinac 2022.

Savjet mladih

**Prigodni darovi za
djecu i umirovljenike**

Zaigrani Bakar

*Komunalni info / Novosti iz Grada Bakra / Bakarske udruge /
Dječji vrtići / Industrijska zona / Turistička zajednica...*

12 | Godina Djevojčice s baškotom

51 | 100 godina NK-a Naprijeda

Uvodnik	3
Savjet mladih	7
Bakarski stipendisti	11
In memoriam: Čedomil Šimić	15
Prostorno planiranje	17
Rekonstrukcija Doma kulture Kukuljanovo	17
Industrijska zona	22
Dani mjesta	25
Turizam	27
Zaigrani Bakar	29
Dječji vrtići	30
DV Bambi	33
DV Pčelice	34
Spod školskih klupah	35
Obilježili 60 god. od početka školovanja	38
Tjedan programiranja	41
Obilježen Svjetski dan pomorstva	43
Film „Grad u knjizi“	46
Prvašići u Knjižnici	49
Bakarske udruge	50
Svečana sjednica NK-a Naprijeda	51
Obilježeno 50 god. Takala	55
145 godina bakarskog Sklada	61
Proslava 40 godina BK-a Kukuljanovo	66
Mičica	70
Info	71

Impressum

Izdavač:

Grad Bakar, Primorje 39

Za izdavača:

Gradonačelnik Tomislav Klarić

Glavna urednica:

Paula Mikeli

Uredništvo:

Maja Šepac Rožić, Paula Mikeli, Viktor Polić, Milan Rončević, Davor Skočilić, Gabrijela Mitić, Vice Sep, Dolores Paro-Mikeli, Sonja Jelušić Marić

Fotografije:

Miljenko Šegulja, Creative media, Ri prsten, Ivan Biskupić, Anamarija Kezić, Ivona Miloš, Ivan Jakupanec, Vice Sep, OŠ Bakar, OŠ „Hreljin“

Grafički urednik:

Víbor Visković

Dizajn i priprema za tisak:

Vixel, obrt za web i grafički dizajn

Lektorica:

Sanja Miočić

Tisak:

Tiskara Igmar d. o. o.
2000 primjeraka

Materijali se dostavljaju u digitalnom obliku. Materijale ne vraćamo.

List izlazi kvartalno

Dragi sugrađani,

Opraštamo se od 2022. godine pa smo svakim danom bliže godini koja u našu Domovinu, a s njom i u naš kraj, donosi brojne izazove. Više nam neće trebati putovnice, pa ni osobne iskaznice na putovanjima zemljama Europske unije. Schengen donosi novine s kojima Unija širi svoje granice, a Hrvatska cjelovita ostaje unutar njih. Euro je od siječnja naša valuta, na njega ćemo se lako priviknuti, no borba za svaki cent više, kako u džepovima naših građana tako i u Proračunu Grada, počinje već sada.

Proračun za sljedeću godinu po prvi put donosimo u eurima. Preračunatih, a planiranih 127 milijuna kuna postaje 16,95 milijuna eura. Kad smo ga pripremali, u šali sam rekao: „Upravo ovakav je bio kad sam prvi put postao gradonačelnik“. Uistinu, tada je to bilo svega 16-ak milijuna kuna. Bilo je to nešto više od dva milijuna eura, za nas tada sasvim dovoljno da pokrenemo zamašnjak razvoja i izgradnju na čitavom području Grada. Sada, s odmakom, mogu reći da je Grad Bakar postao ono što smo svim srcem željeli, pokretač razvoja i grad po mjeri svojih građana. Od prvog dana gradimo i nikada nismo stali, nižu se projekti jedan za drugim, a Bakar je sve moćniji i jači. Gospodarstvo u koje smo ulagali proteklih godina, kao i svi projekti u bakarskoj Industrijskoj zoni sada postaju naša čvrsta stijena i motor još bržeg razvoja. Gradilišta su na sve strane, pripremamo nove projekte, dolaze nam brojne nove firme pa Proračun i dalje raste, a vizija razvoja se nastavlja. Uvjereni smo da će s njom i brojke biti sve veće, a naš san o gospodarskom srcu Hrvatskog primorja postati stvarnost. No, da ne mislimo samo na gospodarstvo, već i na kulturu, sport i svakodnevne potrebe naših građana dokazuju činjenice i ispunjena obećanja koja postaju veća i zahtjevnija. Upravo se gradi kanalizacija i vodovod u Bakru, radovi su na Borcu, Marohničevoj kući, Hroljevu, Domu kulture Krasica, priprema se mali muzej u Turskoj kući, projektira sportska dvorana i bazen na Kukuljanovu, igralište Naprijeda i vatrogasni dom na Hreljinu, premješta cesta na Praputnjaku, slijedi parkiralište i školsko igralište, transportni cjevovodi na Škrljevu, vodovod Zlobin-Plase, ulažemo u preventivne

preglede, dječje vrtiće, uveli smo produženi boravak u škole, ostaje besplatan prijevoz autobusima Dobre, ne dižemo komunalnu naknadu, ne uvodimo prirez, širimo dječje vrtiće i planiramo novi. Projektiramo plažu, još jednu morsku šetnicu, rasvjetu tunela, garažu i parking, nova građevinska područja, nove poslovne zone, kupujemo zemljišta... Neprestano stvaramo „Prave vrijednosti“ koje smo vam obećali.

Kada bismo sve što radimo i pokušali sažeti, ne može stati u nekoliko rečenica. No, ono što svakako zaslužuje da se upiše su riječi „hvale“ svima koji odrađuju sve što možemo vidjeti na terenu. S ponosom mogu reći da sam, zahvaljujući vama dragi sugrađani, na čelu male kolone ljudi koja stvara čuda.

U našoj gradskoj Upravi svega je 22 zaposlenih, u Industrijskoj zoni 5, Dobri 35. Štedili smo na Gradu da bi mogli građanima i našim najmlađima pružiti još više. Gradili smo vrtiće - zapošljavali odgajateljice, osnovali knjižnicu i turističku zajednicu - zaposlili djelatnice, uveli produženi boravak u škole pa osigurali plaće za 6 učiteljica, osigurali besplatne udžbenike i radne bilježnice, ulagali u škole, financirali udruge i klubove... Tako mogu još dugo redati, no jedno je bitno, a to je da naš Grad Bakar plovi punim jedrima nošen valom ljubavi prema rodnom kraju, jer naša je dužnost ispuniti dana obećanja, graditi i stvarati uvjete za razvoj i bolju budućnost našeg Grada i svih vas.

A vas, dragi sugrađani, molim da zajedno s nama čuvate naš kraj, naše običaje i gradite svoje živote, stvarate obitelji na temeljima koje su nam ostavili naši stari. Molim sve vas da, raširenih ruku prijateljstva, svi zajedno primimo u svoju sredinu sve one, naše nove sugrađane koji dolaze živjeti s nama i odlučili su graditi svoj dom u ovom našem predivnom srcu Hrvatskog primorja.

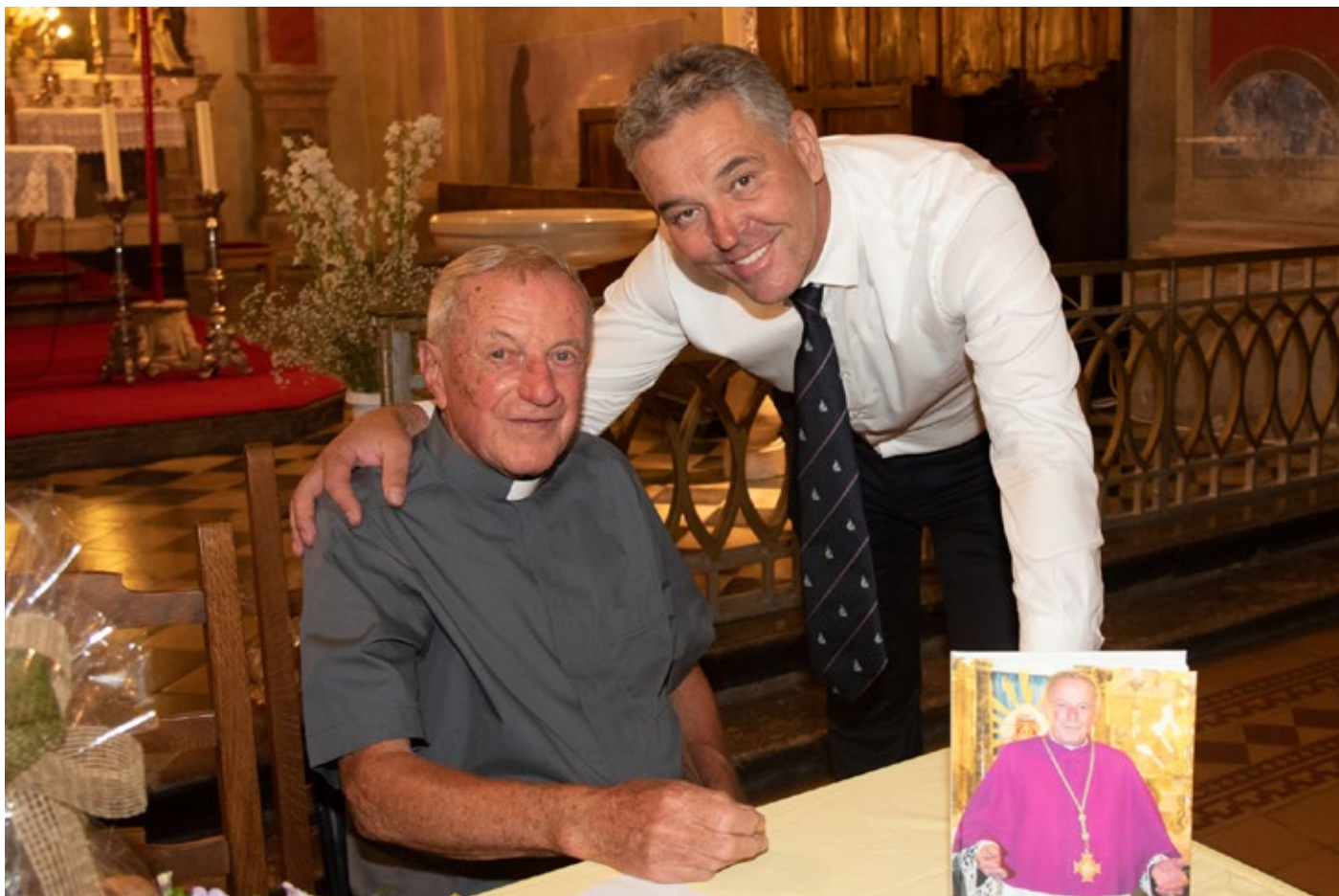
S tim mislim, na kraju mog obraćanja, svima vama iskreno i od srca želim sretan Božić, zdravu, uspješnu i sretnu novu godinu i neka sve vas i naše prijatelje u zajedništvu čuva dobri Bog.

Vaš Gradonačelnik
Tomislav Klarić

Predstavljanje knjige „Drug velečasni: sjećanja mons. Giuseppea Vosille“

Tekst: Paula Mikeli

U svečanom ambijentu crkve sv. Andrije ap. u gradu Bakru, na ponos svih prisutnih održana je promocija knjige mons. Giuseppea Vosille, nekadašnjeg omiljenog bakarskog župnika, počasnog građanina Grada Bakra. Predstavljanje knjige „Drug velečasni: sjećanja mons. Giuseppea Vosille“ održano je 13. rujna 2022. s početkom u 19:00 sati.

Mons. Giuseppe Vosilla, sada umirovljeni svećenik Riječke nadbiskupije, proveo je dugih 27 godina svog pastoralnog rada u bakarskoj župi gdje je uz puno ljubavi, dobrote i suosjećanja svjedočio svoju vjeru, posvećeno je prenoseći brojnim vjernicima. Prepuna bakarska crkva svjedok je poštovanja i ljubavi koju Bakrani osjećaju prema svom nekadašnjem župniku koji je obilježio brojne živote bivajući uz njih i u dobru i u zlu. Mons. je zaređen 1965. godine, a do umirovljenja i povratka na svoj rodni Cres, službovao je u Šapjanama, Jelenju i Bakru. U znak zahvale Grad Bakar mu je 2015. godine, na prijedlog Osnovne škole Bakar, Udruge „Bakarska žena“, Udruge umirovljenika Grada Bakra te voditelja zbora crkve sv. An-

drije ap. dodijelio svoje najveće priznanje, proglašivši ga počasnim građaninom Grada Bakra.

Nakon promocije knjige u rodnom Cresu, mons. Vosilla svoju je knjigu predstavio bakarskoj publici, obrativši joj se s puno emocija, prisjećajući se svojih svećeničkih dana u Bakru gdje je proveo većinu svog svećeništva.

Sjećanja na svoj dug i plodan svećenički put, ispričao je Gordani Fumić koja je ta sjećanja pretočila na više od 150 stranica. Knjiga sadrži i osvrte brojnih prijatelja među kojima se ističu bivša predsjednica Kolinda Grabar Kitarović i gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić. Nakladnik knjige tiskane u 500 primjeraka je Župni ured sv. Mihovi-

la arkanđela Jelenje, a među brojnim pokroviteljima je i Grad Bakar.

O knjizi i svojim sjećanjima na godine prijateljstva s mons. Vosillom govorili su riječki nadbiskup koadjutor mons. Mate Uzinić, vlč. Nikica Jurić, gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić, urednik Bruno Lončarić, Gordana Fumić, Josip Luzer i vlč. Marko Šarić koji je okupljene vodio kroz program predstavljanja knjige. Svečanost promocije knjige nastupom su uveličale članice KUU Sklad Bakar te mažoretkinje Grada Bakra čiji je kum, uz gradonačelnika Klarića, upravo mons. Vosilla.

Gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić u svom se govoru prisjetio prvog susreta s mons. Vosillom i tadašnjim ministrantom, a danas svećenikom Markom Šarićem te naglasio kako je od tog trenutka veza između njih trojice postala čvrsta i trajna, a poštovanje uzajamno. „Svatko od nas u svom životu upozna ljude koji na samo sebi svojstven način obilježe naš život. Giuseppe Vosilla, marljiv i ustrajan, tih i samozatajan, a opet prodoran i silovit u svjedočenju svoje vjere, zaslužio je povjerenje i pažnju, najviše od svega moje bezgranično poštovanje. Nemali je broj odraslih ljudi kojima je svojom rukom udijelio kršćanske sakramente, kao i onih kojima je podario riječi utjehe i nade u teškim trenucima. Na njegovom tragu danas je vlč. Marko Šarić koji vodi župu Hreljin i Zlobin, vjernici ga vole i poštuju i to je nešto što je nasljeđe i najveće bogatstvo koje je mons. Vosilla svojom neuništivom energijom i čvrstom voljom poklonio našem Gradu. Zbog svega navedenog, moja zahvalnost, poštovanje i ljubav prema tom

jednostavnom, malom, a duhom prebogatom čovjeku su neizmjerni“, istaknuo je gradonačelnik Tomislav Klarić.

„Sjećanja mons. Giuseppea Vosille svjedoče o nikad lakim vremenima za svećenike, o odgovornosti, važnosti i vrijednosti toga poziva. Poticaj su svima nama, a posebice mladim svećenicima. Sjećanja ističu kako graditi zajedništvo s vjernicima i onima koji to nisu, kako nenametljivo isticati naše identitetske vrijednosti, kako ih približiti mladima“, naglasio je Bruno Lončarić, urednik i grafički urednik knjige, dodavši da je „Vosilla diplomat i reformator, organizator, poduzetnik i obnovitelj, poticajni vjeroučitelj i uzorni prijatelj ministranata, čvrsta veza zavičaja s onima u iseljeništvu. Vosilla i njegova generacija nude još puno dobrih priča koje vrijedi zabilježiti“.

Emotivna večer i druženje s mons. Giuseppeom Vosillom zasigurno će još dugo ostati u sjećanjima i pričama brojnih Bakrana, a priče iz njegove knjige prenosit će se budućim generacijama.

Župnik Vosilla osoba je koju krasi općeljudske vrline poput jednostavnosti, nesebičnosti, otvorenosti za dijalog s drugim, društvenosti i želje za pružanjem pomoći svakom potrebitom. U svom je pastoralnom radu izbjegavao svaku vrstu podjele, bilo na vjerskoj, nacionalnoj ili nekoj drugoj osnovi. Svoj je svećenički život živio prvenstveno svjedočeći vlastitim životom radost i ljepotu te svete i časne službe. O njegovim kršćanskim i općeljudskim vrednotama svjedoče mnogobrojni vjernici župa u kojima je bio župnik, a s kojima je do današnjih dana ostao u veoma dobrim i prijateljskim odnosima. ◆

Novo vozilo DVD-a Hreljin

Tekst: Matko Juričić

Početak mjeseca srpnja u DVD Hreljin stiglo je novo vatrogasno vozilo, koje je ujedno i prvo vozilo kupljeno sredstvima Društva. Imali smo dobru suradnju s firmom MGS grupa iz Kraljevice kojoj su vlasnici naši mještani.

Njihova ponuda je bila da nam oni kao firma doniraju nadogradnju i opremu za vozilo, a na nama je bilo kupiti vozilo na koje će se postaviti ta ista nadogradnja. Uz ne puno razmišljanja pristali smo na tu ponudu i išli u daljnju realizaciju tog projekta u kojem su nam pomogli Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije i Grad Bakar.

Riječ je o terenskom vozilu marke Ford Ranger Doka, s pogonom na sva četiri kotača, spremnikom vode od 300 litara sa visokotlačnom pumpom i 20 litara pjenila. Vozilo je opremljeno najviše opremom za gašenje šumskih požara, ali i za ostale manje intervencije kao što su požari di-

mnjaka, požari kontejnera za smeće, uklanjanje srušenih stabala, zmija, itd.

Nakon što je popustila protupožarna sezona, sredinom 9. mjeseca, točnije 20. rujna 2022. napravili smo prezentaciju novog vozila i pokaznu vježbu gašenja s novim vozilom ispred OŠ „Hreljin“ gdje se skupilo mnoštvo naših kolega iz susjednih DVD-ova, djece, roditelja i ostalih mještana koji su bili oduševljeni, kako vozilom tako i pokaznom vježbom.

Ovim putem još jednom zahvaljujemo firmi MGS grupa, VZ Primorsko-goranske županije, JVP Rijeka, OŠ „Hreljin“ i Gradu Bakru. ♦

Konstituirajuća sjednica Savjeta mladih Grada Bakra

Tekst: Paula Mikeli

Gradsko vijeće Grada Bakra na 10. sjednici održanoj 27. rujna, izabralo je članove i njihove zamjenike u Savjet mladih Grada Bakra kako slijedi: Mateo Arapinac (zamjenik Marijo Sedlić), Lana Dejanović (zamjenik Laura Lazarević), Luka Jurić (zamjenik Petar Štrbac), Franka Mihalić (zamjenik Marina Bistričić), David Pleše (zamjenik Dario Mičetić), Magda Tomljanović (zamjenik Đani Dž. Haskić), Vedran Zubalj (zamjenik Marko Ruskaj).

Savjet mladih sudjeluje u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima od interesa i značaja za mlade, raspravlja o značajnim pitanjima, sudjeluje u izradi, provedbi i praćenju lokalnih programa za mlade, aktivno uključuje mlade u javni život, potiče informiranje mladih o svim pitanjima značajnim za unapređivanje položaja mladih i sl. Sedmero članova i njihovih zamjenika izabrano je na mandat od tri godine.

Konstituirajuća sjednica Savjeta mladih Grada Bakra održana je u ponedjeljak 17. listopada 2022. godine s početkom u 17,00 sati u Gradskoj vijećnici.

Pročelnica Ureda Grada Maja Šepac Rožić uvodno se obratila novoizabranim članovima, čestitala im na izboru, upozнала ih s djelokrugom rada i postupanjem Savjeta mladih sukladno Odluci o osnivanju te s radom i djelokrugom gradske Uprave.

Konstituirajuću sjednicu predvodio je predsjednik Gradskog vijeća Milan Rončević koji je čestitao nazočnima na izboru te ih pozvao na polaganje prisege i dao na glasovanje prijedlog o izboru predsjednika i potpredsjednika. Članovi Savjeta mladih jednoglasno su za predsjednika odabrali Matea Arapinca, a za potpredsjednika

Davidu Plešea.

„Vjerujemo da će ovi mladi i ambiciozni ljudi aktivno izvršavati svoje obveze, raspravljati o važnim pitanjima, surađivati s Gradskim vijećem, inicirati donošenje odluka od značaja za mlade te sudjelovati u razvoju svoga Grada“, poručio je predsjednik Gradskog vijeća Milan Rončević. ◆

Grad Bakar obilježio Svjetski dan prijevremeno rođene djece

Tekst: Paula Mikeli

Svjetski dan prijevremeno rođene djece obilježava se svakog 17. studenoga, a brojni gradovi i općine diljem svijeta obilježavaju ga osvjetljavajući važne spomenike, skulpture i zgrade dekorativnom rasvjetom ljubičaste boje koja je simbol spomenutog dana.

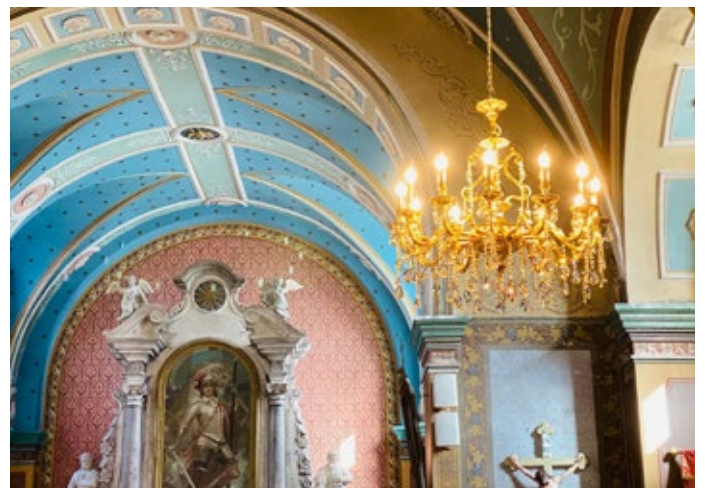
Na inicijativu Kluba roditelja nedonoščadi „Palčići“, Grad Bakar se ove godine pridružio obilježavanju Svjetskog dana prijevremeno rođene djece osvjetljavanjem zgrade Magistrata ljubičastom bojom. U Hrvatskoj se na godinu prijevremeno rodi više od 2 600 djece, a prema statistikama u cijelome svijetu 1 od 10 djece je prerano rođeno. Prijevremeno rođenoj djeci, da bi preživjela, neophodna je podrška specifičnih medicinskih uređaja kao i velika stručnost te posvećenost visokoobrazovanih medicinskih djelatnika. Bakarski palčić gore za sve prijevremeno rođene bebe! ♦

Novi lusteri u župnoj crkvi na Hreljinu

Tekst: Ivica Živko

Crkva sv. Jurja mučenika u Hreljinu bogatija je za četiri nova lusteru koji krase unutrašnjost i dodatno naglašavaju svečanost ambijenta.

Inicijativom župljana, uz veliki angažman Župnika i savjete župnog pastoralnog vijeća, pokrenuta je akcija prikupljanja sredstava za nabavku lusteru. U rekordnom roku prikupljena su potrebna sredstva ponajprije priložima župljana, ali i pravnih subjekata koji djeluju na području

župe Hreljin. Posebna zahvala ide vlasnicima tvrtke RILUX koji su svojim stručnim savjetima i nesebičnim zalaganjem u svakom trenutku bili na raspolaganju za pomoći tijekom realiziranja ove inicijative i donirali 2 lusteru. ♦

Bakrani obilježili Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje

Tekst: Paula Mikeli

U organizaciji Župe sv. Andrije apostola, Grada Bakra, TZ Grada Bakra, Udruge hrvatskih branitelja Domovinskog rata Bakar, Pomorske škole Bakar i Osnovne škole Bakar obilježen je „Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje“.

U srijedu 16. studenoga, u 12.00 sati, kod spomenika poginulim braniteljima u Domovinskom ratu, učenici Pomorske škole i Osnovne škole Bakar su uz prigodni program tradicionalno zapalili svijeće za sve žrtve Domovinskog rata, Vukovara i Škabrnje.

Gradonačelnik Tomislav Klarić i predsjednik Gradskog vijeća Milan Rončević su u četvrtak, 17. studenoga položili cvijeće i zapalili svijeće na spomen obilježja i posljednja počivališta branitelja Grada Bakra.

U petak, na Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dan

sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje, 18. studenoga u 17.00 sati u crkvi Majke Božje od Porta održana je sveta misa za sve pale civile i branitelje koju je predvodio velečasni Nikica Jurić. Nakon svečane svete mise okupljeno mnoštvo predvođeno vlč. Nikicom Jurićem i predsjednikom UHBDR Bakar Davorom Presečkim je u koloni sa zapaljenim svijećama krenulo do spomenika palim hrvatskim braniteljima. Nakon molitve brojni Bakrani su odali počast svim žrtvama Domovinskog rata, položivši svijeće na spomenik. ♦

Povodom nadolazećih blagdana Grad Bakar daruje djecu i umirovljenike

Tekst: Paula Mikeli

Povodom blagdana sv. Nikole, zaštitnika djece, Grad Bakar je i ove godine nastavio s tradicionalnom podjelom darova svojim najmlađim sugrađanima. „Djeca su naša budućnost, naše bolje sutra, stoga smo i ove godine povodom blagdana svetog Nikole podijelili prigodne darove djeci“, poručuju iz Grada Bakra.

Djeca predškolske dobi sveti Nikola je uručio darove nakon prigodne predstave odigrane u njihovim mjestima. Za mališane s Praputnjaka podjela darova održana je u četvrtak 01. prosinca u 18,00 sati u Domu kulture Praputnjak, a za mališane s Krasice u petak 02. prosinca u 17,00 sati u Domu kulture Škrljevo, dok su istog dana i na istom mjestu u 18,30 sati darove dobili i mali Škrljevačani. Podjela darova malim Zlobinjarcima bila je u ponedjeljak 05. prosinca u 17,00 sati u Domu kulture na Zlobinu, a za mališane s Hreljina istoga dana u 18,30 sati u Domu kulture na Hreljinu. Bakrani su po svoje darove došli u utorak 06. prosinca u 17,00 sati u Dom kulture „Matija Mažić“, a Kukuljančani u 18,30 sati u Dom kulture Kukuljanovo.

Kao i uvijek do sada, slatke pakete dobila su djeca polaznici od prvog do četvrtog razreda Osnovne škole Bakar i Osnovne škole „Hreljin“. Učenici su uživali i u predstavi „Iznenadenje sv. Nikole“ u izvedbi Kazališta Smješko koja je za učenike OŠ Bakar održana u Domu kulture na Škrljevu u utorak 6. prosinca u 9,00 sati te istoga dana u OŠ „Hreljin“ u 11,00 sati za polaznike spomenute škole.

„Povodom blagdana sv. Nikole, zaštitnika djece, najveća je radost vidjeti osmijehe na dječjim licima koje će zasigurno izmamiti darovi za koje smo u Proračunu osigurali 100.000,00 kuna“, poručuju iz Grada Bakra.

Posvećujući posebnu pažnju najpotrebitijoj skupini građana, povodom nadolazećih blagdana gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić donio je Odluku o isplati prigodnog dara (božićnice) u 2022. godini u iznosu od 300,00 kuna / 39,82 €, umirovljenicima koji primaju mirovinu u ukupnom iznosu do 3.200,00 kuna / 424,71 € mjesečno, neovisno o kojoj vrsti mirovine se radi (obiteljskoj, starosnoj ili invalidskoj) te osobama starijim od 65 godina koje ne ostvaruju pravo na mirovinu. U ukupan iznos mirovinskih primanja ulaze domaća i strana primanja, a pravo na dodjelu prigodnog dara (božićnice) nemaju korisnici mirovina u radnom odnosu ili koji rade s nepunim radnim vremenom.

Kako bi ostvarili pravo na dodjelu financijskih sredstava, umirovljenici koji ispunjavaju uvjete dužni su dostaviti ispunjeni zahtjev s osobnim podacima umirovljenika, dostupan na mrežnim stranicama Grada Bakra te u pisarnici Grada Bakra na adresi Primorje 39 te dokaz o visini mirovine (odrezak mirovine ili obavijest poslovnih banaka o mirovinskim primanjima ili potvrda HZMO-a) ne stariji od dva mjeseca. Osobe starije od 65 godina koje ne ostvaruju pravo na mirovinu, dužne su dostaviti potvrdu da nisu korisnici prava iz Mirovinskog osiguranja koju izdaje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje. Podnositelj koji

po prvi puta podnosi zahtjev za ostvarivanje prava na prigodan dar za umirovljenike dužan je dostaviti i obostranu presliku važeće osobne iskaznice kao dokaz o prebivalištu. Prijave se podnose putem mrežne stranice Grada Bakra ili na adresu Grad Bakar, Primorje 39, od 22. studenoga do 31. prosinca 2022. g., a isplata prigodnog dara (božićnice) bit će realizirana tijekom studenoga i prosinca 2022. te siječnja 2023. na tekuće račune umirovljenika.

Kao i svake godine, Grad Bakar je povodom nadolazećih blagdana, potrebitim stanovnicima s područja Grada (osobama s invaliditetom i posebnim potrebama, udomljenoj djeci), poslao prigodne poklon bonove kako bi im uljepšao blagdane.

„Neka ovi blagdani budu na radost svih naših građana, posebice mališana i umirovljenika, generacija na kojima svijet ostaje i onih koji su nam podarili život i u nasljeđe ostavili naš bakarski kraj“, poručuju iz Grada Bakra. ◆

Bakarski stipendisti

Tekst: Paula Mikeli

Grad Bakar je za 54 bakarska stipendista, 18 učenika srednjih škola i 36 studenata, za školsku/akademsku 2022./2023. godinu u Proračunu osigurao 300 tisuća kuna. Svečano potpisivanje ugovora održano je u ponedjeljak 28. studenoga 2022. godine u Domu kulture Praputnjak s početkom u 18,00 sati.

O kupljenim stipendistima, njihovim roditeljima i gostima obratio se predsjednik Gradskog vijeća Grada Bakra Milan Rončević, koji je stipendistima čestitao na uspjehu, poručivši im da i dalje nastave marljivo učiti i truditi se te biti na ponos svoga Grada.

Pravo na studentsku stipendiju Grada Bakra za akademsku godinu 2022./2023. ostvarili su sljedeći studenti:

Martina Grubišić, Marin Pribanić, Petar Božović, Mateo Srića, Laura Štiglić, Renata Vičević, Ana Justinić, Marko Ruskaj, Natali Hlača, Margareta Širola, Ema Arh, Kristina Žilić, Dorotea Uzelac, Ana Glasnović, Erika Jokić, Paula Vukonić, Ema Talan, Marijana Lopac, Lara Blažina, Marino Vičević, Jan Pelić, Luka Viljušić, Frano Budimir, Anton Vladislavić, Ana-Marija Viljušić, Marija Majetić, Karlo Blažina, Eliza Koneski, Elena Kranjčević, Matija Simanović,

Tijana Saračević, Marko Lužaić, Korina Miljanić, Daria Ljevar, Ivan Cuculić i Velimir Pavo Crnković.

Pravo na učeničku stipendiju Grada Bakra za školsku godinu 2022./2023. ostvarili su sljedeći učenici:

Martina Vidović, Elena Bertone, Danijela Jakovac, Ana Cuculić, Matea Milković, Matej Sobol, Nika Nađ, Leon Žagar, Matija Jovanović, Bartol Pavušek, Sara Saršon, Rea Babić, Fabijan Škarić, Tonka Mijaljević, Petra Vicić, Luka Bosančić, Marko Bosančić i Mihael Matijević.

Studentske stipendije dodjeljuju se u iznosu od 750,00 kuna mjesečno, odnosno 800,00 kuna mjesečno za socijalne stipendije, dok učeničke stipendije iznose 500,00 kuna mjesečno, odnosno 600,00 kuna mjesečno ukoliko se radi o socijalnim stipendijama. ◆

Godina Djevojčice s baškotom

Tekst: Paula Mikeli

Cijelogodišnji projekt Godina Djevojčice s baškotom uspješno je realiziran na radost brojnih građana i svih sudionika projekta.

S pomenuti projekt zajednički je projekt Grada Bakra i idejnih začetnika: Josipa Luzera, Miljenka Šegulje i Dmitrija Čegodajeva. Polazište projekta predstavlja slika Djevojčica s baškotom iz fundusa Gradskog muzeja Bakar. Slika, ulje na platnu, rad je nepoznatog autora iz sredine 19. stoljeća te nema samo umjetničku, već i zavičajnu vrijednost budući da djevojčica u jednoj ruci drži baškot, jedan od simbola Grada Bakra. U prvoj polovici godine slika je restaurirana u K-R centru pod vodstvom dr. sc. Denisa Vokića te uokvirena o trošku Grada Bakra.

Izložba dječjih radova nastalih na radionicama u sklopu projekta, održana je u subotu 08. listopada 2022. godine s početkom u 11.30 sati u crkvi sv. Margarete u gradu Bakru. U sklopu projekta održane su dvije radionice za djecu na kojima je sudjelovalo dvadesetak učenika iz OŠ Bakar i OŠ „Hre-

ljin“ te Društva „Naša djeca“ Bakar u pratnji učiteljica Ane Emili Odović, Karle Petito i Aldene Tartić. U lipnju su, pod vodstvom prof. Barbare Argentin Štiglić, polaznici crtali Djevojčicu s baškotom, a na drugoj radionici djeca su pod vodstvom fotografa Miljenka Šegulje fotografirala na temu Djevojčice s baškotom. Za potrebe projekta izrađena je i replika odorice koju djevojčica nosi na slici.

Na izložbi je izloženo dvadeset pet crteža koje su polaznici crtali na prvoj radionici te četrdesetak fotografija koje su fotografirali na drugoj radionici. Uz dječje radove izloženo je dvadesetak fotografija autora Miljenka Šegulje koji je za potrebe projekta po najpoznatijim lokacijama u gradu Bakru fotografirao djevojčicu Gitu Abramović, obučenu u repliku odorice. Gradonačelnik Tomislav Klarić svim je sudionicima podijelio zahvalnice i prigodne darove, pritom se zahvaliv-

ši svojoj djeci i idejnim začetnicima na ideji i trudu koji su uložili u ovaj lijepi projekt.

U prepunoj Gradskoj knjižnici Bakar, uz obilježavanje manifestacije Mjesec hrvatske knjige, 17. listopada održano je predavanje „Bakarski muzej danas i sutra“. Tema o bakarskom muzeju privukla je brojne građane, a o istoj su govorili gradonačelnik Tomislav Klarić, sveučilišni prof. Josip Luzer i Boris Petković, profesor povijesti. Uvodno, sveučilišni profesor Josip Luzer osvrnuo se na početak Muzeja, njegov tadašnji stalni postav organiziran u šest soba, osnivača Ivu Marochina te brojne zaslužne pojedince. U tadašnjem je postavu bilo mnoštvo različitih eksponata: od portreta bakarskih uglednika, modela jedrenjaka, nautičkih instrumenata, zastava, arheoloških nalaza, glagoljskih natpisa i sl. O bogatoj muzejskoj biblioteci govorio je profesor povijesti Boris

Petković koji je uložio izniman trud u popisivanje knjižne građe, ali i građe muzejskog arhiva. U svojem predavanju istaknuo je zanimljive knjige i arhivske dokumente poput Justinijanova kodeksa iz 1551. godine, očuvanog Rimskog misala iz 1893. godine, molitvenika iz 1620. godine, rijetko viđenu kartu Bakarskog zaljeva, jednu od prvih slika Frankopanskog kaštela, pisma, bakarsku putovnicu i sl. Publika je s velikim zanimanjem pratila primjere o kojima je s puno žara govorio Petković.

Gradonačelnik Tomislav Klarić u svojem se predavanju osvrnuo na brojna ulaganja Grada Bakra na području kulture i očuvanja baštine: od Kaštela, Palače Marochini, Turske kuće, Etno kuće Marohnić, Doma kulture na Krasići, parka Banj, sve do pomorskog tunela. „U Bakru želimo stvoriti priču kroz koju ćemo prezentirati bogatu povijest i sam grad. Dio muzejske građe bit će smješten u Kaštelu, dok u Palači Marochini planiramo urediti kapetanski stan posvećen obitelji Marochini, a brojne arheološke nalaze koji su pronađeni u Bakru želimo uključiti u stalni postav budućeg muzeja. Pred nama je ogroman posao, no već razvijamo priču u Bakru: od parka Banj koji je posvećen tunolovu, muzeja ribarstva „O ribi“ u Turskoj kući, postavljanjem tunere tamo gdje je nekada i bila, u blizini crkvice sv. Margarete, ispred SPD-a Luben, sve do interpretacijskog uređenja sjeveroistočnog kraja podmorskog tunela u kojemu će se prezentirati industrijska i kulturna baština Grada Bakra“, istaknuo je Tomislav Klarić.

Završna manifestacija Projekta otvorenje izložbe „Novo rođenje Djevojčice s baškomtom“ održano je 14. prosinca u Gradskoj knjižnici Bakar. Izložak restauriranog originala dar je građanima koji su Djevojčicu s baškomtom, rad nepoznatog autora iz 19. stoljeća, mogli razgledati do 12. prosinca 2022. g. u radno vrijeme Knjižnice. Uz original izložene su i fotografije Miljenka Šegulje s motivom Djevojčice koju utjelovljuje Gita Abramović te dječji likovni radovi nastali na radionici prof. Barbare Argentin Štiglić.

Sveučilišni profesor Josip Luzer publici je objasnio kako se razvijao projekt, koje su sve projektne aktivnosti provedene s ciljem promocije kulturne baštine Grada Bakra te tko je sve u njima sudjelovao. Naglasio je i kako su u sklopu ovog projekta izrađeni suveniri s likom Djevojčice u obliku majica, šalica, magneta, privjesaka, platnenih torbi i straničnika.

Publika je s velikim zanimanjem slušala povjesničara umjetnosti Theodor de Canziania koji je u nadahnutom predavanju objasnio zašto slika Djevojčice s baškomotom ima posebnu zavičajnu vrijednost, istaknuvši simbol Grada Bakra – baškot koji djevojčica drži u ruci, kao i činjenicu da su se djeca u to doba rijetko portretirala. Na nekoliko primjera portreta djece iz 18. i 19. stoljeća prikazao je sličnosti bakarske djevojčice s djelima poznatih autora te time još više istaknuo njezinu važnost. „Sve je stvar promocije, Djevojčica s baškomotom može postati bakarska Mona Lisa,“ istaknuo je de Canziani.

Svečanost otvorenja uvećao je gradonačelnik Tomislav Klarić zahvalivši inicijatorima projekta, osnovnim školama, Društvu Naša djeca Bakar, svoj dječici i ostalim sudi-

onicima u projektu, kao i djevojčici Giti koja je obučena u repliku odorice uz članove Bakarske gospode i kapitane te Gradsku stražu Bakar uvećala otvorenje izložbe. „Davno smo rekli da će Bakar na temeljima svoje bogate i burne prošlosti izgraditi bogatu i lijepu budućnost. Bakru svim srcem želimo vratiti stari sjaj, za sve građane i generacije koje dolaze“, naglasio je Klarić. ◆

*Sjećanje na našeg Bakranina i zavičajnika,
dobitnika Nagrade za životno djelo Grada Bakra*

Čedomila Šimića

Tekst: Grad Bakar
i Gradska knjižnica Bakar

8. kolovoza 1931. - 7. studenoga 2022.

*čovjeka brojnih zanimanja: pomorca u svojstvu upravitelja stroja, inspektora broda, tehničkog i
generalnog menadžera, TV novinara, foto-reportera, snimatelja, scenarista i redatelja...*

Sjećamo se dugogodišnjeg druženja u bakarskoj knjižnici uz brojne projekcije njegovih dokumentarnih filmova koji su privlačili publiku, pogotovo kada su se prikazivali filmovi o Bakru i zavičaju.

O Bakru je snimio filmove Kameni zaljev – Vel Kier, Zaljev Dobre nade, Vrijeme briše sve, a iz serije o pomorstvu: Ljubav i more, Posljednja posada Vila Velebita, Parni jedrenjaci, U doba parnjaka, Čovjek u moru, Sveti Mikula Saja, Mrtva luka, Duh broda, Fjaka do mraka, Hrvatski čovjek i more.

Stvorio je oko 150 dokumentarnih filmova i televizijskih serija s tematikom hrvatske i svjetske kulture i društva, razgovarao s brojnim svjetski poznatim ljudima, snimao putopise, pisao eseje, reportaže, feljtone.

Kroz njegove izložbe vrhunskog umjetničkog izričaja u fotografijama i autorskim stihovima „Bakarski slikostih“

i „Crn' bel, crn' bel“ pamtimo zabilježene nesvakidašnje ljepote i čari Bakra.

Ponosimo se prvom knjigom u „Biblioteci Vladislavić“ u izdanju naše knjižnice, „Bakar, Kameni zaljev Dobre nade“ prema scenarijima njegovih filmova o Bakru „Vel Kier - Kameni zaljev“, „Zaljev Dobre nade“ i „Posljednja posada“. Njome su ovjekovječene povijesna i tradicionalna baština kojom se dičimo i potvrđene njegove iznimne zasluge u promociji našega grada i kraja.

Pamtimo i 2011. g. po velikoj gesti g. Šimića koji je svoju Nagradu za životno djelo Grada Bakra darovao bakarskoj knjižnici.

Pamtimo njegovu izvrsnost, posebnost i skromnost, a danasve ljubav prema svome Bakru i hrvatskoj domovini, kojima se ponosio i hrabro ih pronosio.

Opraštamo se od njega njegovim pjesmama:

POČIVALI U MIRU BOŽJEM

*Principali, kapitani, za rikordi piturani,
Pod vernižun su sad starih kvadri,
Zlatneh rami, konzervani.
Ni ni sleda vetra, leh hlada s Hada,
Va bonace kvadra.
Kronometar tu ne kuca, sekstanti ne rabe,
Ni ni sunca.
Ekipa ne skuca pod provun
Ni bakalaj ih sad ne vabi.
A ni ankori se već ne dižu
Na ten vernižanen vječnen armiju.*

GORE, GORE...

*Gore, gore na križ, u vis, u snast među jedra
U meka njedra neba vedra
Osjećati slast visina i sloboda
Udisati dah vedrina plava neba
Lepršati, lelujati povrh modrih voda
Prkositi sili vihora nervom mladog stvora
Udvarati nimfi – vili mora*

LAHOR PROŠLOSTI

*„Plava se zora jutros iskrala iz sna
Pa mili u celestnoj svili, azurnim sagom mora,
što poda jutarnjoj vili baršunastog hoda,
lepršavog čara, kog samo leptiri nose
na krilima bogatih šara,
uz životni san, dug tek jedan dan,
dah lahora prošlosti.“*

S NOVOM NADOM

*A taj zaljev plave nade pun,
S ufanjem čeka čun,
Da zorom mladom
Zaplovi kraju
S novom nadom
Makar, kradom...*

Hvala mu!

Počivao u miru i neka mu je laka ova naša bakarska gruda.◆

PROSTORNO PLANIRANJE

Tekst: Matea Margan

Grad Bakar je na sjednici Gradskog vijeća Grada Bakra održanoj dana 21. studenog 2022. godine donio Odluku o usvajanju Konačnog prijedloga Urbanističkog plana uređenja UPU 28 zone poslovne namjene K4 (Montkemija), te Odluku o izradi Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU-3 (dio Zone Kukuljanovo I2).

UPU 28

Donošenjem Odluke o usvajanju Konačnog prijedloga Urbanističkog plana uređenja UPU 28 zone poslovne namjene K4 (Montkemija) završena je izrada UPU-a u skladu s Odlukom o izradi Urbanističkog plana uređenja UPU 28 zone poslovne namjene K4 (Montkemija) iz 2019. godine. Urbanistički plan uređenja UPU 28 zone poslovne namjene K4 (Montkemija) izradio je Urbanistički studio rijeka d.o.o. iz Rijeke koji su na sjednici Gradskog vijeća održali prezentaciju kojom su detaljnije objasnili postupak izrade i donošenja Plana te osnovnu namjenu prostora na području obuhvata Plana i planirane zahvate u prostoru.

Na području Poslovne namjene - pretežito trgovačke (K2) planirana je rekonstrukcija građevina za trgovačku djelatnost i prateće poslovne djelatnosti: uredske, ugostiteljske i druge djelatnosti te se dozvoljava gradnja i uređenje internih prometnica, parkirališta, objekata i uređaja komunalne infrastrukture, pješačkih i zelenih površina. Na području Zaštitne zelene površine (Z) planirano je uređenje zaštitnih zelenih pojaseva između površina prometnih i drugih infrastrukturnih sustava i površina gospodarske namjene. Na području Površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava – kolni i pješački promet planirana je gradnja i rekonstrukcija prometnica, priključaka, križanja i drugih prometnih površina unutar planiranih koridora. Na području Površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava – željeznički promet planirano je održavanje postojećeg kolodvorskog kolosijeka. Na području Površine prometnih i drugih infrastrukturnih sustava – pomorski promet planirana je gradnja i rekonstrukcija luke otvorene za javni promet županijskog značaja.

UPU 3

Na istoj sjednici donesena je i Odluka o izradi Izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja UPU-3 (dio zone Kukuljanovo I2). Urbanistički plan uređenja "UPU 3" (dio zone Kukuljanovo I2) donesen je 2010. godine i prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine br. 76/07 i 38/09). Do sada na obuhvatu Plana nisu zabilježene nikakve aktivnosti izgradnje objekata.

S obzirom da je Urbanistički plan uređenja Industrijske zone Kukuljanovo aktivan i naglo se razvija, postoji potreba i interes za aktiviranjem dijela Industrijske zone na kojem je na snazi Urbanistički plan uređenja "UPU 3" (dio zone Kukuljanovo).

S obzirom da je "UPU 3" donesen sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN br. 76/07 i 38/09) te kako su u

razdoblju nakon usvajanja Plana (od 2010. godine do danas), u dijelu provedbe planskih rješenja, konstatirane određene pozicije koje je potrebno ažurirati, racionalizirati i prilagoditi stanju na terenu te prilagoditi ostalim dijelovima i planovima Industrijske zone Kukuljanovo koji su već na snazi, a koji su se pokazali kao dobra rješenja, u provedbi postoji potreba za izmjenom i dopunom Plana, posebno u poglavljima uvjeta i načina gradnje građevina gospodarskih djelatnosti te njegovo usklađenje s Prostornim planom uređenja Grada Bakra.

PROJEKTIRANJE

Osim poslova prostornog planiranja i investicijskog održavanja i izgradnje objekata Upravni odjel za urbanizam, komunalni sustav i ekologiju Grada Bakra pokrenuo je niz izrada projektne dokumentacije za usluge projektiranja objekata na području Grada Bakra.

Neki od projekata su:

- ♦ izrada idejnog projekta za uređenje novog groblja u Bakru za ishođenje lokacijske dozvole kojim se planira smještaj osnovnih građevina propisanih posebnim propisima (ukopnih mjesta, ukopnih niša, mrtvačnica, kapela, arkada i sl.) te potrebnih pratećih sadržaja (javne sanitarije i sl.), a što će sve biti definirano u skladu sa zakonskim propisima i u dogovoru s nadležnim tijelima
- ♦ izrađeno je idejno rješenje za izgradnju javnog sanitarnog čvora na lokaciji iza zgrade Magistrata, do dječjeg parka u Bakru. Javni sanitarni čvor sastojao bi se od jednog ženskog i muškog sanitarnog čvora te sanitarija za osobe smanjene pokretljivosti

- ♦ izrada projektne dokumentacije za izradu idejnih rješenja za uređenje gradske plaže Banj uključuje izradu idejnog rješenja pomorskih građevina nakon kojeg je potrebno definirati prepoznatljivu sliku plaže. Oblikovati plažu sukladno gore navedenom idejnom rješenju, razmotriti postavu rampi za osobe sa smanjenom pokretljivošću i invalide, poboljšati ulaze u more, osigurati zadovoljavajući broj plažne opreme i sportsko - rekreacijske opreme (tuševi, kabine, klupe, kante za smeće, info - tabele, ležaljke, suncobrani i sl.), predvidjeti alokaciju osmatračnice za spasioca na plaži i sl.
- ♦ izrada idejnog rješenja za izgradnju Doma za starije i nemoćne osobe planirana je na području naselja Plase sukladno Urbanističkom planu uređenja UPU-26 dijela naselje Plase- NA91. Idejnim rješenjem se predviđa smještaj novog Doma za starije i nemoćne osobe, izrada infrastrukture sa parkiralištem te svi popratni sadržaji primjereni osobama te životne dobi. Osim smještaja zgrade Doma potrebno je predvidjeti internu prometnicu s dovoljnim brojem parkirnih mjesta te uređenje okoliša Doma. Potrebno je zadržati i predvidjeti što više zelenila oko budućeg Doma, izgradnju pješačkih staza sa klupama za odmor, vanjskim stolovima za društvene igre (šah, karte i sl.), boćalište (jog) kao rekreaciju i druge sprave primjerenе toj dobi. Točan broj, izgled i smještaj građevine, kao i popratni sadržaji definirat će se u skladu sa zakonskim propisima i pravilnicima te prema održanim radnim sastancima na kojima će se definirati svi potrebni parametri
- ♦ izrada projektne dokumentacije (idejni projekt, glavni projekt i izvedbeni projekt s troškovnicima) za izgradnju sabirne prometnice na području UPU 3 Industrijske zone Kukuljanovo. Smjernice za izradu projektne dokumentacije dane su Urbanističkim planom uređenja „UPU 3“ (dio zone Kukuljanovo I2). Projektni zadatak odnosi se na izgradnju sabirne prometnice broj 4 (dužine 400 m) i dijela sabirne prometnice broj 1 (dužine 200 m) odnosno ukupne dužine 600 metara u Industrijskoj zoni Bakar / Kukuljanovo/, na području UPU 3, kao i pripadajućeg uređaja za pročišćavanje i ispusta oborinske odvodnje
- ♦ ugovorena je usluga novelacije projektne dokumentacije potrebne za ishođenje građevinske dozvole za izgradnju Vatrogasnog doma Hreljin. Izgradnja građevine Vatrogasnog doma Hreljin planira se na k.č. 4/33, k.o. Ružić selo. Lokacija buduće građevine vatrogasnog doma nalazi se uz autobusno okretište iznad naselja Hreljin, uz cestu Hreljin-Zlobin. Namjena građevine bit će javna - društvena namjena. ♦

NASTAVAK ULAGANJA U PROMETNU INFRASTRUKTURU U INDUSTRIJSKOJ ZONI

Tekst: Iris Devčić

Sve veći interes poslovnih subjekata za Industrijsku zonu Bakar najviše se vidi kroz vizuru prostora Zone koja se iz dana u dan mijenja nevjerojatnom brzinom. Navedeno iziskuje daljnja ulaganja u komunalnu infrastrukturu kako bi se što većem broju zainteresiranih investitora omogućilo da postanu dijelom najveće poslovne Zone u Hrvatskoj.

Nakon uspješne realizacije projekta Gospodarsko središte Hrvatskog primorja i izgradnje ukopane betonske galerije u duljini 250 m za smještaj instalacija i dviju prometnica u ukupnoj duljini cca 1,2 km s kompletnom komunalnom infrastrukturom (sanitarna i oborinska odvodnja, sanitarni i protupožarni vodovod, javna rasvjeta, elektronička komunikacijska infrastruktura), Grad Bakar je pokrenuo niz drugih investicija na izgradnji prometnica na različitim lokacijama u Zoni.

Između ostalog, osigurana su i sredstva za izgradnju prometnice s infrastrukturom za plato B6.2. na dijelu iznad postojećeg objekta Lesnina (k.č. 3135/1, k.o. Kukuljanovo (odgovara k.č. 506/1, k.o. Kukuljanovo-nova)), koja će se priključiti na postojeću županijsku cestu Ž5205. Površina cjelokupnog zahvata iznosi cca 2 300 m². Planirana prometnica namijenjena je za opskrbu budućeg platoa B6.2. Sveukupna dužina prometnice

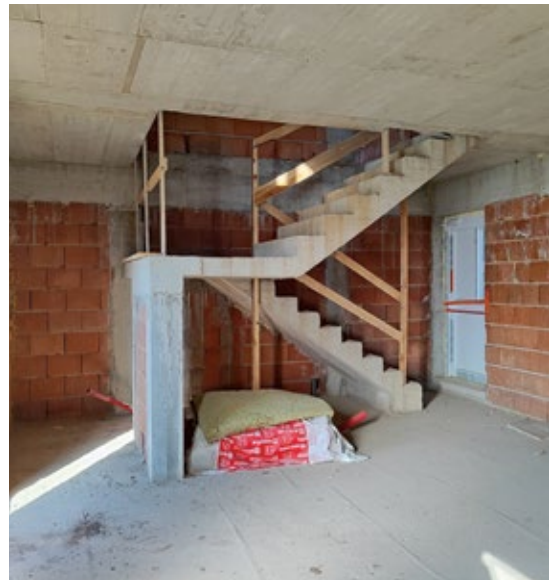
iznosi cca 91 m te je projektirana u pravcu sa spojem na postojeću županijsku cestu, s dvosmjernim kolnikom i obostranim nogostupom. Infrastruktura obuhvaća vodoopskrbni sustav (protupožarni i sanitarni vodovod), oborinsku odvodnju s prometnice, sanitarnu kanalizaciju te izvedbu elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Radovi su započeli početkom studenog 2022. g. Planirano trajanje radova je 4 mjeseca, ugovoreni izvođač je POGRAD d. o. o., Čabar. Ugovorena vrijednost radova je cca 2,1 milijun kuna s PDV-om. Usluga stručnog i obračunskog nadzora povjerena je tvrtki FAB-ING d. o. o. iz Crikvenice. ♦

IZGRADNJA OBJEKTA NK-A BORAC

Tekst: Iris Devčić

Izgradnja objekta je u završnoj fazi. Od prethodnog izvješća izvedeni su radovi na oborinskoj i sanitarnoj kanalizaciji objekta te je izvedena fasada, a od radova koji su ugovoreni sa zajednicom ponuditelja Kalun gradnja d. o. o. i Ri-Ma aedificiolum d. o. o. još preostaje djelomično uređenje okoliša objekta do kraja 2022. g.

Rezultat ugovorenih radova je izgrađena slobodnostojeća građevina na dvije etaže podijeljena na nekoliko funkcionalnih cjelina. Prvenstveno su izvedeni popratni sportski sadržaji (svlačionice za igrače i ostale sudionike u igri, vođenju i djelovanju kluba). Uz to, za igrače i sudionike u igri izvedeni su i prostori za odmor – sobe s kupaonicom.

Objekt je izveden kao klasična konstrukcija s armirano-betonskom međukatnom konstrukcijom, horizontalnim i vertikalnim gredama i unutarnjim stubištem te vanjskim zidovima od porotherm opeke koja služi kao ispunja između greda i stupova. Krovna konstrukcija je drvena, a kao pokrov je postavljen mediteran crijep. Vanjski zidovi grijanih prostora zaštićeni su mineralnom vunom i s konačnim završnim slojem od žbuke u boji prema izboru investitora. Pregradni su zidovi gips-kartonski, kao i pregradni protupožarni zidovi. Otvorene površine zatvorene su stolarijom – tipskim PVC profilima sa ispunom od ISO stakla, prema izboru investitora. Kroz ugovorene radove je za potrebe objekta ugrađena septička jama te vodosprema

kako naknadno kopanje ne bi imalo negativni utjecaj na temelje građevine.

Kompletno unutarnje uređenje (završna obrada zidova, podova i instalacije te sanitarna i ostala oprema) ugovorit će se kroz novi zaseban ugovor za što će se osigurati dodatna sredstva u Proračunu Grada.

U svrhu priključenja objekta na prometnicu, Grad Bakar je ugovorio izradu idejnog projekta za rekonstrukciju državne ceste D8 - rješavanje prilaza objektu NK Borac u dužini od cca 150 metara. Projektnom dokumentacijom se predviđa razmotriti proširenje državne ceste kako bi se dobila srednja traka za skretanje prema igralištu i novoizgrađenom objektu. Grad Bakar je pokrenuo izradu spomenute dokumentacije iz razloga što je građevinskom dozvolom za Rekonstrukciju i dogradnju objekta na nogometnom igralištu NK Borac jedan od uvjeta javnopravnog tijela i rješavanje prilaza navedenom objektu, a sve u svrhu osiguranja što bolje preglednosti i sigurnosti prilaza objektu. ♦

IZGRADNJA ETNO KUĆE MAROHNİĆ

Tekst: Iris Devčić

U listopadu 2022. g. završena je izgradnja etno kuće Marohnić u Hreljinu. Izgrađena na mjestu tadašnje građevine, predmetna zamjenska građevina je na dvije etaže (suteran i prizemlje), ukupne korisne površine cca 150 m².

U suterenu građevine izvedena su dva izložbena prostora i sanitarni čvorovi za djelatnike i posjetitelje, dok su u prizemlju izvedena tri izložbena prostora. Kroz izložbene postavbe u Etno kući Marohnić biti će ispričana priča o iseljenicima našeg kraja i najpoznatijem iseljeniku Josipu Marohniću.

Ispred građevine, u nivou suterena izvedena su dva platoa, jedan opločen kamenim pločama, a drugi (niži) lomljenim kamenom. Interna prilazna rampa s javne prometne površine izvedena je u nagibu kojim je omogućen prilaz osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću, opločena lomljenim kamenom u kombinaciji s kamenim trakama. U nivou prizemlja izveden je plato na koji je postavljena kamena klupa i šterna. Okoliš građevine hortikulturno je uređen niskim raslinjem karakterističnim za ovaj kraj. U sklopu okoliša građevine izvest će se i nadstrešnica od drvene građe.

Da podsjetimo, vrijednost izgradnje Etno kuće Marohnić je približno 2,4 milijuna kuna s PDV-om. Radove na projektu Etno

kuća Marohnić u Hreljinu sufinancira Primorsko-goranska županija u iznosu od 100.000,00 kuna. Izvođač radova je Citadela d. o. o. iz Hreljina, dok je stručni i obračunski nadzor ugovoren s tvrtkom Karloline Kling d. o. o. ♦

NASTAVAK RADOVA NA UREĐENJU DOMA KULTURE KRASICA

Tekst: Iris Devčić

U proteklom periodu izvedeni su gipskartonski radovi, kompletno su sanirani postojeći zidovi te pripremljeni za završno ličenje, postavljene su prozorske klupčice, postavljena je keramika u sanitarnim čvorovima u prizemlju i suterenu.

Pripremljen je pod u sali za postavu parketa. U tijeku je sanacija postojećeg dvokrakog stubišta koje vodi na kat objekta. U planu su izolaterski radovi na krovu dograđenog aneksa objekta te izvedba fasade u predmetnom dijelu.

Izvođač: Premec j. d. o. o.

Procijenjena vrijednost radova: 3,9 milijuna kuna s PDV-om

Završetak radova planiran je u prvoj polovici 2023. g. ♦

REKONSTRUKCIJA DOMA KULTURE KUKULJANOVO

Tekst: Aranka Velkovski

Završeni su glavni projekti za rekonstrukciju i dogradnju Doma kulture Kukuljanovo te su predani nadležnom županijskom uredu radi ishoda potrebnih dozvola za gradnju. Izrađivač projektne dokumentacije je ZELENA GRADNJA d. o. o. Varaždin.

Prema projektnom zadatku, izrađeni su projekti za rekonstrukciju postojeće zgrade Doma kulture i dogradnju natkrivenog bočališta s pratećim sadržajima.

Rekonstrukcijom će se postojeća dvorana prilagoditi na način kako bi se, osim kulturnih sadržaja, mogla koristiti i za sport i rekreaciju. Prostor ugostiteljskog objekta (Caffe Maestral) i sada već bivšeg poštanskog ureda zadržava se u sadašnjem stanju. Gabariti postojeće zgrade manjim dijelom će se rušiti te će se proširiti u dvorišnom dijelu, sa sjeveroistočne strane, kako bi se prostor otvorenog bočališta zatvorio i natkrio te povezao s postojećom građevinom u jednu cjelinu. Također će se formirati i nove prostorije – prateći sadržaji bočališta, a prostorije smještene u dijelu postojeće građevine će se reorganizirati kako bi se postigla bolja funkcionalnost sadržaja. Radi dotrajalih instalacija u objektu, predviđena je njihova zamjena, odnosno prilagodba novo projektiranom stanju. Kompletan postojeći dotrajali krovni pokrov zamijenit će se novim.

Tijekom projektiranja bilo je potrebno riješiti i vlasništvo zemljišta čestica oko Doma koje je dugo godina predstavljalo problem i bilo ograničenje za izgradnju popratnih sadržaja Doma. Sada je sve to ipak bilo puno lakše jer se istovremeno vodio postupak nove izmjere kojeg u Gradu Bakru provodi Katastar i Općinski sud. Naime, bilo je potrebno objediniti čes-

stice na kojima se nalazi zgrada Doma i bočališta te sukladno Prostornom planu odrediti građevinsku česticu na kojoj će se zahvat provesti, a koja bi zadovoljavala propisane uvjete udaljenosti, koeficijente izgrađenosti i iskorištenosti, postotak zelenih površina, popratnih sadržaja i dr. ♦

ZAPOČELA REKONSTRUKCIJA RASKRIŽJA – IZGRADNJA KRUŽNOG TOKA U SREDIŠTU ZONE

Tekst: Ivan Biskupić

U samom središtu Zone, ispred sjevernog ulaza u trgovački centar PEVEX, započela je rekonstrukcija raskrižja tako da se postojeće četverokrako raskrižje preuređuje u raskrižje s kružnim tokom (rotorom).

Kontinuiranim razvojem Industrijske zone Bakar /Kukuljanovo/, najveće poslovne zone u Republici Hrvatskoj, u zadnjih par godina došlo je do povećanja broja poslovnih subjekata (cca 200), pa tako i radnika u Zoni (cca 5 100). Tržišni uvjeti poslovanja, kao i sama koncepcija Zone je osmišljena tako da se uz glavnu prometnicu u Zoni, županijsku prometnicu oznake ŽC 5205, smještaju trgovački sadržaji, dok se uslužna i proizvodna djelatnost pozicionira u ostalim dijelovima Zone.

Nekadašnji objekt „Brodokomerc“ kupio je novi investitor AM PS LAMBDA NEKRETNINE d. o. o. Zagreb i započeo s temeljitom rekonstrukcijom građevine i prenamjenom u moderan trgovački centar. Analizirajući količinu prometa koja će se dodatno povećati na tom najfrekventnijem dijelu Zone, došlo se do za-

ključka da je nužno izgraditi novi kružni tok s pet privoza, od kojih je jedan za ulaz odnosno izlaz u novi trgovački centar.

Iz tog razloga investitor Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije, ishodila je građevinsku dozvolu i započela rekonstrukciju postojećeg raskrižja odnosno izgradnju kružnog toka. Projektnu dokumentaciju je izradila tvrtka GPZ d.d. dok radove izvodi tvrtka Goran graditeljstvo d. o. o. Delnice.

Izgradnjom kružnog toka i obližnjeg trgovačkog centra u potpunosti će se promijeniti vizura centralnog dijela Zone, a što je još važnije, značajno će se popraviti prometno tehničke karakteristike postojećeg raskrižja te znatno povećati prometna sigurnost i služnost. Na tom ravnom dijelu ceste pojedini nesavjesni vozači vozili su velikom brzinom, tako

da je u zadnjih desetak godina zabilježeno nekoliko prometnih nesreća, nažalost i s tragičnim posljedicama.

Kružni tok je projektiran uz najviše prometne standarde kojim će se osigurati bolja protočnost vozila, a ujedno i određeno „smirenje“ prometa.

Ispred Županijske uprave za ceste i vlasnika budućeg trgovačkog centra kao investitora predmetnih radova te Grada Bakra i Industrijske zone d. o. o. Bakar, sve poslovne subjekte u Zoni kao i posjetitelje Zone molimo za strpljenje i pridržavanje privremene prometne regulacije prometa tijekom izvođenja radova koji bi trebali trajati do kraja veljače, kada bi kružni tok trebao biti dovršen i pušten u promet. ♦

NOVI PROIZVODNI POGON U ZONI

Tekst: Ivan Biskupić

Po izdavanju građevinske dozvole, tvrtka BRODOREMONT PUNAT d. o. o. započela je s građenjem proizvodnog pogona u zapadnom dijelu Zone, na dijelu platoa oznake B 5.2 definiranog Urbanističkim planom uređenja Industrijske zone Kukuljanovo.

Društvo Brodoremont Punat d. o. o. sa sjedištem u Puntu, na otoku Krku, osnovano je 2003. godine, a djelatnost joj je remont, servisiranje i održavanje brodova, gradnja manjih brodova i brodica, izrada pomorskih građevina i ostalih proizvoda od čelika, aluminijske i inoxa, kao i izrada ograda i nadstrešnica za kuće, hotele i kampove.

Odobreni su izvođač zavarivačkih radova u brodogradnji i remontu brodova, na konstrukcijama koje podliježu nadzoru Hrvatskog registra brodova.

Građevinska čestica na kojoj je započela izgradnja ima oznaku k.č.br. 384/14, k.o. Kukuljanovo-novo, površine je 3.287 m² i ima priključak na novu izgrađenu prometnicu koja sadrži kompletnu infrastrukturu. Ukupna bruto površina objekta iznosi 1.513,9 m², a ukupna visina građevine je 10,60 m.

Po izgradnji, u novom objektu se planira izrada pomorskih čeličnih građevina i ostalih proizvoda od čelika. U prizemnom dijelu će biti bravarska radiona u kojoj će se odvijati proizvodnja metalnih konstrukcija i sklopova za potrebe brodogradnje. U ovom dijelu je planiran rad oko 15 djelatnika. Upravni dio zgrade predviđen je u manjem tlocrtnom dijelu zgrade, ali se prostire na tri etaže te se sastoji od prijemnog dijela, uredskih prostora, izložbenog dijela i sanitarnih prostorija. U uredskom dijelu planirano je zapošljavanje 6 djelatnika, ukupno oko 20 djelatnika.

Objekt je projektirao glavni projektant građevine Milan Čendak iz tvrtke P.R.I.N.G. PROJEKT d. o. o. Rijeka, a gradnju izvodi tvrtka GP KRK d. d. Očekivani završetak radova je na proljeće sljedeće godine. ♦

LOG EXPERT THREE – ZAPOČELA IZGRADNJA VELIKOG LOGISTIČKO-DISTRIBUCIJSKOG CENTRA

Tekst: Ivan Biskupić

Pored postojećih objekata, zapadni dio Industrijske zone Bakar na Kukuljanovu postaje najveće gradilište u Zoni. Jedan od niza objekata koji se započeo graditi investiran je od strane tvrtke Log Expert Three d. o. o. iz Zagreba.

Riječ je o objektu građevinske bruto površine impresivnih 17.563 m², na zemljištu površine 31.657 m², pravilnog pravokutnog oblika dimenzija cca 140 m × 245 m.

Izgradnji su prethodili zahtjevni i obimni zemljani radovi. Naime, postojeće visinske kote terena varirale su od 294,15 m.n.v. do gotovo 305,75 m.n.v. odnosno preko 10 metara, što je u konačnici trebalo nivelirati na jednu kotu koja iznosi 296,10 m.n.v.

Arhitektonska kompozicija i oblikovanje građevine definirane su oblikovnim i tehničkim standardima investitora, a sukladno projektnom zadatku te odredbama prostorno-planske dokumentacije.

Konstrukcija objekta je koncipirana kao AB montažna konstrukcija sastavljena od predgotovljenih konstruktivnih stupova

i elemenata krovne konstrukcije. U sklopu distribucijskog centra Kukuljanovo predviđa se izgradnja i uređenje prometnih, pješačkih, manipulativnih, parkirnih i zelenih površina, kao i izvedba požarnog puta.

Osnovna namjena građevine je skladište s uredskim zonama i pratećim prostorima, a u sklopu zahvata izvest će se portirnica s nadstrešnicom te ostale tehničke građevine s pripadajućim spremnicima za sprinkler i hidrantsku mrežu.

Objekt je projektirala tvrtka ATP ZAGREB arhitekti i inženjeri d. o. o. Građevinski radovi dobro napreduju, a završetak izgradnje, tehnički pregled objekta, izdavanje uporabne dozvole i početak rada logističko-distributivnog centra u kojem će biti zaposleno novih 75 djelatnika, očekuje se na proljeće 2023. godine. ◆

Andrejna

Tekst: Boris Petković

Bakrani i Bakarke su i ove godine obilježili Andrejnu, župni blagdan sv. Andrije apostola.

U organizaciji Vijeća mjesnog odbora Bakar, u crkvi sv. Margarete otvorena je izložba Odrzi vremena – priča u kamenu, autorice Ivone Miloš. Otvorenje je upriličeno u utorak 29. studenog s početkom u 18.30 sati. O povijesnim fotografijama s pogledom na Bakarski zaljev i Bakarske prezide govorila je sama autorica, a članovi dramske grupe Društva „Naša djeca“ Bakar recitirali su dvije prigodne pjesme autora Desimira Širole pod nazivom „Bakarska vodica“ i „Sveti Andrej“. Izložbu je realizirala Udruga Praputnjak-kulturni krajolik, a financirali su je Grad Bakar, TZ Grada Bakra, Primorsko-goranska županija te Ministarstvo kulture i medija RH.

„Prije točno 50 godina u našem Bakarskom zaljevu dogodio se jedan od najvažnijih događaja u povijesti hrvatske zaštite baštine. Naime, tada je proglašena spomenikom kulture etnografska zona Bakarskih prezida i to

je prvi proglašeni kulturni krajolik u našoj domovini Hrvatskoj. Zavirivši u desetke fototeke pronađene su impresivne fotografije Bakarskih prezida u punom sjaju – obrađene i zasađene vinovom lozom. Pogled je to od kojega je zastajao dah, a nepca je sladila čuvena Bakarska vodica“, naglasio je predsjednik Vijeća mjesnog odbora Bakar Boris Petković. Svi zainteresi-

rani izložbu su mogli razgledati prva tri dana u mjesecu prosincu od 18.00 do 19.00 sati.

U srijedu, 30. studenoga, na Andrejnu, održana je svečana sveta misa koju je predvodio generalni vikar Riječke nadbiskupije Marijo Tomljanović. Nakon svete mise, u organizaciji VMO-a Bakar održano je prigodno druženje u Kaštelu. ♦

Obilježena Frančiškova u Kukuljanovu

Tekst: Maja Šepac Rožić

Mještani Kukuljanova u listopadu su proslavili blagdan svog zaštitnika sv. Franje Asiškog. U subotu i nedjelju, 01. i 02. listopada održane su sveta krunica i sveta misa te bolesničko pomazanje.

Dan uoči blagdana sv. Franje Asiškog, u popodnevним satima vjernici su imali priliku svi zajedno moliti krunicu te prisustvovati svetoj misi za pokojne župljane i župnike te molitvi odrješenja za pokojnike na groblju. Na Frančiškovu, 04. listopada u jutarnjim satima održana je sveta misa za djecu Područne škole Kukuljanovo uz blagoslov školskih torbi za početak nove školske godine, koju je predvodio don Filip Šabalja. Brojni vjernici nazočili su svečanoj svetoj misi koju je u večernjim satima u crkvi sv. Franje Asiškog predvodio vlč. Dražen Volk. Prilikom spomenute svete mise, vjernici su imali priliku za čašćenje relikvije sv. Franje.

Predstava Casabianca u izvedbi Maria Lipovšeka Batiface i Irene Grdinić odgođena je zbog bolesti glumaca, stoga je održana u naknadno dogovorenom terminu, 18. listopada. U prepunom Domu kulture Kukuljanovo, mještani i njihovi sumještani uživali su puna dva sata u šalama i životnim pričama Đurđe i Franka, prisjetivši se i nekih davnih vremena. Brojni gledatelji zasigurno su se poistovjetili, makar s djelićem emotivne i humoristične priče bračnog para Ćuk.

Frančiškova je obilježena u organizaciji Vijeća mjesnog odbora Kukuljanovo i Župe sv. Franje Asiškog uz potporu Grada Bakra i Turističke zajednice Grada Bakra. ♦

NOĆ DOBRIH ŽELJA

Tekst: Sonja Jelušić-Marić i Anamarija Kezić

S prvom nedjeljom adventa, 27. studenog, započeli smo našu manifestaciju „Božić u Bakru“ paljenjem prve svijeće na adventskom vijencu na novouređenom trgu i puštanjem s pontonske šetnice u zrak stotine dobrih želja da zaplove bakarskim nebom.

Vatrogasci DVD-a Bakar donirali su Turističkoj zajednici 250 lampiona u obliku srca te su osigurali dežurstva dok su predivni crveni lampioni obasjavali nebo iznad Bakarske vale. Članice udruge Društva „Naša djeca“ Bakar zabavljale su one najmlađe kreativnom radionicom, a članice udruge Bakarska žena dijelile su posjetiteljima kuhano vino i čaj, koji je ugodno

grijao ozeble ruke brojnih posjetitelja. Za odlično raspoloženje pobrinuo se vokalni ansambl „Kanat“ iz Kastva koji nas je svojim božićnim pjesmama uveo u pravo blagdansko raspoloženje. Koncert je održan uz podršku PGŽ-a, čiji smo program realizirali preko njihove kulturne mreže. ♦

SAJAM CVIJEĆA

Tekst: Sonja Jelušić-Marić i Anamarija Kezić

U sklopu akcije „Volim Hrvatsku – volim Grad Bakar“ Turistička zajednica Grada Bakra svake godine provodi niz raznih aktivnosti, akcije čišćenja podmorja i šetnica, podjele sadnica cvijeća iznajmljivačima, školama i vrtićima, izbor najljepše okućnice i balkona te cvjetnog kutka...

Svake godine, u suradnji s Udrugom cvjećara Ludbreg, organizira proljetni sajam cvijeća te prigodnu prodaju cvijeća povodom Svih svetih. Udruga cvjećara Ludbreg poznata je širom Hrvatske po izuzetno kvalitetnim sadnicama, a na je-

senskom sajmu koji je održan 26. listopada u Gradskom vrtu u Bakru u ponudi je bilo raznih vrsta prigodnog cvijeća po pristupačnim cijenama. ♦

TUNA FEST

Tekst: Sonja Jelušić-Marić i Anamarija Kezić

Kako se je stabilizirala situacija s epidemijom Covida 19 i kako su ukinute epidemiološke mjere, vratile su se i grupe posjetitelja iz Austrije i Njemačke u Bakar.

Usuradnji s Turističkom agencijom Via Mea, Bakar je u postsezoni posjetilo 7 grupa te je održana i manifestacija „Tuna fest“ kojoj je prisustvovalo 200 Austrijanaca. Goste su dočekali članovi udruge Gradske straže Bakar i Bakarske gospode i kapitana, a mogli su kušati i delicije bakarskog kraja - bakarski baškot i Staru Bakarsku vodicu. Ugostiteljske usluge pružao je Vallis, a za dobro raspoloženje bio je zaslužan Trio „Lungomare“. Z zadovoljni osmjesi na licima gostiju zalag su tome da će se dobra suradnja nastaviti i ubuduće. ♦

ZAIGRANI BAKAR

Tekst: Sonja Jelušić-Marić i Anamarija Kezić

Turistička zajednica je u završnoj fazi projekta pod nazivom „Zaigrani Bakar“. Pozivamo vas da upoznate Bakar na interaktivan način uz pomoć džepne knjižice za samostalno istraživanje.

TRI IGRIFICIRANE ŠETNJE KOJE STANU U DŽEP

Voljeli biste upoznati Bakar i pritom se dobro provesti? Svratite do ureda Turističke zajednice Grada Bakra, preuzmite džepnu knjižicu „Zaigrani Bakar“, odaberite rutu i krenite u istraživanje. Možete izabrati između tri rute. Ako ih isprobate sve, mogli biste zaraditi posebno priznanje. Upozoravamo vas, iako vas čekaju Katarina, Andrija i Ivan, naši ponajbolji vodiči, istraživanje neće biti posve lako! Svaki od vodiča je pripremio zapažalice i mozgalice koje će vašu šetnju Bakrom pretvoriti u igru i pravi izazov. Da ne bi bilo prelako i da ne možete samo tako skratiti put do odgonetke, i sama rješenja su prilično zagonetna. Tek kad zaradite priznanja, saznat ćete što ona točno znače.

KAKO DO PRIZNANJA?

Ako uspješno riješite sve zagonetke na sve tri šetnje i odgovorite kod, dobit ćete konačno rješenje. Ono će vas odvesti u najdalju bakarsku prošlost, stariju od svih naših vodiča. Zadatak nije lak pa smo pripremili i poneki bonus izazov. Sakupite fotografije koje će pokazati da ste riješili barem tri bonus izazova i rado ćemo vam pomoći s konačnim rješenjem. Možete se obratiti za pomoć našim djelatnicama u turističkom uredu osobno, ili mailom na info@tz-bakar.hr. Ne zaboravite fotografije objaviti na nekoj od društvenih mreža uz označavanje profila Turističke zajednice Grada Bakra i obavezan hashtag [#zaigranibakar](#), [#discoverbakar](#) i [#visitbakar](#).

TKO SU NAŠI VODIČI?

Svakom od ruta provest će vas jedan lik iz prošlosti. Pridružite se Ani Katarini Zrinski, rođenoj Frankopan, u ugodnoj šetnji do bakarskog Kaštela pod nazivom „S Katarinom do vrha“. Ako vas zanima doba razvoja novih ideja i znanosti, pridružite se Andriji Mohorovičiću, nekadašnjem profesoru bakarske pomorske škole. On će vas povesti u šetnju „Uz more s Androm“. Jedan od prvih bakarskih turističkih vodiča bio je slijepi vodo-noša Ivan Čop čiju smo nevjerojatnu priču već predstavili kroz projekt slikovnice „Kamenčići od suza“. On će vam otkriti vezu prirode i grada kroz istraživanje pod nazivom „Nevidljivi Bakar Ivana slijepog“.

KOME JE NAMIJENJENA OVAKVA AVANTURA?

Ako još niste iskusili zaigrana istraživanja, mogli biste pomisliti da su ona namijenjena samo najmlađima. Prava je istina da su ona odličan i neočekivan način upoznavanja destinacija za sve dobne skupine. Jedino je bitno da ste znatiželjni i da volite

izazove. Mi ih volimo pa smo se potrudili da igre ne budu jednostavne. Stoga je za najmlađe dobro da ih rješavaju u društvu odraslih. Nadamo se da će vas to motivirati za obiteljsko druženje u Bakru. Samim Bakranima će istraživanje biti nešto lakše nego ostalima, ali sigurni smo da će se i oni morati potruditi. Ova knjižica može biti odličan didaktički dodatak izvanučioničkoj nastavi školarcima s našeg područja.

PRAKTIČNE INFORMACIJE

Besplatnu knjižicu na hrvatskom i engleskom jeziku moći ćete preuzeti u uredu Turističke zajednice Grada Bakra, od siječnja 2023. godine.

Knjižica je tiskana kao dodatak projektu igrificiranog istraživanja bakarskog Kaštela pod nazivom „Mračne tajne Frankopana“ uz potporu Hrvatske turističke zajednice, Turističke zajednice Kvarnera, Grada Bakra, Industrijske zone Bakar i INA-e. Naš dugogodišnji sponzor INA d.d. i ovog je puta prepoznao kvalitetu te potencijal ovog zanimljivog i kreativnog projekta podržavši ga u ulozi generalnog sponzora, omogućivši nam time podizanje kvalitete samog projekta. Vjerujemo da će „zaigrani Bakar“ biti vrlo zanimljiv našim najmlađim posjetiteljima, ali i svima onima koji vole učiti kroz igru rješavajući brojne zagonetke i pritom se dobro zabaviti. Da li smo u tome uspjeli, prosudite sami, vaša knjižica i nova zaigrana avantura čekaju na vas... ♦

RAZNOLIKA JESEN U DJEČJEM VRTIĆU BAKAR

Tekst: Irena Jelenić Aćimović

Polagano, kao i vrući ljetni dani, iz naših su se vrtića iskrale suze i tuga. Prošla nam je tužna adaptacija i ostala su nam nasmiješena dječja lica. Tako smo, veselo i razigrano, dočekali jesen u Dječjem vrtiću Bakar, koja je bila raznolika i posebna u svakoj od naših dvanaest odgojno-obrazovnih skupina.

BAŠKOTIĆI iz Fijolice jesen su potražili šećući bližom okolicom: na šetnici Potok, na bakarskim ulicama i na novootvorenoj pontonskoj šetnici. Ali, poželjeli su Baškotići upoznati jesen i u drugim krajevima, čak i izvan naše županije pa su se vlakom uputili u Ogulin. Tamo ih je u svojoj kući ugostila Ivana Brlić-Mažuranić. Upoznali su Regoča, prošetalu Šumom Striborovom, a Bjesomar im je otkrio njihove super moći. Sve, naravno, nije moglo proći bez Malika Tintilinića koji je bio previše usamljen pa su djeca izradila malene Domaće.

Dani kruha tradicionalno u Fijolici ne mogu proći bez posjete pekari. Tako su Baškotići požurili do poznate bakarske Baškotarne. Tamo su vidjeli kako se proizvode nadaleko poznati bakarski baškoti po kojima je i njihova skupina dobila ime. Naravno, kao i svaki posjet

baškotarni, niti ovaj nije prošao bez degustacije. Njam!!!

MRKAČIĆI su do tada svoje prijatelje čekali u vrtiću. I oni su jesen obilježili na poseban način. Upoznali su jesenske plodove (šipak, badem, lješnjak, bundevu, kesten) i raznim se aktivnostima uključili u obilježavanje Dana zahvalnosti za plodove zemlje. Mijesili su, ribali, kuhali, pekli kruščiće i štrudle od jabuka. Ali ono što mali Mrkačići nisu zaboravili jest to da znaju da postoje osobe koje nemaju priliku svakodnevno uživati u svemu u čemu uživamo i mi. Pridružili su se sakupljanju hrane i higijenskih potrepština u akciji „Mala Fijolica velikog srca“ i darovali ih socijalnoj samoposluzi Kruh sv. Elizabete. Tako su, još jednom, dokazali da mala Fijolica zaista ima veliko srce.

U vrtiću Škrljevo jesen se tražila u duuuugim šetnjama. Bitna zadaća u Dječjem

vrtiću Bakar jest promicanje i razvoj svjesnosti o važnosti zdravog načina života, posebice kretanja i pravilne prehrane. PAČIĆI i ZVJEZDICE svakodnevno su jačali svoje motoričke sposobnosti i vještine, a time i svoje samopouzdanje. Jer, nije baš lagano iz našeg vrtića prošetati do vidikovca Ponikve, tamo vidjeti jezero koje nastaje i nestaje i vratiti se u vrtić. U šetnjama su promatrali domaće životinje, čiji su im vlasnici objasnili sve o njima, njihovoj prehrani i o koristima koje domaće životinje pružaju svojim vlasnicima. Osim dugih edukativnih šetnji, Zvezdice i Pačići svoje su motoričke sposobnosti jačali na igralištu na Kukuljanovu, a šetnjom do odredišta vježbali su pravilno ponašanje u prometu.

Nisu šetnje jedino čime su se ove jeseni bavili škrljevski vrtićarci. Obilježili su oni i Dan jabuka i Dane zahvalnosti za plo-

dove zemlje. Upoznali su se s procesom nastajanja brašna, ali i doznali da postoje različite vrste brašna: kukuruzno, pšenično, pirovo, kokosovo... Vježbali su svoje motoričke sposobnosti kroz razne manipulacije tijestom. A kada se vrtićem proširio miris palačinki i buhtli koje su Pačići i Zvezdice nadjenuli ukusnim namazom od šljiva, sreći nije bilo kraja.

I LEPTIRIĆI su obilježili važne jesenske datume i sudjelovali u mnogo aktivnosti vezanih uz ovo raznobojno godišnje doba. Nakon što su u šetnjama bližom okolicom promatrali i promjene u prirodi, dio su jesenjeg duha donijeli u sobu dnevnog boravka. Upoznali su se s karakteristikama voća i povrća, grupirali ih po boji, veličini, obliku ili težini.

Njihova dob nije ih spriječila da obilježe Svjetski dan izumitelja. Tako su Leptirići svoju urođenu stvaralačku i istraživačku sposobnost probudili u „Znanstvenom tjednu“. Istraživali su koju će reakciju izazvati spajanje praška za pecivo, octa i deterdženta. I otkrili! Bila je to prava mala erupcija vulkana. A doznali su i kako dovesti oblak i kišu u sobu dnevnog boravka. Zna li vi? Pa, taj ćete efekt dobiti ako pjenu za brijanje istisnete na vodu i lagano nakapate prehrambenu plavu boju. Dokazivao se tu još efekt tornada u staklenki i efekt čistih ruku, ali i štošta drugo.

Pužići i Pandice najmlađi su članovi naše male škrljevske zajednice. Ali to ih nikako nije omelo da istražuju, uče, vježbaju. PUŽIĆI su mijesili slatka peciva, usavršavali prirodne oblike kretanja na dvorištu i u sobi dnevnog boravka. Neki su pužići ostvarili svoje prve majstorske poteze kistom. Tko zna u kome se krije poznati svjetski umjetnik?

PANDICE su žurno nakon adaptacije krenule istraživati jesenske plodove svim svojim osjetilima. Na svjetlosnom su panelu uspoređivale plod s njegovom fotografijom, kušali su okus jesenjeg voća i osluškivali zvukove suhog lišća u dvorištu igrajući se njime. Otiskivali su plodove uronjene u tempere raznih boja, a zabave nije nedostajalo niti kada su djeca taktilno istraživala jesenje senzorne kartice ili uživala u stolno-manipulativnim aktivnostima. Pred malene Pandice bio je stavljen nimalo lagan zadatak. Lijepili su polovice jabuka na stablo uz pomoć čičak trake i time razvijali okulo-motornu koordinaciju. Neki su se pak odlučili za prenošenje pompona pincetom, čime se poticao razvoj fine motorike.

I u našem vrtiću na Hreljinu zbivale su se mnoge aktivnosti. I tamo su obilježeni Dani zahvalnosti za plodove zemlje i Dan Jabuka. LOPTICE su istraživale pšenicu i zrna na klipovima kukuruza, stavljali ih u mlinac, mljeli i čekali „čaroliju“. Logičan se slijed nastavio. Modelirali su se kruščići, za koje roditelji kažu da su bili iznimno ukusni. Naravno, pa u njih je umiješana jedna hrpica ljubavi, prstohvat nježnosti i jedna žlica zagrljaja. Nakon ukusnog kruščića, trebalo je napraviti i jednako tako ukusan sok. Od jabuka, naravno.

A onda su se Loptice zapitale kako žive životinje u našoj blizini i nastao je projekt „Šumske životinje“. Jež, vuk, jelen, medvjed. Koje je čije stanište? Čime se koja životinja hrani? Tko je čiji prirodni neprijatelj i što taj termin uopće znači? Što su to štetočine? Uh, puno pitanja, ali i odgovora do kojih su Loptice same došle.

A naša najstarija skupina, PČELICE, također je znatizeljna i vrlo aktivna. Ona je svoju jesen osmislila vrlo vrijedno, kako pčelicama i priliči. Svakodnevne šetnje do Gradine bile su prave istraživačke aktivnosti. Sakupljali su se plodovi, mirisali, osluškivali i promatrali, i naravno, donijeli u vrtić. A onda su se pčelice zapitale, kakva je jesen dalje od Hreljina, negdje bliže moru. Pa su se uputile do Mošćeničke Drage i zazužale po OPG-u Franković. Brale su masline, hranile domaće životinje pa se malo odmorile na prekrasnoj plaži slušajući valove.

Pčelice su i pravi kulturnjaci. Zato su za svoj prvi posjet Gradskom kazalištu lutaka odabrali pretpremijeru predstave „Pčelica Maja“. U toj se predstavi pojavila jedna krasna bubamara.

A BUBAMARE u vrtiću imamo i mi. Uh, kako je mirisao vrtić od njihovih kolačića od jabuka... Toliko da su svi poželjeli doći u vrtić. Zato su Bubamare nakon dvije godine ograničenja ugoštile roditelje i organizirale radionicu povodom Noći vještica. Zajedničkim su kreativnim snagama ukrasili vrtić i lijepo se podružili.

Jednako kao i ŽABICE. Znaju one da takva vesela druženja roditelja i odgajatelja imaju posebnu vrijednost. U opuštenoj se atmosferi vrtić približava obitelji, što je iznimno važno za

razvoj partnerstva između obitelji i vrtića. Obitelj je najvažnija zajednica i najprirodnije djetetovo okruženje. Šteta što se Dan kraljice voća nije obilježio kada i ova krasna radionica s roditeljima. Jer, tada bi roditelji imali prilike kušati kompot od jabuka koji su djeca sama pripremila ili pak smoothie sačinjen od jabuke, zobenih pahuljica i grožđica.

A najmlađa skupina u vrtiću Hreljin nosi naziv MEDVJEDIĆI. Iako broji još kojeg nehodača, nekoliko njih je prve koračiće napravilo baš u vrtiću. Svakodnevne aktivnosti osmišljene su tako da djecu potiču na usavršavanje prirodnih oblika kretanja, istraživanja i verbalnog izražavanja. Proslave zdravih rođendana pravi su hit, jer naravno, svi medvjedi obožavaju voće pa tako i naši Medvjedići.

Bravo za sve prve koračiće, ali i za duge šetnje, za svaku pospremljenu igračku, ali i za stvaranje kreativnog nereda, za sve pripremljene kolačiće i sokiće, ali i za svaku prolivenu kap i prosuto zrno. Sve su to istraživanja i učenja bez kojih djetinjstvo ne može proći.

I zato se veselimo svim danima koji slijede.

Voli vas vaš Dječji vrtić Bakar. ♦

DV BAMBI

DRAGI SVI!

Tekst: Mihaela Mišić

Mali Bambići odlučili su vam se javiti s novim dogodovštinama kojih ima poprilično. Ipak ćemo izdvojiti one najzбудljivije i ispričati vam o njima.

Rujan smo započeli pomalo plačljivo i oprezno, jer, znate, došli su nam novi prijatelji koji nas još ne poznaju i ne znaju što ih čeka. No, sav taj početnički strah i nervoza brzo su prošli i naši dani u vrtiću postali su uobičajeni. Zapravo, ne baš uobičajeni. Odgajateljice su se potrudile ispuniti ih raznim iznenađenjima i aktivnostima. Njihovoj mašti doista nema kraja pa se mi maleni ne moramo bojati da će nam biti dosadno. Koliko su one maštovite vidjet ćete iz naše priče koju će Vam također ispričati umjesto nas naše odgajateljice.

Sve započinje prvim danom jeseni koji sa sobom donosi predivne boje, plodove, blagdane. Jesen nas obasipa svojim plodovima, a naše vrijedne male ručice uz puno ljubavi i truda od njih stvaraju čudesa. Od njenih najslađih plodova jabuka pripremali smo štrudle, pite i ostale razne kolače te ih potom degustirali. Od plodova koje su donijeli naši mame i tate pripremili smo zimnicu, jer, znate, treba se pripremiti za zimu malo bolje. Ipak najljepša je bila priprema kruha. Vrtić nam je zamirisao čarobnim i opojnim mirisima, a naša nepca uživala su u toplim pecivima i kruhu koje smo uz pomoć odgajateljica pripremili.

Ista ta gospođa Jesen ponudila nam je izlete na razna mjesta kako bismo je upoznali i u nekom drugom svjetlu i obliku. Kazala nam je da u Brodu na Kupi ima jedna divna zadruga koja se zove „Bobovac“ i da je njoj tamo najljepše jer ima veliki voćnjak s jabukama, Medvjeda staza, ima prefinih slastica koje ta zadruga sama proizvodi i divnih ljudi koji svoja znanja i proizvode rado dijele s drugima. Odvela nas je gospođa Jesen i u Delnice, u Popičev mlin, jedan jako stari mlin koji je tadašnjim žiteljima omogućavao pripremu brašna za kruh. Domaćini su nam pripremili predivnu radionicu, počastili nas toplim i slanim pecivima, a potom su nam pripremili i mini discoparty. Jesen nam je šapnula da u delničkom parku imaju i srnice koje smo posjetili i hranili mrkvicama.

Jedan od posebnih događaja, i za djecu veoma važan, je Dječji tjedan u kojem pripremimo puno sadržaja za djecu kojima ukazujemo na njihova prava i obveze. Ove godine odgajateljice su nam pomogle ocrtati škrbljevski pothodnik morskim motivima i tako ga ponovo učiniti lijepim i oku ugodnim. Plesom i raznim plesnim koreografijama zaokružili smo Dječji tjedan. Pridružili su nam se vrtići i škole pa je sve bilo doista predivno.

Odvela nas je Jesen i na bezbrojne šetnje po mjestu i okolici gdje smo zapažali promjene u prirodi, odvela nas je i na razne predstave i događaje u mjestu. A najvažnije od svega, odvela nas je na prekrasno putovanje ispunjeno smijehom, ljubavlju i zadovoljstvom.

Otkrit ćemo vam tajnu, gospođa Jesen često liči na naše odgajateljice, ali nemojte im reći da smo ih skužili. Vaši Bambići! ♦

DV PČELICE

JESEN JE ČAROBNA

Tekst: Vice Sep

Ljeto je gotovo, stigla nam je ta čarobna jesen, lišće počinje padati sa stabala, priroda se pokazuje u svojim najljepšim bojama. Te boje nas opuštaju i vesele, daju nam mnoštvo ideja za razne aktivnosti. Pjesme o jeseni smo recitirali, pjevali, raznim tehnikama smo ju crtali, raznim materijalima izrađivali jesenske plodove i životinje koje ih prikupljaju i pripremaju se za zimski san.

U jesen nas veseli mnoštvo finih i ukusnih plodova koje jako volimo jesti. Upravo zato smo povodom Dana jabuka odlučili otići na izlet. Brod na Kupi i Osnovna škola Frana Krste Frankopana bio je odličan izbor. Imaju svoju zadrugu koja se bavi uzgojem jabuka i od njih radi razne slastice. Nas su jako lijepo ugostili, svašta smo naučili o jabukama te smo kušali sve njihove fine proizvode. Uživali smo u prirodi, jedino nismo brali jabuke zbog obilnih kiša prethodnih dana. Ali kući nismo išli praznih ruku, kupili smo fine džemove za vrtić, a domaćini su nam poklonili cijelu vreću jabuka.

U listopadu smo obilježili i Dane kruha pa se iz vrtića širio miris finih peciva i slastica, pomagali smo u pripremi i, naravno, sve kušali.

Krenuli smo i s atletskim treninzima na Kantridi jer znamo koliko je, uz zdravu prehranu, važna redovita tjelovježba i bavljenje sportom. Ove godine se veselimo Olimpijadi dječjih vrtića Grada Bakra, koja se nije održala nekoliko godina zbog covida pa već sad započinjemo s pripremama.

Jesen je brzo prošla uz puno aktivnosti i dobru zabavu, a mi veselo iščekujemo zimu, snijeg, Sv. Nikolu, Božić, zimske radosti i novu 2023. godinu.

Šaljemo vam puno veselih pozdrava iz Dječjeg vrtića Pčelice! ♦

OŠ BAKAR

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR NASTAVLJA SURADNJU S INA-OM D. D.

Tekst: Alma Hess i Tomislav Uzelac-Šćiran

Svjedoci smo brzih i velikih promjena koje imaju izravan utjecaj na obrazovanje učenika. U OŠ Bakar pokušavaju se nositi s tim promjenama te unaprjeđuju nastavu na razne načine.

Boravak u prirodi pozitivno djeluje na školsko postignuće i na zdrav razvoj djece, stoga je u sklopu školskog projekta „Ispod grane veselo je znanje“ započelo uređenje učionice na otvorenom. Cilj ovog ekološkog projekta je stvoriti poticajnu okolinu za učenje i izaći iz okvira tradicionalne nastave. U hladovini postojećih stabala, nastava Hrvatskog jezika, Matematike i Likovne kulture može biti potpuno drugačija. Zeleno okruženje uz cvrkut ptica i svih drugih zvukova koji dolaze iz prirode potaknut će učenike da s veseljem pišu domaće zadaće, uče i druže se.

Voditeljice projekta su učiteljice Alma Hess i Vesna Batistić te učenici 2. i 4. razreda koji su početkom nove školske godine, još u vrijeme toplih jesenskih dana započeli s uređenjem „zeleno učionice“. Vesele se novom prostoru iza škole koji u slobodno vrijeme zajednički oplemenjuju s puno marljivog rada i dobre volje. U pripremi i stvaranju funkcionalne učionice u prirodi učenici kroz razne aktivnosti iznose stavove i planove o izgledu i položaju učionice, uče o održivom razvoju, te o racionalnom i odgovornom trošenju prirodnih resursa. Realizaciju ovog projekta omogućila je INA d. d., vjerni partner s kojom OŠ Bakar nastavlja suradnju i u ovoj školskoj godini, Grad Bakar i

Turistička zajednica Grada Bakra, koji su financijski potpomogli brojne aktivnosti u sklopu projekta.

Vjerujemo da će učenici škole, sadašnje i buduće generacije, rado koristiti učionicu na otvorenom i da će učenje promatranjem i istraživačkim radom za njih postati zanimljiv način usvajanja znanja. Izravno povezivanje s prirodom i sudjelovanje u izazovnim aktivnostima pomažu učenicima proširiti svoje vidike i ostvariti puni potencijal. Ovakvim načinom rada potičemo kod učenika radost otkrivanja istraživanjem i stvaranjem. Učenici će usvajajući nastavne sadržaje provoditi više vremena na svježem zraku što će zasigurno utjecati na stvaranje zdravih životnih navika i pozitivnog ozračja u razredu.

Prema ideji ravnatelja OŠ Bakar dr. sc. Tomislava Uzelca-Šćirana u OŠ Bakar postavljene su digitalne info točke koje omogućuju svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa (učenicima, učiteljima i ostalim zaposlenicima), kao i svim posjetiteljima (roditeljima i ostalim partnerima) dobivanje brzog i preglednog uvida u aktualna zbivanja u OŠ Bakar. Moderni multimedijski ekrani postavljeni su na tri fokalne točke u Matičnoj školi te na ulazu u Područnu školu Krasica koja ove školske godine obilježava 150 godina rada. Informacije poput popisa dežurnih učitelja, tjedne ponude školske marende i ručka u produženom boravku, postignuća u radu izvannastavnih i

izvanškolskih aktivnosti učenika, personalizirane informacije poput rođendana i imendana učenika, odnosno sve one male stvari koje zajedno rade učenici i djelatnici škole, bit će vidljive tijekom cijelog radnog dana. Povrh toga, u audio smislu učenicima će se za vrijeme školskih odmora moći puštati relaksirajuća muzika, a sve u kontekstu stvaranja ugodne radne atmosfere. Smatramo kako će u pedagoškom smislu pravovremeno prikazivanje slikovnih i tekstualnih poruka u realnom vremenu pridonijeti izgrađivanju digitalno zrele škole i radne kulture u kojoj će naši učenici osjećati psihološku i sociološku sigurnost. Želimo da učenici OŠ Bakar IKT (informacijsko komunikacijsku tehnologiju) ne percipiraju isključivo kroz ope-

racijski sustav Windows. Svi zajedno smo dužni ohrabrivati ih za korištenje različitih digitalnih alata za učenje, a možda će ovaj Projekt nekom učeniku poslužiti i kao inspiracija za daljnje razvijanje svoje digitalne kreativnosti.

Ideju za pokretanje projekta Digitalne info točke donosi ravnatelj škole nakon posjeta Finskoj, u sklopu Erasmus+ projekta Obrazovanjem do kvalitetnije škole. Vizualna komunikacija putem multimedijских sučelja uobičajena je praksa u finskim školama, stoga zahvaljujemo naftnoj kompaniji INA d. d. što je podržala digitalno opremanje prostora školske zgrade i realizaciju cjelokupnog projekta. ♦

OŠ BAKAR

OBILJEŽAVANJE ERASMUS DANA

Tekst: Gordana Kovačević

Dani Erasmusa održani su u znaku dvostrukog jubileja, 35. rođendana Erasmusa i Europske godine mladih te se zajednički obilježavaju pod krilaticom: „S mladima današnjice i sutrašnjice dijelimo europske vrijednosti: za proteklih 35 godina i još mnogo nadolazećih!“

Odgovorno-obrazovne ustanove s područja Primorsko-goranske županije Dane Erasmusa obilježile su 14. 10. 2022. u Dječjoj kući u Rijeci. Tom prigodom održan je stručni skup pod nazivom „Psst! U knjižnici smo“. Prezentirani su uspješni Erasmus+ projekti, sudionici su izmijenili svoja iskustva i znanja. Na poziv Erasmus ambasadorice Vanesse Šćulac i naša Škola sudjelovala je na obilježavanju Erasmus dana. Erasmus projekte naše škole prezentirali su ravnatelj OŠ Bakar dr. sc. Tomislav Uzelac-Šćiran, Gordana Kovačević učiteljica izvrsna savjetnica i Alma Hess učiteljica mentorica. Predstavljen je projekt „Povratak korijenima“ (Back to roots), čije su voditeljice s učenicima upravo taj dan bile na aktivnostima u Subotici u Srbiji. Projekt „Povratak korijenima“ prisutnima je osobito bio zanimljiv jer obuhvaća pripadnike hrvatskih nacionalnih manjina koje žive u Italiji (moliški Hrvati), Srbiji (Bunjevci) i Austriji (gradišćanski Hrvati). Kako u OŠ Bakar provodimo više Erasmus projekata, sve posjetitelje upoznali smo i s njima. Upravo je

završio KA 1 projekt „Obrazovanjem do kvalitetnije škole“. U tijeku je provedba KA 210 projekta „Spretni i sretni“. U sklopu Erasmus akreditacije za 2022./2023. godinu planirani su obrazovno-kulturni posjeti Kranju u studenom 2022. te Madridu u ožujku 2023., a 5 učitelja i ravnatelj će prisustvovati strukturiranim teča-

jevima u Belgiji u svibnju 2023. Prisutni učitelji i odgajatelji pokazali su veliko zanimanje za naše projekte i rad, postavljali su zanimljiva pitanja i izvrsno ocijenili našu prezentaciju. Uz ugodno druženje ponudili smo i suradnju i pomoć u realizaciji njihovih budućih projekata. Svoje projekte predstavili su i Osnovna

škola Podmurvice, Dječji vrtić Rijeka, Dječji vrtić More, Osnovna škola dr. Branimira Markovića Ravna Gora, Osnovna škola Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko i Planinarsko društvo Tuhobić.

S ponosom ističemo da smo dio Erasmus obitelji. ♦

OŠ BAKAR

MASLINA NAŠA SVAGDAŠNJA

Tekst: Alma Hess

Maslina ili uljika je vazdazelena biljka iz istoimene porodice maslina (Oleaceae). Dobila je ime po latinskoj riječi olea, što znači ulje.

S pominje se u Bibliji, a opisana je u djelima egipatske civilizacije i u grčkoj mitologiji. Zbog svojih je karakteristika postala simbolom mira, obilja, vječnosti i zdravlja, a u kršćanstvu maslina je simbol Božje providnosti i brige za ljude. Maslina je i više od stabla jer svojim plodovima hrani ljude i daje ljekovito ulje. Zato kažemo da je maslina drvo života sa zlatnom tekućinom.

Potaknuti značenjem ove biljke i u želji da o njoj što više doznaju, učenici OŠ Bakar redovito njeguju stabla maslina koja se nalaze u okruženju školske zgrade. Nema ih puno, svega četiri, ali su učenici i djelatnici škole na njih iznimno ponosni. Nakon dugogodišnje brige stabla masline izrasla su u reprezentativan ukras škole te se svi dive njihovoj snazi i ljepoti, a posebno bogatim krošnjama

kada u vrijeme velikih vrućina stabla masline daruju hladovinu.

I dok jesen polako ostavlja zlatni trag, a toplina sunčevih zraka još uvijek poziva van, učenici su iskoristili prekrasno jesensko jutro za branje maslina čija stabla poput kakve pogrbljene starice s kvrgavim granama ponosno stoje i prkose bakarskoj buri, suši i vrelini sunca. Ove jeseni ustrajna briga rezultirala je i solidnim urodom koji je tijekom berbe iskorišten za praktično upotpunjavanje znanja učenika o maslinama i maslinarstvu, ali i za zajedničko druženje na svježem zraku. Ispod maslina, marljivi učenici veselo čavrljajući i razdragano cupkajući, poskakivali su kako bi dohvatili plodove s najviših grana. A onda prstićima prebiru po sočnim zelenim i crnim maslinama prije nego ih ponosno spuste u šarene vreće. Susret s maslinama i cijeli

proces uzgoja od sadnje, rasta, branja i dobivanja ulja posebno je zanimljiv.

Vrijedne male ruke obavile su berbu maslina i ukupno su ubrale oko 40 kg maslina. Kako bi dobili što kvalitetnije maslinovo ulje učenici su slijedili pravilo da se ubrani plodovi odmah, ili što prije prerade u maslinovo ulje. Nekoliko vreća s plodovima ravnatelj OŠ Bakar dr. sc. Tomislav Uzelac-Šćiran odnio je u uljaru, a učenici su s nestrpljenjem iščekivali vijest o količini ulja koje će dobiti od svojeg ovogodišnjeg uroda. Od ubranih plodova, naši mali maslinari dobili su 5 litara ekstra djevičanskog ulja. Članovi učeničke zadruge „Tunerica“ ulje će pakirati u staklene bočice s posebno dizajniranim etiketama, a svojim će se proizvodom s veseljem predstaviti na Božićnom sajmu koji se svake godine organizira u gradu Bakru. ♦

PŠ KUKULJANOVO

OBILJEŽILI 60 GODINA OD POČETKA ŠKOLOVANJA

Tekst: Maja Vičević

Prošlo je gotovo 60 godina otkad su ovi učenici prvi put sjeli u školske klupe Područne škole Kukuljanovo. Upisani su u školu davne 1962./63. školske godine što je zapravo i bio povod njihovog druženja prvog dana ove školske godine, prožetog emocijama i sjećanjima na prvi susret sa školom.

Kako je nekolicina entuzijasta zamislila ovaj susret, baš je tako, vrlo ugodno, i protekao. Od tadašnjih prvaša odazvali su se: Josip Ban, Silvio Bertone, Milorad Cuculić, Radovan Cuculić, Marinka Kopajtić Bogičević, Duško Mičetić, Rajko Mičetić, Jadranka Mičetić Maračić, Zlatko Pavletić i Željka Srića Vrban. Iz objektivnih razloga izostali su Tatjana Blažević Štiglić, Damir Cuculić, Slavko Marčac, Anton Mičetić i Davor Štokan, dok su se svi prisjetili i prerano preminulih vršnjaka Omera Bojčića, Tomislava Mavrinca, Željka Pavešića, Alenka Teskere, kao i učitelja tadašnjeg 3. i 4. razreda Anta Bunića.

Okupljanje je započelo u kukuljanskoj školi dolaskom njihove prve učiteljice Anke Bunić, sadašnjeg ravnatelja škole Tomislava Uzelca-Šćirana kao i učiteljica zaposlenih u PŠ Kukuljanovo. Izvođenjem pjesme „Kukuljanovo“ ugodno su iznenadili kolege i svih prisjetili na srdačna druženja Marinka i Nenad, o organizaciji škole danas presjek je dao ravnatelj škole, a svoju životnu priču ispričala je, s puno detalja i sjećanja, učiteljica Bunić koja je u školi, zajedno sa svojim suprugom Antom, živjela i radila gotovo 14 godina. Ugodno druženje vratilo je

misli i sjećanja na prvoškolske dane, nezaboravne životne trenutke kao i mnoge zanimljive događaje dječakog doba. Navrla su i učenička sjećanja o tome kako se u školi nekad, osim stjecanja znanja, puno pažnje posvećivalo i praktičnim radovima poput šivanja, rezbarenja, sadnje i uzgoja biljaka...

Ovom prigodom, učiteljici Anki Bunić uručena je zahvala za stečena znanja i vještine kao i za mnoge ostvarene ak-

tivnosti kojima su neke ucrtale i životni put. Nakon druženja u učionici, u pratnji učiteljice Anke, slavljenci su razgledali školski vrt koji danas ima potpuno drugu sliku. Pokojnim vršnjacima zapalili su svijeće na mjesnom groblju Kukuljanovo, a simpatično druženje nastavilo se u Društvenom domu Kukuljanovo uz bogati domjenak i taktove svezremenskih melodija. ♦

OŠ "HRELJIN"

NATJECANJE DABAR

Tekst: Lucija Bobić i Ena Butorac

U tjednu od 7. do 11. studenog 145 učenika od 2. - 8. razreda naše škole sudjelovalo je na međunarodnom natjecanju iz informatike i računalnog razmišljanja Dabar 2022.

Dabar je međunarodno natjecanje koje promiče informatiku i računalno razmišljanje među učenicima osnovnih i srednjih škola, njihovim učiteljima i u široj javnosti. Zadaci su osmišljeni tako da potiču logičko razmišljanje, primjenu

temeljnih informatičkih koncepata te razvoj različitih strategija rješavanja.

Organizatori natjecanja su udruga „Suradnici u učenju“, Hrvatski savez informatičara i Visoko učilište Algebra uz podršku CARNETA-a i Ministarstva znanosti

i obrazovanja. Natjecanje ima pet kategorija, a učenici rješavaju 12 zadataka uz vremensko ograničenje od 40 minuta. Naši učenici natjecali su se u kategorijama Mikrodabar (12 učenika), Milidabar (44 učenika), Kilodabar (47 učenika) i Megadabar (42 učenika) pod vodstvom

profesorica informatike Lucije Bobić i Ene Butorac.

Pet naših učenika iz kategorije Milidabar ostvarilo je izniman rezultat i ušlo u 10 % najbolje plasiranih učenika u Republici Hrvatskoj. Sveukupno je u ovoj kategoriji sudjelovalo 11 887 učenika.

Čestitamo našim učenicima: Magdalen Živko (4. a), Petri Jošt (4. a), Franu Paskoviću (3. a), Luki Paskoviću (3. a) i Ani Sučić (3. a).

Tri naša učenika iz kategorije Kilodabar ostvarila su izniman rezultat i ušla u 10 % najbolje plasiranih učenika u Republici Hrvatskoj. Sveukupno je u ovoj kategoriji sudjelovalo 14 668 učenika.

Antonio Tufekčić (6. a), Nika Suljaković (6. a) i Vita Černeka (6. b), čestitamo!

Čestitamo svim učenicima - Dabrovoljcima na sudjelovanju i prihvaćanju izazova! ♦

OŠ "HRELJIN"

KNJIŽEVNI SUSRET U NAŠOJ ŠKOLI

Tekst Sanja Miočić

U suradnji sa Školskom knjigom, u našoj smo školi ugostili izvrsnu pripovjedačicu bajki Margaretu Perišić.

Učenike od prvog do četvrtog razreda humorom je uvukla u svijet bajki, u svijet mašte i potaknula ih na sudjelovanje u kreiranje priče s njom. U stvaranje priče uvela je nekoliko učenika, učiteljicu i ravnatelja kroz uloge raznih likova i junaka. Svi su rado sudjelovali i s nestrpljenjem iščekivali sljedeće upute.

Na kraju priče pozvala je učenike da pljeskom ocijene koliko su bili zadovoljni pričom. Naravno, dobili su veliki pljesak oduševljenih učenika.

Učenici su pažljivo slušali i aktivno sudjelovali tijekom cijelog susreta. Kroz dva školska sata pripovjedačica je oživjela stare priče s učenicima. Susretom se kod učenika želi pobuditi ljubav prema priči i maštanju, usmjeriti ih na knjigu i čitanje. ♦

„Bajke su više nego istinite: ne zato što nam govore da zmajevi postoje, nego zato što nam govore da ih možemo pobijediti.“ (Neil Gaiman)

OŠ "HRELJIN"

ČAKAVČIĆI PUL RONJGI

Tekst Sanja Miočić

Ustanova Ivan Matetić Ronjgov svake godine provodi natječaj za literarna ostvarenja na čakavskom narječju namijenjen učenicima osnovnih škola naše županije. Nakon odabira stručne komisije, objavljuju se nagrađeni i izabrani radovi. Zbirka je upotpunjena likovnim radovima učenika.

Učenici Čakavske i Likovne grupe te Kreativne radionice Osnovne škole Hreljin vrijedno pišu, slikaju, stvaraju te svoje radove šalju na natječaj - Čakavčići pul Ronjgi.

Ove godine, naša Petra Hajdinić, učenica 3. razreda, i njena mentorica dipl. uč. Radmila Vidas Babić, osvojile su treću nagradu za literarni tekst Moja nona. Petra je svoj rad pročitala na promociji zbirke radova Čakavčići pul Ronjgi koja se ove godine održala u Osnovnoj školi Klana.

Mlada spisateljica odlična je učenica, polazi i Glazbenu školu Ivana Matetića Ronjgova, a u slobodno vrijeme piše radove na čakavskom narječju. Čestitke i mnogo uspjeha u budućem radu! ♦

OŠ "HRELJIN"

NAGRAĐENE NA DAROVANIMA

Tekst: Fana Šimičević

Svaki je čovjek određen, uz ostalo, svojim jezikom. Iako se u službenim situacijama moramo služiti hrvatskim standardnim jezikom, težimo tome da svatko od nas u slobodno vrijeme koristi svoj zavičajni govor. I u školi nastojimo njegovati čakavštinu i sačuvati bogatstvo našeg mjesnog govora. Učenice Bernarda i Franka Švrljuga posebno su uspješne u tome.

Nagrađene su na natječaju Darovani 2022. za najbolja učenička ostvarenja literarnih uradaka u prozi i poeziji na čakavskim govorima Primorsko-goranske županije. U kategoriji Literarni radovi od 5. do 8. razreda – poezija 1. mjesto osvojila je Franka Švrljuga s radom Moj Hreljin. Bernarda Švrljuga je s radom Moj ćoravi Ive bila najuspješnija u kategoriji Literarni radovi u prozi te također osvojila 1. mjesto.

Učenice su sudjelovale u organiziranom programu Mladi su baščine glasi koji se održao 25. listopada 2022. u Kaštelu Grobnik. Imale su priliku okušati se u kreativnoj radionici čitanja i pisanja gdje su vježbale pisanje haiku pjesama, a zatim i u likovnoj radionici gdje su vježbale tehniku otiskivanja. Program je završio dodjelom nagrada na kojem su pročitale svoje nagrađene radove i primile nagrade. ♦

OŠ "HRELJIN"

TJEDAN PROGRAMIRANJA

Tekst: Lucija Bobić i Ena Butorac

EU Code Week ili Europski tjedan programiranja društvena je inicijativa čiji je cilj na zabavan način svima približiti programiranje i digitalnu pismenost.

Učenje programiranja pomaže nam da shvatimo svijet oko sebe koji se brzo mijenja, proširimo svoje razumijevanje o tome kako funkcionira tehnologija te da razvijemo vještine i sposobnosti kako bismo istraživali nove ideje i bili inovativni. EU Code Week je ove godine održan od 8. do 23. listopada i u našoj školi su ga s učenicima obilježile profesorice informatike Lucija Bobić i Ena Butorac. Aktivnosti su prijavile na karti događanja. Ove godine su škole i učitelji iz cijelog svijeta prijavili ukupno 69 586 različitih aktivnosti, a u Hrvatskoj je registrirana 1 021 aktivnost.

Učenici 2. i 3. razreda programirali su u programima Run-Marco i Logos17. Također, riješili su i Tečaj 1 koji možete pogledati na stranici <https://studio.code.org/s/course1>. Učenici od 5. do 8. razreda su programirali microbit. Registrirali su se na <https://izradi.croatianmakers.hr/>, rješavali tečajeve i skupljali bedževe. ♦

OŠ "HRELJIN"

PRVENSTVO OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U SUDOKU

Tekst: Linda Božović

Ove godine naša se škola pridružila PRVENSTVU OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U SUDOKU 2022. koju organizira udruga MENSA u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje.

Sudoku je igra koja potječe iz Japana, a igra se već dugi niz godina. Svojevrсна je matematička zagonetka koja se temelji na logici i kombinacijama. Osnovna ploča za Sudoku sastoji se od kvadrata 9x9 podijeljenog na 81 manji kvadratić. Nadalje, unutar velikog kvadrata, označeno je 9 dijelova velikih 3x3 polja. Cilj igre je ispuniti sva polja brojevima od 1 do 9, s time da se svaki broj smije pojaviti točno 9 puta. Brojevi se upisuju tako da se jedan broj smije pojaviti samo jednom u svakom retku, svakom stupcu i svakom odjeljku od 3x3 polja. Na početku igre, otkriveni su određeni brojevi, a igrač mora rasporediti sve ostale brojeve.

Postoje različite težine te igre, a koristi se za zabavu ili testiranje inteligencije. U školi imamo učenike koji su već prije rješavali sudoku pa smo ih pozvali da se pridruže ovom zanimljivom i relativno novom natjecanju.

Natjecanje je održano u petak 04. studenoga 2022., u učionici matematike, u 12 sati. Učenici su imali na raspolaganju 45

minuta za riješiti različite vrste Sudoku križaljki, od lakših do vrlo teških. Bilo je zabavno i učenici su uglavnom riješili zadatke. Naravno, da je vremena bilo više, riješili bi sve. No, mora biti neko vremensko ograničenje.

Dvoje naših učenika, Petar Štiglić i Iris Kauzlarić, postigli su vrlo dobre rezultate te su pozvani na regionalno natjecanje 26. studenoga 2022. u OŠ Kostrena. Iris je osvojila 13. mjesto, a Petar 39. Čestitamo!

Pozivamo vas da vježbate svoje mozgove i riješite jedan sudoku s natjecanja:

Klasični sudoku 20 bodova ♦

	3	6				8		
	7			8				
2				4	1			
4			5	1			9	6
	9		8		6		1	
6	1			9	4			8
			3	6				1
				7			8	
8		5				6	7	

“POMORSKA ŠKOLA” BAKAR

DAN OTVORENIH VRATA MAREOGRAFSKE POSTAJE U BAKRU

Tekst: Marica Kučan

Postaju Bakar osnovao je Geofizički zavod u Zagrebu, preteča današnjeg Geofizičkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Prvi instrument (mareograf) u Bakru je postavljen 1929. godine. Uz prekid oko Drugog svjetskog rata, postaja kontinuirano bilježi razinu mora na istom mjestu do danas, a prikupljeni podaci čine najdulji vremenski niz jednog oceanografskog parametra izmjenjenog u Republici Hrvatskoj.

Danas je izrazito važno razumjeti da pojavi rekordnih visokih vodostaja pridonosi i porast morske razine vezan uz klimatske promjene. Na temelju kontinuiranog praćenja i mjerenja razi-

ne mora u Bakru, može se zaključiti da je u posljednjih 70-ak godina razina mora porasla za oko 8,4 cm.

Učenici trećih razreda Pomorske škole Bakar, smjera pomorski nautičar, sudjelovali su na Danu otvorenih vrata mareografske postaje Bakar. U poslijepodnevnom satima postaja je bila otvorena za građanstvo.

Obilazak postaje i radionice za učenike vodile su oceanografkinje dr. sc. Miroslava Pasarić i dr. sc. Iva Međugorac. ♦

“POMORSKA ŠKOLA” BAKAR

POSJET INTERLIBERU

Tekst: Marija Miletić

Učenci Pomorske škole Bakar posjetili su 44. Međunarodni sajam knjiga Interliber koji je održan od 8. do 13. studenoga 2022. na Zagrebačkom velesajmu.

Maturanti 4. bN i 4. aBS razreda u pratnji razrednica, vjeroučiteljice i školske knjižničarke uputili su se 8. studenog 2022. iz Bakra za Zagreb u ranim jutarnjim satima. Nakon razgledavanja promotivnih štandova, učenici su imali zadatak napraviti fotografiju „Bookface“ i time osvojiti biografiju Luke Modrića napisanu iz pera vrsnih španjolskih sportskih komentatora.

Nagradu za najbolju fotografiju dobio je učenik 4. bN razreda, Marko Maškarin. Nakon obilaska sajma, učenici su slobodno vrijeme proveli u Arena Centru. Posjetom Interliberu obilježen je Mjesec hrvatske knjige – manifestacija kojom se ističe iznimna važnost knjige, a ujedno je i knjižni fond naše školske knjižnice obogaćen novim naslovima. ♦

“POMORSKA ŠKOLA” BAKAR

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN POMORSTVA

Tekst: Ivo Polić

Svjetski dan pomorstva obilježava se u čast neumornog rada međunarodnih djelatnika pomorske industrije. Smisao ovog dana jest usmjeriti pozornost na važnost sigurnosti na moru i zaštitu morskog okoliša te naglasiti poseban angažman IMO-a.

Ujedinjeni narodi (UN) preko Međunarodne pomorske organizacije (IMO) svake godine slave Svjetski dan pomorstva. Pojednim vladama u svijetu prepušteno je da sami odaberu točan datum, ali obično se taj dan obilježava tijekom posljednjeg tjedna u mjesecu rujnu, uobičajeno u četvrtak. Smisao ovog dana jest usmjeriti pozornost na važnost sigurnosti na moru

i zaštitu morskog okoliša te naglasiti poseban angažman IMO-a. 17. ožujka 1958., kada je uspostavljena, IMO je imala samo 21 državu članicu. Danas organizacija ima 175 članova i tri pridružena člana.

Međunarodna pomorska industrija predstavlja najpogodnija, najjeftinija i najsigurnija prijevozna sredstva za svjetske trgov-

ce. Kao rezultat toga, većina trgovaca koristi brod za prijevoz svoje robe. Bitno je da trgovci znaju da je njihova roba sigurna na moru. Većina robe široke potrošnje koja ulazi u poslovne prostore i domove diljem svijeta prevozi se brodovima. Kao najpristupačniji i najučinkovitiji oblik prijevoza robe, pomorska aktivnost i dalje je vitalni dio svjetske trgovinske industrije.

Svjetski dan pomorstva prvi put je proslavljen 1978. godine. Taj dan je izdvojen kako bi se proslavila dostignuća pomorske industrije u kontekstu poboljšanja svjetskog gospodarstva. Primjeri zemalja koje slave Svjetski dan pomorstva su Sjedinjene Države, Velika Britanija, Australija i Kanada. Svjetski dan pomorstva slavi se u četvrtak svakog posljednjeg tjedna u rujnu. Svjetski dan pomorstva nije državni praznik, nego globalno obilježje.

Svrha Svjetskog dana pomorstva je promicanje općeg razumijevanja pomorske industrije. Drugo, pomaže u objektivnoj procjeni napretka IMO-a u osiguravanju da je pomorska industrija vjerna svojoj misiji, viziji i ciljevima. Osim toga, Svjetski dan pomorstva dan je za ocrtavanje izazova s kojima se suočava industrija te iznalaženje rješenja tih problema. Obilježava se svakog posljednjeg četvrtka u rujnu, u čast neumornog rada međunarodnih djelatnika pomorske industrije.

Pandemija COVID-19 istaknula je profesionalizam i požrtvornost dva milijuna pomoraca koji služe u svjetskoj trgovačkoj floti. Brodski transport nastavio je prevoziti više od 80%

svjetske trgovine, uključujući vitalne medicinske potrepštine, hranu i drugu osnovnu robu koja je ključna za odgovor na COVID-19 i oporavak (prenosi internet stranica pomorac.hr).

U povodu Svjetskog dana pomorstva, glavni tajnik IMO-a redovito pripremi posebnu poruku kojom nastoji dublje obraditi odabranu temu. Poruka se objavljuje na web stranicama IMO-a u pisanom i audio obliku na četiri jezika.

Tema koju je Međunarodna pomorska organizacija osmislila za današnji Dan pomorstva su nove tehnologije za zelenije brodarstvo, a glavni tajnik Kitack Lim objašnjava da bi to trebalo poslužiti za otvaranje većeg razgovora o smjeru brodarstva i kako se tehnologija može iskoristiti za održiviju budućnost.

Pomorska škola Bakar redovito obilježava ovaj dan, a cilj manifestacije je upoznavanje učenika i nastavnika s novim tehnologijama za „zelenije“ brodarstvo. Tema Svjetskog dana pomorstva za 2022. – “New technologies for greener shipping” odražava potrebu da se podrži zeleni prijelaz pomorskog sektora u održivu budućnost, a da se pritom nitko ne izostavi. Ovogodišnja tema pruža priliku da se usredotočimo na važnost održivog pomorskog sektora i potrebu da se ponovno izgradi bolji i zeleniji pomorski sektor u svijetu nakon pandemije. Slijedom navedenog održana su predavanja za učenike i nastavnike naše škole. Tehnička podrška uz mentoricu Radianu Tomee Cicvarić bili su učenici Alex Džimbeg i Lukas Barišić iz 3. aN te Bruno Baćac i Leon Čahut iz 3. bN. O temi „stopama

svetog Franje u zaštiti planeta Zemlje“ pod mentorstvom Veronike Butorac govorili su Leon Domitrović i Andrej Vujević iz 2. aN, a o temi „IMO u borbi za smanjenje emisije štetnih plinova iz brodova“ pod mentorstvom Hrvoja Zlokovića, učenici Antun Antić, Josip Štefanec i Petar Zovak iz 1. aN. Temu „De-karbonizacija plovidbe“ pod mentorstvom Marice Kučan prezentirali su učenici Benjamin Petrović i Bruno Baćac iz 3. bN, dok su o temi „Putnički ferry na električni pogon“ pod mentorstvom Davora Španović, govorili Karlo Frankić i Karlo Šešljaga iz 3. aBS. Zanimljivosti o „M/V Beluga skysails“ pod mentor-

stvom Darka Jotanovića govorio je David Majić Bošnjak iz 4. aN. Temu „Inovativne metode u uklanjanju uljnog onečišćenja iz mora“ pod mentorstvom Josipa Pogorilića obradili su učenici Tin Lopac i Mate Jurić iz 1. bN, a temu „14 tehnologija za izradu vrhunskog zelenog broda“ Tara Ivanović, Marina Kovačević i Lorena Rubi Novak iz 2. aN pod mentorstvom Iva Polića. Učenici su prepoznali važnost novih tehnologija u pomorstvu koje su ekološki čišće i učinkovitije te koje se nameću kao budućnost pomorskog i transportnog sektora. ♦

“POMORSKA ŠKOLA” BAKAR

SVJETSKI DAN UČITELJA

Tekst: Marija Miletić

Djelatnici Pomorske škole Bakar obilježili su Svjetski dan učitelja stručno-edukativnim posjetom Istri 13. listopada 2022. godine. Svjetski dan učitelja ukazuje na važnost učiteljske profesije i njihove uloge u odgoju i obrazovanju te u ukupnom razvoju društva, a isti se obilježava 5. listopada.

U jutarnjim smo se satima, u pratnji vodiča, zaputili prema Labinu, gdje smo posjetili Narodni muzej Labin koji je smješten u starogradskoj jezgri, unutar barokne palače Battiala-Lazzarini. Nakon razgleda stalnog postava muzeja o labinskoj povijesti, uputili smo se u prizemni i podrumski dio muzejske zgrade koji je vjerni prikaz rudarskog hodnika i puno govori o zahtjevnom i opasnom poslu rudara. Naše smo putovanje nastavili prema Pazinu gdje smo posjetili Pazinsku jamu, mjesto gdje je rijeka Pazinčica pronašla svoj put do doline rijeke Raše i Kaštel koji se smjestio na toj litici

nad njezinim kanjonom. Izlet smo nastavili vožnjom kroz Aleju glagoljaša do najmanjeg grada na svijetu, Huma, koji nas je očarao ljepotom svojih kamenih uličica, trgova i zidina pa nije ni čudo da ga zovu „grad-spomenik“. Posljednja stanica bio je Roč – gradić koji je bio središte hrvatske pismenosti i tiskarstva na glagoljici u 15. i 16. stoljeću, o čemu svjedoči i replika Gutenbergove glagoljske preše koja se tamo nalazi. Nakon ugodnog druženja te puni lijepih dojmova i novih spoznaja, vratili smo se kući u večernjim satima. ♦

ROMAN „BLIZANAČKE DUŠE“ MARINE PAPEC PREDSTAVLJEN BAKARSKOJ PUBLICI 22. RUJNA

Tekst: Dolores Paro-Mikeli i Jelena Šubat

Priča je to „koja će vas odvesti u tajne postojanja“ i dati odgovore na neka najvažnija pitanja postojanja: o slobodi, istini, ljubavi, o najvažnijoj životnoj odluci, o tome tko smo...

Svoj drugi roman „Blizanačke Duše“, bakarskoj je publici predstavila sama autorica Marina Papec: „profesorica, prevoditeljica, spisateljica, kreatorica duhovnih radionica i puta na kojem spoznajemo sebe, osnivačica Škole svjesnog življenja, transformacijsko – spiritualna učiteljica, mama trojice dječaka, supruga, prijateljica i još mnogo toga“.

U svojoj toploj iskrenosti, Marina je iz „najdublje inspiracije“ publici prenijela svoja „magična iskustva i unutarnje istine“ i povela ju „na nezaobilazno putovanje predjelima svijesti“ i praiskonskog u nama, što „Blizanačke Duše“ uistinu i jesu.

Zahvaljujemo autorici na divnoj večeri i toplom druženju. ♦

Korišteni citati iz knjige M. Papec: „Blizanačke Duše“

FILM „GRAD U KNJIZI“ PRIKAZAN NA MEĐUNARODNOM SKUPU KNJIŽNIČARA U BJELOVARU

Tekst: Dolores Paro-Mikeli i Jelena Šubat

U organizaciji Narodne knjižnice „Petar Preradović“ iz Bjelovara, u rujnu ove godine, na stručnom skupu s međunarodnim djelovanjem, prikazan je i film o bakarskoj knjižnici u sklopu centralne teme skupa „Vidljivost narodne knjižnice u lokalnoj zajednici“.

Film „Grad u knjizi; Gradska knjižnica Bakar – 15. obljetnica postojanja“ (2022. g.), snimljen uz prigodu proslave 15. godine postojanja Knjižnice, retrogradno prikazuje važnost i prisutnost Knjižnice u lokalnoj zajednici u spomenutom proteklom razdoblju. Film je snimila „Creative media“ u domaćoj i engleskoj verziji, po scenariju Dolores Paro-Mikeli, a prijevod na engleski jezik potpisuje Doris Babić. Korištene su fotografije i snimke Miljenka Šegulje i Jelene Šubat iz arhive knjižnice, a izbor istih potpisuje Jelena Šubat.

„Grad u knjizi“ je zapravo prikaz rada i djelovanja Knjižnice u svojoj lokalnoj zajednici i izvan nje u proteklih 15 godina tijekom kojih je realizirano 100-tinjak programa za djecu, prikazano 40-ak zavičajnih dokumentarnih filmova, postavljeno 60-ak izložbi, održano 50-ak stručnih predavanja i 60-ak književnih susreta s tuzemnim i inozemnim piscima te osnovana vlastita izdavačka djelatnost čiji su produkt tri knjige zavičajne tematike dok je četvrta knjiga izdana u nakladi s Gradom Bakrom.

Vrijednosti ove Knjižnice o kojima film „progovara“, najbolje su navedene u Nominaciji za Knjižnicu godine (2012. g.), „ogledaju se u odgojno-obrazovnom radu, kulturnoj i javnoj djelatnosti knjižnice, u sretnoj kombinaciji baštinsko-zavičajnog i suvremenog, u kohezivnoj snazi Knjižnice u povezivanju i susretanju, medijskoj vidljivosti i prepoznatoj potpori zajedni-

ce. Pozitivni rezultati koje knjižnica postiže ogledan su primjer kvalitetnog partnerstva i participacije, ustanove same, županijske matične službe, gradske vlasti i svih dijelova zajednice kojoj služi – ustanova, udruga i pojedinaca“.

Film će do kraja godine biti dostupan i široj javnosti. Moći će se pogledati na web stranici knjižnice www.gkbakar.hr ♦

IZLOŽBA BAKARSKA GOSPODA I KAPITANI

Tekst: Dolores Paro-Mikelii Jelena Šubat

Izložba fotografija „Život ne staje s nama“ Udruge Bakarska gospoda i kapitani krasit će galerijski prostor Knjižnice od početka listopada pa sve do kraja ove kalendarske godine.

Kronološkim slijedom, od početka društvenih aktivnosti kada su još djelovali u sklopu Udruge umirovljenika Bakar do danas, na fotografijama pratimo Gospodu i kapitane od 2008. do 2022. g. u mnoštvu aktivnosti: na putovanjima, dočecima, susretima, uključenosti i sveprisutnosti u životu svoje lokalne zajednice i još puno šire.

Prezentirajući neka prošla vremena iz bogate bakarske povijesti, vidimo gospođe u šarenilu boja gospodskih kostima, u društvu kapitana po kojima je Bakar bio nadaleko poznat.

Na fotografijama čiji su autori Branka Jalšovec i Miljenko Šegulja,

vidimo Gospodu i kapitane, uz spomeničku baštinu svoga grada, na Lujzijani i Karolini, na trgovima i šetalištima mnogih gradova, na brodovima, u kočijama, na brojnim izložbama, revijama, u susretima s javnim ličnostima iz kulturnog i javnog života naše domovine, u predsjedničkim dvorima...

Domaćinskom ljubaznošću, ponosni na svoj grad, s veseljem i susretljivošću, Bakarska gospoda i kapitani afirmiraju vrijeme negdanjeg Bakra na koje nas podsjećaju i koje, zahvaljujući njima, i dan danas oživljuje na brojnim manifestacijama.

Čestitamo! ♦

ČITAJ MI!

PRIČAONICE S TETOM JOSIPOM

Tekst: Dolores Paro-Mikeli i Jelena Šubat

Čitaj mi! je nacionalna kampanja za poticanje čitanja naglas djeci od najranije dobi kako bi čitanje postalo važan i neizostavan dio dječjeg odrastanja i obiteljskog druženja.

Nakon ljetne stanke nastavili smo ciklus pričaonica za najmlađe koje se održavaju svakog prvog četvrtka u mjesecu. Naša teta pričalica, odgajateljica Josipa Lazarević uvijek iznova uveseljava mališane biranim pričama iz knjižnog fonda za djecu.

Na početku nove školske godine djeca su mogla poslušati priču s temom polaska u školu „Žinko u školi“. Druga u nizu pričaonica „Jesen male guske“ dočarala je djeci prekrasnu jesen sa svim svojim bojama i mijenama u prirodi. Nakon svakog čitanja slijede i kreativne radionice kojima se mališani jako vesele.

ČITAJ MI! U MJESECU HRVATSKE KNJIGE UZ DAN HRVATSKIH KNJIŽNICA

Iz knjižnog svijeta punog priča, izabrali smo slikovnicu „Čarolija knjižnice“ autorice Gabby Dawnay kojom je teta Josipa poučila djecu o važnosti knjižnice i bontonu u njoj.

Na popratnoj radionici, vješte su male ruke izradile prelijepo straničnike koje su za uspomenu ponijeli svojim kućama. Izradili su i plakat/bonton koji krasi dječji kutak „Čitaj mi“ kako bi sve male knjigoljupce podsjećao na lijepo ponašanje u knjižnici.

Hvala izvrsnoj teti pričalici Josipi koja uvijek i iznova s velikom ljubavlju animira i poučava djecu. Zahvaljujemo i vjernim, malim pričoljupcima i njihovim roditeljima koji uživaju u svijetu priča/onica u našoj knjižnici.

Pozivamo djecu da nam se pridruže na edukativnim i zabavnim pričaonicama s tetom Josipom, jer je s njom uvijek živo i veselo! ♦

PRVAŠIĆI U KNJIŽNICI

Tekst: Dolores Paro-Mikeli i Jelena Šubat

Za svoj prvi službeni posjet knjižnici prvoškolci Osnovne škole Bakar s učiteljicom Ksenijom Litović i asistenticom u nastavi Petrom Mlacović odabrali su dan u Mjesecu hrvatske knjige.

Vidno uzbuđeni i radosni zbog dolaska, predstavili su nam se s prelijepim recitacijama i pjesmicama. Provele smo ih kroz knjižnične odjele, upoznale s uslugama te ih uz čitanje priče poučile o pravilima lijepog ponašanja u knjižnici.

Nakon ugodnog razgovora ležerno su se družili u Dječjem kutku i uživali u prelistavanju mnogobrojnih slikovnica. Učiteljica ih je povela i u razgledavanje izložbe fotografija o Bakarskoj gospodi i kapitanima.

Na kraju ovog lijepog susreta svim prvašićima darovali smo članstvo u knjižnici kako bi i dalje nastavili dolaziti u svoju knjižnicu. ♦

Dječji tjedan 2022.

Tekst: Maja Dujmić Pavletić

Povodom obilježavanja Dječjeg tjedna, članovi Društva „Naša djeca“ Bakar, u ponedjeljak 03. listopada, tradicionalno su posjetili gradonačelnika Grada Bakra Tomislava Klarića. Djeca su za gradonačelnika imala mnoštvo pitanja, prijedloga i želja. Tako djeca žele kino, tobogan na moru, igraonicu... Djecu je zanimalo kako se postaje gradonačelnik. Možda se baš među njima nalazi jedan od budućih gradonačelnika. Druženje je proteklo veselo uz smijeh i zadovoljstvo što su dobili detaljne odgovore i objašnjenja.

U ovom Dječjem tjednu održana je i nezaobilazna likovna radionica. Uz puno kreativnosti djeca su u radionici izrađivala i šivala ribice od tkanine te ih punila lavandom. Aromatična radionica i njezin miris lavande se protezao daleko, a njime smo privukli profesore i učitelje iz Malte, Španjolske i Litve. Naime, Osnovna škola Bakar bila je domaćin učiteljima partnerskih škola ERASMUS+ projekta. Tako je rad s djecom i mladima, izvan školskog sustava, u slobodno vrijeme djece, gostima predstavljen i u Društvu „Naša djeca“ Bakar. Bila nam je čast ugostiti nastavnike iz drugih zemalja koji su bili oduševljeni radom i rezultatima kao i činjenicom da su svi članovi, voditelji radionica, volonteri. Lijepo je čuti od drugih kako se u prostorijama Društva radom „mijenja Svijet da bi bio ljepši i bolji“.

Sljedeći dan, u toploj i ugodnoj atmosferi teta pričalica je održala Bajkaonicu. U tišini su djeca slušala indijansku usmenu priču „Plamena ptica“. Nakon bajke, u radionicu su dolepršale plamene ptičice koje su izradila djeca.

Petak je opuštajući dan, kako za odrasle, tako i za djecu. Petak popodne je djeci početak vikenda. Tako su večer djeca provela u prostorijama Društva uz kokice i film.

Ovogodišnji Dječji tjedan bio je posvećen igri i zajedničkim aktivnostima pod nazivom „Zavrti se, poskoči i u Dječji tjedan doskoči!“ Tim povodom su na Žalu ribara održani

„Mići bakarski susreti“, kopija ljetnih „Bakarskih susreta“. Jer, zašto bi se igrali i natjecali samo veliki kada mogu i mali?!? „Mići bakarski susreti“ su bili veseliji, zanimljiviji i bolji tim više što su sva djeca bila pobjednici. Nakon igara, prisustvovali smo otvorenju izložbe „Djevojčica s

baškotom“ u crkvi sv. Margarete. U sklopu projekta „Godina Djevojčice s baškotom“ održane su radionice za djecu tijekom ljetnih mjeseci kojima je sudjelovalo dvadesetak učenika OŠ Bakar, OŠ „Hreljin“ i Društva „Naša djeca“ Bakar. Na radionicama su, pod vodstvom prof. Barbare Argentin

Štiglic i fotografa Miljenka Šegulje, djeca crtala i fotografirala na temu „Djevojčice s baškotom“. U sklopu projekta izrađena je replika haljinice te smo ponosni što je naša Gita nova Djevojčica.

Čestitamo prof. Josipu Luzeru, Miljenku Šegulji, Dmitriju Čegodajevu, djeci DND-a Bakar, OŠ Bakar, OŠ „Hreljin“ i našoj Giti Abramović na uspješno odrađenom projektu „Godina Djevojčice s baškotom“. ♦

DRUŠTVO „NAŠA DJECA“ BAKAR

Mogu li djeca kuglati? - Naravno da mogu!

Tekst: Maja Dujmić Pavletić

Običaj je da u Dječjem tjednu posjetimo neku od naših lokalnih udruga ili klubova. Nakon pandemije, u kojoj su nažalost prestala druženja, ove godine smo odlučili posjetiti KK Zlobin. Mali broj ljudi zna da je kuglana u funkciji te da tamo vrijedno treniraju kuglači.

Predsjednik kluba Zvonimir Levar i trener Franjo Turecki pozdravili su djecu, predstavili klub i djecu koja su upravo trenirala kuglanje. Emilijana, Stjepan i Erduan pokazali su zavidnu kondiciju i preciznost kuglanja. Nakon demonstracije kuglanja, napravljene su dvije ekipe te su se djeca i tete iz Društva „Naša djeca“ okušali u kuglanju. Vjerujte da kuglanje nije lako niti jednostavno. Nakon napornog kuglanja djeca su počašćena sokovima i grickalicama.

Kroz druženje s gospodinom Zvonimirom doznali smo da je KK Zlobin osnovan 23. lipnja 1951. godine. Klub je ponosni vlasnik plakete Kuglačkog saveza Hrvatske kao najstariji kuglački klub u našoj regiji.

KK Zlobin trenutno broji osamnaest registriranih igrača od kojih je troje registrirane djece. Također, broje još tridesetak potpornih članova i rekreativaca.

Djeca su bila oduševljena treningom i druženjem. Dokaz tome je što se nekoliko dana nakon našeg posjeta klubu priključilo i upisalo još osmero djece koja su nastavila trenirati kuglanje. Ovim putem obavještavamo sve zainteresirane da KK Zlobin

vrši upise utorkom i četvrtkom od 15.30 do 17.30 sati. Navratite u kuglanu bakarskog doma „Matija Mažić“ s vašim djetetom, pogledajte trening i odličan rad s djecom. Budite sigurni da nećete požaliti.

Još jednom zahvaljujemo na gostoprimstvu i ugodnom druženju s predsjednikom Zvonimirom i trenerom Franjom. Od srca želimo kuglašima odlične rezultate! ♦

NK NAPRIJED

Svečanom sjednicom u ispunjenom Domu kulture, simbol Hreljina proslavio visoku obljetnicu

Tekst: Tunera info

Svečanom sjednicom u ispunjenom Domu kulture na Hreljinu Nogometni klub Naprijed proslavio je stoti rođendan.

Igrače, simpatizere i prijatelje Naprijeda u svečanost je uveo predsjednik NK-a Naprijed Davor Vidas koji se vratio u 1922. godinu. „Prošlo je već stoljeće od kada se na Hreljinu organizirano igra nogomet. Kroz stoljetnu povijest mijenjano je i ime kluba, od Hridine, Sloge, Hreljina, ovisno o režimskim dozvolama i zabranama, sve do 1946. kada klub dobiva ime Naprijed, koje i danas nosi“, podsjetio je predsjednik hreljinskog kluba. Vidas je podsjetio na najveće uspjehe kluba.

„Ako želimo istaknuti najznačajnije rezultate kluba kroz povijest to su svakako osvajanje titula prvaka u ligama u kojima je Naprijed tada sudjelovao: 1986. u Primorskoj nogometnoj ligi, 1988. u Regionalnoj nogometnoj ligi (Primorska skupina) te titule prvaka u 4. Hrvatskoj nogometnoj ligi 2011. i 2012. godine. Također se pamti osvajanje drugog mjesta na amaterskom prvenstvu Hrvatske u Čakovcu 1970. godine. Možda i najveći uspjeh koji su Naprijedovi nogometaši postigli seže u 2005. godinu kada smo osvojili kup kao županijski ligaš“, istaknuo je Vidas koji je i sam nosio dres Naprijeda.

Predsjednik Naprijeda je istaknuo zanimljivost. Dvije obitelji mogu se pohvaliti da su četiri generacije nosile dres Naprijeda. Kod Vešligaja Stanko, Zvonko, Vanja, Andrea i Viktor, a kod Švrljuga Dušan, Darko, Nikica, Andro i Patrik. Naprijed se ponosi svojim igračima koji su igrali prvu i drugu ligu. Marko Grubišić Grinta, Nikica Švrljuga, Rikardo Bagadur i Andro Švrljuga koji je, osim prve lige, okusio

čari Europske lige i Lige prvaka... Vrijedi istaknuti i Zvonka Vešligaja koji je branio boje Dinama i Trešnjevke u prvoj ligi. Hreljani se ponose sa 120-ero djece u omladinskom pogonu. Nogometaši s Hreljina borili su se za slobodu u Drugom svjetskom ratu i mnogi su dali živote. Igrači Naprijeda branili su Hrvatsku u Domovinskom ratu. S bojišta se nikad nisu vratili Ivan Bertović i Bojan Trebušak.

Gradonačelnik Bakra Tomislav Klarić podsjetio je koliko je napora trebalo da se riješe vlasnički odnosi na Lonji, najavio je daljnju gradsku podršku klubu, a posebno najavio nova ulaganja u infrastrukturu na Lonji.

Predsjednica MO Hreljin Marta Živko istaknula je da Naprijed nije samo nogometni klub već mjesto okupljanja i odgoja mladih. Živko je podsjetila na žestinu i strast s kojom se navija na Lonji.

Tajnik Nogometnog saveza Primorsko-goranske županije Ivan Peraić posebno je istaknuo uvijek kvalitetnu suradnju nogometnog saveza s klubom. Domaćinima je impresivnu obljetnicu čestitao i povjerenik 3. NL Zapad Robi Fonović. Naravno, i igrači u publici koji danas ponosno nose dres Naprijeda.

Uprava Kluba podijelila je posebna priznanja: Gradu Bakru, Vijeću mjesnog odbora Hreljin, Hrvatskom nogometnom savezu te Nogometnom savezu PGŽ-a. Zahvalnice za dugogodišnju suradnju dodijeljene su nogometnim klubovima s kojima Naprijed gaji posebne odnose, hreljinskim udrugama, sponzorima, medijima, zaslužnim članovima te igračima koji su više od deset godina igrali u NK-u Naprijed.

Program je vodila Paula Mikeli, a za glazbenu kulisu pobrinula se Ženska klapa Hreljin. ♦

UDRUGA PRAPUTNJAK - KULTURNI KRAJOLIK

Kretanja Praputnjakom uz Program Pomalo i po kraju!

Tekst: Ivona Miloš

U sklopu programa Pomalo i po kraju, ujutro 28. lipnja održana je radionica Kukci kraške doline Dolčine.

U društvu brojnih najmlađih ljubitelja prirode tražili smo i upoznavali neke od predstavnika kukaca koji obitavaju na ovom zanimljivom području. Proučavali smo njihovu građu, različite prilagodbe i načine života te se upoznali s metodama istraživanja kukaca. Uživanje u prirodi nije izostalo. Radionicu u Dolčini organizirali su Udruga Praputnjak - kulturni krajolik i Prirodoslovni muzej Rijeka.

Uz program namijenjen djeci, u sklopu Programa Pomalo i po kraju održana je i druga u nizu Suhozidna radionica uređenja puta oko kraške doline Dolčine 10. i 11. rujna. Radionicom je iskrčen nedostajali segment puta ispod Rupice, a kojim do sada čišćeni i uređivani put - od lokve i Rimskoga puta, pa putem koji prolazi ispod Meje i Košćice

- omogućuje kružnu šetnju oko Dolčine. Priča ovdje nikako ne završava i čeka nas još aktivnosti kojima će ova ruta dobivati još bolje uvjete i zasluženu pažnju javnosti. Sve aktivnosti u Praputnjaku u 2022. godini vezane su uz program Obilježavanja 50. obljetnice zaštite Etnografske zone Bakarskih prezida - Takala. Proslavi uoči nije izostala ni jesenska Radionica obnove Bakarskih prezida - Takala, održana 15. i 16. listopada. Obje suhozidne radionice provela je Udruga Praputnjak - kulturni krajolik u suradnji s Udrugom Dragodid, uz neizostavnu PZ Dolčina u vinogradu Takala.

Navedene programe sufinancirali su: Ministarstvo kulture i medija RH, Primorsko-goranska županija i Grad Bakar. ♦

UDRUGA PRAPUTNJAK - KULTURNI KRAJOLIK

Obilježeno 50 godina Bakarskih prezida - Takala

Tekst: Ivona Miloš

U Praputnjaku je cijela 2022. godina protekla u znaku Obilježavanja 50 godina zaštite Etnografske zone Bakarskih prezida - Takala, 1972. - 2022.

U nastojanju skretanja pažnje na kulturnu i prirodnu baštinu Praputnjaka i šireg područja Grada Bakra, održane su radionice u suradnji s Prirodoslovnim muzejom Rijeka, namijenjene našoj najmlađoj publici - djeci. Nije izostala ni tradicionalna Radionica obnove Bakarskih prezida - Takala koju već tradicionalno organiziramo veliku 11. godinu za redom, u suradnji s Udrugom Dragodid i PZ-om Dolčina. Radionica je doživjela svoje proljetno i jesensko izdanje. Uz sam zaštićeni krajolik vinograda Takala, Praputnjak posjeduje još dvije zaštite kulturnih dobara s Popisa materijalnih kulturnih dobara RH pod zaštitom Ministarstva kulture i medija RH - to su Ruralna i Etno zona Praputnjak. Njihov značaj je višestruk i neizmjeran, a kontekst - organizacija i nastanak u i oko kraške doline Dolčine - pričaju o životu zajednice koja je zaštićenu Etnografsku zonu Bakarskih prezida - Takala i izgradila. Krovnim programom naziva Pomalo i po kraju, kroz 2022. godinu održavali smo radionice i u ovom zanimljivom kulturnom krajoliku.

ODRAZI VREMENA - PRIČA U KAMENU - IZLOŽBA FOTOGRAFIJA O KULTURNOM KRAJOLIKU PRAPUTNJAKA

S fokusom na pronalazak starih fotografija kulturnog krajolika Praputnjaka, uz financijsku pomoć Primorsko-goranske županije, pandemijske godine 2020. i 2021. iskoristili smo kako bi zavirili u fototeke desetak javnih ustanova: (državnih) arhiva, muzeja i knjižnica.

Uz fotografije iz objektivna značajnih fotografa koji su u zadnjih 150 godina bilježili vedute Bakarskog kraja, posjetitelji su mogli vidjeti, u velikom formatu, i presliku originala kulturne fotografije pogleda na Takala, objavljenu davne 1962. godine u časopisu National Geographic.

Punih mjesec dana, od 25. listopada do 26. studenoga, publika je u Domu kulture Praputnjak mogla pogledati foto zapise odraza vremena koji pričaju impresivne priče o suživotu s kamenom. Prikupljene fotografije stoje kao vječni podsjetnik na majstorstvo suhozidne građe naših

predaka - ono čije lice više ne grije sunce, već skriva gusta sjena zaborava.

Uspješnost izložbe potvrđuju i brojni upiti na gostovanje, kao i tendencija da se osnovni kontingent prikupljenih fotografija nastavi nadopunjavati. Ovim putem pozivamo i lokalno stanovništvo da zaviri u svoje obiteljske foto albume i podijeli s nama fotografije koje bilježe suživot s kulturnim krajolikom Bakarskog kraja. Udruga Praputnjak - kulturni krajolik moli za fizičku dostavu originalne foto dokumentacije koju žele uredno skenirati i u istome stanju, u što kraćem roku, vratiti vlasnicima. Za kontakt se obratite voditeljici projekta, Ivoni Miloš, na broj telefona: 0958189627. Hvala!

BAŠTINA BAKARSKOG KRAJA OČIMA NJENIH NAJMLAĐIH ČUVARA

Udruga Praputnjak – kulturni krajolik, učenici OŠ „Hreljin“ i PŠ Praputnjak te Arheološki muzej u Zagrebu 25. studenoga u prizemlju Doma kulture Praputnjak otvorili su izložbu pod nazivom Baština Bakarskog kraja očima njenih najmlađih čuvara.

Uz brojne izložene literarne i likovne radove, večer su posebno obilježila izlaganja koja su za navedenu priliku pripremile šestašice OŠ „Hreljin“ kao rezultat istraživanja lokalne kulturne baštine - od materijalne do nematerijalne, kako zaštićene tako i one struci manje, ali lokalnoj zajednici posebno važne. Govorilo se tu o prezidama vinograda Takala, o hreljinskoj Gradini, o PŠ Praputnjak, o Jurjeve i Jožehove, o čočmanima, maškarama, Vilije božjoj...

Ovo je tek početak interesantne suradnje naših lokalnih škola s Arheološkim muzejom u Zagrebu, s Udrugom Praputnjak - kulturni krajolik kao posrednikom cijele priče. Zahvala za provedeni program ide prije svega suradnici Silviji Jacić koja je kumovala nastanku ovog projekta. Ozrenu Domiteru

iz AMZ hvala na vodstvu i uvidu što pozicija kustosa jest, a koju je iz prve ruke podijelio s našim učenicima. Vrijednim i susretljivim profesoricama Ani Emili Odović, Ani Šerer Hajdinić, Karli Petito i Doris Šimičević pod vodstvom pedagogice Loredane Kružić, posebno hvala što su koordinirale kreativne izričaje naših dragih malih čuvara baštine.

OBILJEŽAVANJE 50. OBLJETNICE ZAŠTITE ETNOGRAFSKE ZONE BAKARSKIH PREZIDA - TAKALA

Udruga Praputnjak - kulturni krajolik 26. studenoga 2022. godine održala je veliku završnicu Obilježavanja 50. obljetnice zaštite Etnografske zone Bakarskih prezida - Takala u Domu kulture Praputnjak.

Večer su otvorile Lilian Stošić i Andrea Manzoni iz Konzervatorskog odjela u Rijeci, Ministarstva kulture i medija RH. Svojim izlaganjem Kulturno dobro - dodana vrijednost zajednici dale su uvid u sve aspekte koje zaštita kulturnih dobara donosi. Publika je mogla saznati i širi kontekst zaštite Praputnjarskih prezida, za zaštitu kojih je zaslužna gospođa Beata Gotthardi Pavlovsky, bivša djelatnica Konzervatorskog odjela u Rijeci, tada (1972. godine) Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Praputnjak u krajobrazu bio je naziv izlaganja krajobrazne arhitektice Zrinke Brajan. Kako i samo ime sugerira, gospođa Brajan prezentirala je zanimljivosti i promjene u krajobrazu Praputnjaka, uspoređivane na temelju povijesnih zapisa i starih fotografija te trenutnog stanja na terenu. Ovo je tek početak teme kojom ćemo se baviti u narednim godinama, pripremajući se za obilježavanje druge dvije zaštite na području KO Praputnjak, a koje svojih 50 godina navršavaju 2025. godine.

„Kako bi to bilo da cijelu večer pričamo o zaštiti Takal, a da se ne spomene silan ponos na obnovljene i revitalizirane prezidi našeg vinograda?“ Zrinko Mičetić u svom govoru

dotaknuo se tako hvalevrijednog rada Poljoprivredne zadruge Dolčina Praputnjak koja održava vinograd, kao i pojedinaca zaslužnih za revitalizaciju vinograda - pok. Vinka Tadejevića kao idejnog začetnika obnove, dugogodišnjeg upravitelja Tomislava Vičevića, pokretača obnove čija je upornost i predan rad vratio sjaj prezidama kao i belinu u iste, uz neizbježnog Jadru Šarlija koji svaki dan održava vinograd. Obnovom vinograda naša Zaštita Etnografske zone Bakarskih prezida - Takala je "živa". Priznata od strane struke, ona nam ujedno i pomaže u daljnjoj obnovi, kao i izgradnji dodatnih sadržaja.

Uz zaštićena materijalna dobra, koja su bila fokus ove večeri, dotaknuli smo se i tendencije da se na Praputnjaku zaštiti i jedno nematerijalno kulturno dobro, a to je Tradicionalna proizvodnja pjenušavog vina Bakarska vodica. Na rubu nestanka, uz OPG Antić koji još jedini proizvodi Vodicu po starinski, naša je dužnost poduzeti korake da se ista zaštiti i da se tim putem osiguraju daljnji koraci za njenu revitalizaciju. U svome izlaganju Tomislav Pavlešić s Odjela za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci prezentirao je značaj tehnologije proizvodnje kao i njen povijesni kontekst. U suradnji s Ivonom Miloš, publici je prezentirao i motive i korake koji će se u naredno vrijeme poduzimati u svrhu zaštite ove specifične metode proizvodnje, posebno povijesno značajne za naš kraj.

Večer je završila uz izlaganje Ivone Miloš iz Udruge Praputnjak - kulturni krajolik naslova Pogled u budućnost kroz prizmu kulturne baštine Praputnjaka. Ivona se je dotaknula priče o zajednici koja stoji iza sve tri zaštite materijalnih kulturnih dobara na području KO Praputnjak.

Priča je to o poduzetničkom poduhvatu prošlih vremena - o zajednici i zajedništvu koji i danas, kroz navedena kulturna dobra, a globalnim izazovima u susret, imaju svoju pouku i značaj. Ova priča motivacija je koja pogoni rad Udruge, a njen impresivan kontekst dobar su primjer i moguća osnova za daljnji rad i rast lokalne i šire zajednice.

Kroz program Obilježavanja 50. obljetnice zaštite Etnografske zone Bakarskih prezida - Takala vodila nas je praputnjarka Petra Begić, a u večeri nas je podržala brojna publika. Po završetku programa uslijedilo je druženje i daljnji pogovor sa zainteresiranom publikom te zadnji razgled izložbe Odrzi vremena - priča u kamenu.

Davne 1972. godine Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture proglasio je Bakarske prezidi i vinograd Takala zaštićenim spomenikom kulture. Ovogodišnja velika obljetnica u fokus stavlja pionirsku zaštitu jednog kulturnog krajolika, dva desetljeća prije nego što je navedeni pojam službeno kategoriziran na UNESCO-ovoj listi kulturne baštine. Neizmjerno smo ponosni na naše pretke koji su nam u nasljeđe ostavili ovu nesvakidašnju priču ispisanu kamenom. Trudeći se u očuvanju ovog spomenika ljudske nepokolebljivosti i snalažljivosti, ponovit ćemo riječi onih koji su nas dodatno zadužili ovom zaštitom te ćemo nastaviti dalje još zdušnije:

... - ne suprotstavljati suvremeni razvoj kulturnom nasljeđu, već to što bolje usaglašavati, da nam materijalno i kulturno bogatstvo bude što veće u budućnosti!

Program su potpomogli: Grad Bakar, TZ Grada Bakra, Primorsko-goranska županija i Ministarstvo kulture i medija RH. ♦

UDRUGA „BAKARSKA ŽENA“

Aktivnosti Udruge

Tekst: **Klaudija Forempoher**

AKCIJA „NE DVOJI, ZA DRUGO IZDVOJI“

Udruga „Bakarska žena“ je, u sklopu humanitarne akcije „Ne dvoji, za drugo izdvoji“, od 10. do 12. listopada, u prostorijama Udruge u Bakru, prikupljala hranu i higijenske potrepštine.

Prikupljeno je donirala Socijalnoj samoposluzi Kruh sv. Elizabete u Rijeci.

„Cilj akcije je pomoći svim korisnicima socijalne samoposluge, jer broj korisnika je, nažalost, kontinuirano u porastu“, poručuju iz Bakra.

Za vrijeme akcije, članice, koje su ujedno i članice Hrvatskog Crvenog križa u Rijeci, prodavale su bonove po 1 kunu i po 5 kuna, u sklopu „Solidarnost na djelu“.

HUMANITARNA AKCIJA „DAN RUŽIČASTE VRPCE“

U obilježavanje „Dana ružičaste vrpce“, koje ove godine obilježava 23. godinu hvalevrijedne akcije, uključile su se i vrijedne članice Udruge Bakarska žena. Cilj akcije je osvijestiti građane o važnosti prevencije i ranog otkrivanja raka dojke i sprečavanja njegovog daljnjeg širenja što često dovodi do smrtnih posljedica.

Akcija je provedena uz dežurstvo članica na lokaciji Primorje 145, prodajom ruža i roza mašni.

Cilj ovogodišnje akcije je prikupljanje sredstava za rad Udruge žena operiranih dojki Nada iz Rijeke.

S Udrugom Nada iz Rijeke surađujemo već dugi niz godina, bile smo i bit ćemo uvijek dostupne za suradnju, na bilo koji način, naglasila je predsjednica udruge Klaudija Forempoher.

PREDIVNO STVORENJE ZVANO „GLJIVA“

U prostorijama udruge Bakarska žena održano je predavanje o gljivama. Suradnja s Udrugom gljivara „Ožujka“ iz Rijeke traje već dugi niz godina. Udruga je dobila naziv po gljivi latinskog naziva Hygrophorus marzuolus.

Predavanje je izložio gosp. Predrag Grubišić, član Udruge Ožujka. Kroz edukaciju o gljivama htjeli smo razviti ekološku svijest, biološku raznolikost, gljivarsku etiku te pravilan stav čovjeka prema prirodi, kao i kulturu prehrane općenito.

Izlaganje je bilo u Power pointu, tako da smo imali prilike vidjeti i neke vrste gljiva koje su rijetke u prirodi. Za kraj izlaganja, gosp. Grubišić nas je počastio paštetom od vrganja u vlastitoj izvedbi.

IZLET NA KESTENIJADU

Povodom 12. Kestenijade u Oprtlju članice Udruge otišle su na izlet. Manifestacija je održana u suradnji s općinom Oprtalj. Uz obilje pečenih i kuhanih kestena, slatkih i slanih slastica i kolača pa i sladoleda od kestena, smatra se da je jedina Kestenijada u Istri. Na trgu je bilo mnogo OPG-ova i domaćih radinosti iz cijele Istre (vino, slastice, mliječni proizvodi, med i drugo).

U sklopu programa održana je i radionica prirodne aromakozmetike, gdje su se izrađivale kreme za tijelo na bazi kestena. U organizaciji Društva gljivara iz Bujštine

„Boletus“ i Lovačkog društva „Vepar“ uživali smo u degustaciji kotlića od gljiva i divljači.

Posjetili smo kulturnu baštinu Oprtlja (crkvu, Vrata grada Oprtlja, gradsku ložu, tj. lapidarij s kamenim spomenicima, Aleju čempresa koja krasi gradsko groblje). Oduševile su nas raznolike boje na fasadama koje prevladavaju u cijelom mjestu.

Zatim smo otišli u Livade, gdje smo razgledali sajam tartufa „Žigante tartuf“ i napravili predah za ručak u konobi „Dorijana“. Za kraj smo se uputili u Grad filma, Motovun.

Vratili smo se u večernjim satima.

OBILJEŽEN SVJETSKI DAN ŠEĆERNE BOLESTI

Svjetski dan šećerne bolesti obilježava se 14. studenog, sukladno preporuci Međunarodne dijabetičke federacije. Udruga Bakarska žena, u suradnji s Udrugom dijabetičara Grada Bakra i gđom Mirjanom Perković, provodila je zdravstvenu aktivnost za građane Grada Bakra i okolice mjerenjem šećera i tlaka.

Na ovaj način želi se probuditi svijest ljudi što se tiče zdravlja, a naročito kontrole šećera. Statistika pokazuje da od šećerne bolesti tijekom godine umire do 6 milijuna ljudi, u dobi mlađoj od 60 godina.

Akcija je imala uspjeh, jer je kontrolom kod jedne osobe izmjeren šećer u vrijednosti od 22.

Podizanje svijesti o znakovima, simptomima i rizičnim čimbenicima od velike je važnosti za rano otkrivanje šećerne bolesti. ♦

UDRUGA „BAKARSKA GOSPODA I KAPITANI“

„Povjetarac na šetnici Potok“

Tekst: Branka Jalšovec

Predstavlja se Udruga Bakarska gospoda i kapitani kao dio civilnog društva, volonterskog rada s namjerom dosljednosti od poznatih članova i osoba da u svom gradu ostvarujemo naše ciljeve kroz rad, akciju, druženje.

Prva radna akcija bila je čišćenje šetnice Potok u Bakru. Šetnica je tu, koristimo je cijelu godinu. Sadnice od 2019. godine rastu, mi ih čistimo, nježujemo i čuvamo, pokazujemo da nam je to važno i vrijedno truda. Cilj nam je uključiti nove generacije te im usaditi ljubav koja je potrebna za očuvanje prirode.

Maslina, lovor, jabuka, oleander, palme i mnoge druge mediteranske biljke krasi taj put.

Organizirali smo mjerenje tlaka i šećera za članove naše Udruge i sve ostale građane koji su se odazvali.

Postavili smo izložbu u Gradskoj knjižnici Bakar „Život ne staje s nama“ na kojoj fotografije, članci te razni drugi

arhivski materijali postavljeni na plakate prikazuju rad Udruge od njenog osnutka do danas. Izložbu vrijedi pogledati te se prisjetiti svih sadašnjih i prijašnjih članova te njihovih aktivnosti.

Susreti, druženja i veselje su neizostavni dio naše Udruge gdje se stvaraju nove ideje i suradnje.

Sve ovo je mali dio aktivnosti koje smo ostvarili u nekoliko mjeseci od našeg osnutka 6. lipnja 2022. godine.

Zahvaljujem svim organizatorima, članovima, Boru Štrpcu, Mirjani Perković na svakoj ideji, a pozivi za suradnju, kao i novi članovi uvijek su dobrodošli.

Veselimo se daljnjem radu. ♦

KUU SKLAD

SMOTRA ZBOROVA 2022: U skladu s prirodom

Tekst: Dunja Sabljari i Dunja Vladislović

U subotu, 17. rujna 2022. u Domu kulture „Matija Mažić u Bakru je održana sedma smotra zborova „U skladu s prirodom“, u organizaciji KUU Sklad Bakar.

U Domu kulture „Matija Mažić“ nastupilo je rekordnih četrnaest sudionika: udaraljkaški ansambl, mladi recitatori i čak dvanaest zborova. Jedanaest zborova je bilo s područja Primorsko-goranske županije: Ženski zbor Sklad, Bakar, KUD Lovor, Lovran, Gloria Dei, Rijeka, MPZ Rijeka Sempre Allegro, MPZ Gimpl i VS Vitaneo, Ravna Gora, MPZ Castrum, Čavle, MPZ Srednje glazbene škole I. M. Ronjgov, Ženski zbor Učka, Matulji i Jeka Primorja, Rijeka, a muška klapa Skala iz Gropade, s područja Trsta, smotri je dala i međunarodni karakter.

Na samom početku posjetitelje su probudili, ugodno iznenadili i motivirali upravo najmlađi sudionici. Udaraljkaški ansambl Sinkopa, iz Srednje glazbene škole Ivana Matetića Ronjgova Rijeka, pod vodstvom Anite Primorac, izveo je impresivan Ronjgov marš, nakon kojega se je predstavilo i Društvo Naša djeca iz Bakra, recitacijama pjesnika iz Bakra, Antonele Dujmić i Desimira Širole.

Usljedio je nastup zborova koji su se predstavili sa po dvije pjesme u tečnom i dinamičnom tempu. Odlične zbarske izvedbe, raznovrsni repertoar koji je obuhvatio tradicionalne zbarske pjesme, zavičajne primorske, dalmatinske, međimurske, slavonske i svakako primorske i istarske, obrade domaćih i stranih popularnih pjesama, sevdalinke, afričke te duhovne pjesme, angažirali su posjetitelje i stvorili toplo i zabavno ozračje u prepunom Domu kulture u Bakru. Kako se bakarska smotra odvija na samom početku zbarske sezone, smotra nema natjecateljski karakter. Unatoč tome, zborovi su se predstavili u najboljem svjetlu. Štoviše, mogle su se čuti vrhunske izvedbe dostojne velikih zbarskih natjecanja pa zaista možemo utvrditi da je zbarsko pjevanje u našoj županiji na zavidnom nivou. Valja primijetiti brojnu dominaciju žena u zborovima i sve veći broj ženskih zborova što ukazuje na nedostatak interesa muškaraca za

zbarsko pjevanje, što je svakako horizontalna tema koju treba češće razmatrati.

„U skladu s prirodom” tradicionalna je, sada već sedma po redu, smotra zborova koja osim što promovira zbarsku pjesmu vraća pozornost i na potrebu življenja u zdravom i očuvanom okolišu, nastojanje koje je Bakranima posebno na srcu, imajući u vidu neprihvatljive primjere zagađenja u prošlosti, ali i danas. Uigrani bakarski tim koji čine udruge KUU Sklad, Gradska straža Bakar, Bakarska žena, Bakarska gospoda i kapitani, SPD Luben, Društvo naša djeca, DVD Bakar, okupio se oko dobre ideje i zajednički kroz sedam godina proizveo odličnu i prepoznatljivu smotru koja, osim kulturne, ima i snažnu društvenu komponentu. Pohvale je svim sudionicima i organizatorima uputila pročelnica Ureda Grada Bakra, Maja Šepac Rožić.

Možemo reći da se tražila karta više. Do posljednjeg mjesta ispunjen Dom kulture i oduševljenje posjetitelja svjedoči o tome koliko publika cijeni i podržava zbarsku pjesmu, što je pokazala i toplim aplauzima i ovacijama izvođačima. ♦

KUU SKLAD

145 godina bakarskoga Sklada

Tekst: Dunja Vladislović

Malo je udruga u Hrvatskoj koje se mogu pohvaliti tako visokom obljetnicom kao što je to KUU Sklad iz Bakra. Osnovan 1877., Sklad je sa svojih 145 godina jedna od najstarijih udruga u Hrvatskoj i upravo je taj jubilar, 145. rođendan proslavio u subotu, 19. studenoga 2022. na svečanom koncertu u bakarskom Domu kulture.

Glazba je najljepši način na koji se može proslaviti jedna tako važna obljetnica, a tu su uz bok Skladu svoj doprinos dali i prijateljski zborovi Zora iz Karlovca i Jeka Primorja iz Rijeke, koji su kroz proteklih osam godina Skladu uzor i daju mu smjernice. Koncert je svojim izvanrednim nastupom uvećao i glazbenik Mihalj Ivković uz klavirsku pratnju maestra Igora Vlajnića.

Program je bio raznolik, od klasičnih skladbi a capella, umjetničkih obrada tradicijskih pjesama renomiranih svjetskih i domaćih skladatelja. Moglo bi se reći da je program veličao prvenstveno hrvatsko stvaralaštvo od romantičnog preporoda pa sve do najpoznatijih suvremenih autora. U samoj završnici okupila su se sva tri zbora i publiku počastila biserima hrvatskog stvaralaštva, Kolom iz opere Ero s onoga svijeta, Jakova Gotovca, arijom

U boj, u boj, Ivana Zajca te skladbom Moja diridika, u obradi Emila Cossetta, trima djelima koja su u izvedbi moćnog korpusa od 60-ak pjevača zvučala veličanstveno.

Brojna publika, simpatizeri i prijatelji Sklada, ljubitelji zbarske pjesme, ispunili su Dom kulture te popratili skoro dvosatni program i burnim aplauzom nagradili sve izvođače, koji su redom pokazali da njeguju vrhunski glazbeni izričaj, bilo da se radilo o profesionalnim ili amaterskim glazbenicima.

Udruga Sklad uputila je iskrene i tople zahvale svim partnerskim udrugama, financijerima, umjetničkim voditeljima i prethodnim predsjednicima na njihovom doprinosu u radu i održanju aktivnosti udruge, na pomoći i donacijama te na posjećivanju koncerata i aplauzima koji su poruka i podrška u radu. Predsjednica Sklada,

Dunja Vladislović, zahvalila je i svim sadašnjim i bivšim članovima Sklada, koji nisu odustali od Sklada i sačuvali ga za buduće generacije. Posebnu zahvalu uputila je članicama i članovima sekcija Sklada, koji podižu razinu programa, organizacije i prezentacije i koji su Sklad i Bakar pozicionirali na kulturne mape ne samo naše županije, nego i šire, koji žive ovaj grad kulturno i dostojanstveno. Prema riječima Dunje Vladislović, Sklad je danas snažna udruga koja djeluje kroz više sekcija, koja je razvila i organizacijske i provedbene kapacitete, koja nije posrnula u doba korone i koja se uspješno nosi s projektima i financiranjima te je trenutni rad i kvalitetu Sklada ocijenila najboljim u proteklih osam godina otkad je ona predsjednica. Također, pohvalila je članove Sklada, koji su ove godine do sada prezentirali 40-ak kvalitetnih programa - koncerata, akcija i izložbi, naglašavajući da takav jedan angažman od svakog člana iziskuje da Sklad stave rame uz rame sa svojim osobnim problemima i težnjama i da ga učini temeljnim dijelom svog života i svojih obitelji.

„Djelovanje za korist zajednice oplemenjuje ljude te smo radom u našem Skladu i mi članovi postali bolji ljudi, postigli smo da Grad Bakar izgleda bolje, da naša županija izgleda bolje, jer grad nisu građevine nego ljudi. A mi kao ljudi učimo ponovno nešto što su naši predci znali, poštovati svoj grad i zavičaj, ulagati sebe u njega i graditi ga”, emotivno je istaknula Vladislović te naglasila da u Skladu ostaju vjerni njegovom 145-godišnjem geslu

„Skladno naprijed!“, a to znači naprijed u stvaranju kulturnih sadržaja najviše razine kvalitete, naprijed u promicanju pozitivne slike Bakra, naprijed u suradnji i stvaranju bliske i tople sredine za sve građane Bakra.

Program proslave 145. godišnjice odvija se uz sufinanciranje Ministarstva kulture i medija RH, Grada Bakra i PGŽ, ali i uz donacije građana, tvrtke Login iz Rijeke, TZ Grada Bakra i VMO Bakar, kojima se Sklad zahvalio na potpori i pokroviteljstvu, dok su priznanja i zahvale Sklada povodom ove važne obljetnice dobili financijeri, stručni suradnici, maestra Nina Simčić i Igor Vlainić, voditelji sekcija, Miljenko Šegulja, Mladen Cvijanović, Dmitrij Čegodajev i Franjo Vicić te dirigentica Nada Matošević. Priznanja su dobili i nekadašnji predsjednici Sklada Ivan Šamanić, Josip Luzer, Ante Sobol, Miodrag Paulić i Vesna Večerina. Veliko hvala iz Sklada su uputili i Gradskoj straži Bakar, Bakarskoj gospodi i kapitanima, Društvu naša djeca Bakar, Udruzi umirovljenika Grada Bakra, Udruzi hrvatskih branitelja Domovinskog rata Bakar, Udruzi La Bamba, SPD-u Luben Bakar, Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Bakar te VMO-u Bakar koji su im velika podrška u radu.

Poruka Sklada je da će nastaviti svoj rad i težnju da bude bolji, kvalitetniji, njegovat će izvrsnost u glazbenom amaterizmu i poticati osobni razvoj svakog pojedinog člana, izdizanje iz prosjeka, pomicanje osobnih granica i ograničenja u glazbenom i svakom drugom pogledu. ♦

UDRUGA TEŽAKINJE I TEŽAKI Z PRAPUTNJAKA

Zasinjano va praputnjarsken srcu

Tekst: RiPrsten

Knjiga „Zasinjano va praputnjarsken srcu“, autorice Jadranke Ajvaz, svečano je predstavljena u prepunom Domu kulture Praputnjak

Na knjigu „Zasinjano va praputnjarsken srcu“, koja je u subotu 24. rujna 2022. g. svečano predstavljena u prepunom Domu kulture Praputnjak, osvrnule su se Jelena Ivanišević s Instituta za etnologiju i folkloristiku u Zagrebu, ravnateljica Gradske knjižnice Bakar Dolores Paro-Mikeli te profesorica hrvatskog jezika porijeklom s Praputnjaka Anja Kučan Buterin.

„Ja to zoven ‘povedaljka od življenja’. U knjizi ‘Zasinjano va praputnjarsken srcu’ je 25 tema s mog Praputnjaka, gledano kroz moje oči, moje oči kao djevojčice, kao djevojke, žene... Neki stari običaji, nešto što se događalo, neki ljudi... Zapravo, sad kad knjigu uzmem u ruke vidim da smo napravili jako veliki posao. Baš sam zadovoljna“, kazala je Jadranka Ajvaz, zahvalivši svima koji su na bilo koji način pomogli da ova knjiga ugleda svjetlo dana, pogotovo Silviji Jacić, koja ju je potakla na pisanje.

„Ova knjiga je jako dobar način da približimo ljudima ne

samo ono što baština jest materijalno, već kao iskustvo života na nekom prostoru i života s tim prostorom. Od počivala, Takala, tradicijske arhitekture, običaja, govora, jezika... Knjiga nije napisana samo za ovaj kraj i ove ljude, ona je dvojezična i time svima otvara vrata priči o baštini ovog mjesta na jedan jako dobar i popularan način“, istaknula je Ivanišević.

U programu su sudjelovali Dora Ajvaz, Ilinka Babić, Tajana Frančišković, Blanka Mavrić i Alen Polić te moderatorica Petra Begić Mavrić, a lijepu su praputnjarsku večer pjesmom “ukrasili” Lucija Rajnović i Zoran Papić Pape.

Izdavači knjige su Etno udruga Težakinje i težaki s Praputnjaka i Naklada Kvarner, a pokrovitelji: Grad Bakar, Primorsko - goranska županija, Vijeće mjesnog odbora Praputnjak, Turistička zajednica Grada Bakra, Poljoprivredna zadruga Dolčina, Eko projekt, Autolimarski obrt Nina i cvjetarna Decorus. ♦

Jadranka nan je z oven libron donesla va dotu i spravila za budući naraštaji praputnjarsku i primorsku tradiciju i baštinu, zavavek. Još vato, zasinjala je se to z domačun besedun, na domačemu zajiku. Aš, kako se bolje more povedat da nekoga jako voliš i da te je strah za njega, nego po domaću pa makar i nagražajuć mu se „ne dohajaj mi doma ako te morski pas poji“, kuliko je tu ljubavi z strahon sprepletano...ili pak onaj naš domaći čuveni „čo“...to j' čarolija, mirakul od našega zaika.

Dolores Paro - Mikeli

Zbog izvornih zapisa govora Praputnjaka od ove će knjige velike koristi imati studenti, zaljubljenici u dijalektologiju i proučavanje čakavskog narječja, jer zapise mogu koristiti, uspoređivati i pratiti polagane, ali sigurne mijene našeg govora. Jer sjevernočakavski, odnosno ekavski čakavski dijalekt najdosljedniji je dijalekt čakavskog narječja i u njemu su se gotovo svi oblici sačuvali u najstarijem obliku. Ovdje je akcentuacija identična kao i u starom stanju.

Anja Kučan Buterin

UDRUGA UMIROVLJENIKA GRADA BAKRA

Penzićijada u Škrljevu

Tekst: Ivan Dubrović

Prvog listopada 2022. godine domaćin tradicionalnog sportsko-natjecateljskog druženja članova Udruge umirovljenika Grada Bakra, popularne „Penzićijade“, bila je podružnica Škrljevo.

Nakon okrepe dobrodošlice i pozdravnih riječi, sportski sudac Penzićijade posložio je na igralištu natjecatelje po ekipama, koji su pod njegovom strogom paskom izvodili gimnastičke vježbe zagrijavanja pred nastup.

Na penzićijadi je nastupilo svih 7 podružnica Udruge umirovljenika Grada Bakra sa po 3 natjecatelja u 5 disciplina, ukupno 85 natjecatelja. Oni najuspješniji okitili su se kolajnama: zlatnim, srebrnim i brončanim.

U disciplini Pikado, zlato je osvojio Praputnjak, srebro Kukuljanovo, a broncu Krasica.

U disciplini Nabacivanje kolutova, zlato je osvojilo Kukuljanovo, srebro Praputnjak, a broncu domaćin Škrljevo.

U disciplini Rušenje čunjeva, zlato je osvojio Praputnjak, srebro Zlobin, a broncu Kukuljanovo.

U disciplini Ubacivanje lopte u koš, zlato je osvojio Praputnjak, srebro Kukuljanovo, a broncu Zlobin.

U disciplini Nošenje loptice na reketu, zlato je osvojio Zlobin, srebro Bakar, a broncu Hreljin.

Igre su održane na otvorenom, na igralištu ispred Doma kulture Škrljevo. Vrijeme je bilo ugodno, atmosfera sportska, natjecateljska i vesela. Nakon podjele odličja uslijedio je ručak te zabava uz glazbu. ♦

SPD „LUBEN“ BAKAR

Aktivnosti SPD-a „Luben“

Tekst: Ivan Jakupaneć

I nakon ljeta LUBEN ne posustaje.

Bogate aktivnosti vrijednih članova Društva su nastavljene pa već 03. listopada 2022. voditelj sekcije Nenad Slavujević i trenerica mladih nada LUBENA Danijela Nikolić, uz pomoć i podršku zaljubljenika u „tajne“ udičarenja, u rane jutarnje sate kreću na četvrto klupsko natjecanje u

udičarenju. Ribolov je organiziran s obale i brodica, a djelovalo je ukupno 16 natjecatelja s postignutim rezultatima koji su razveselili najbolje i sve ostale dobrodošle članove kada su gradele zagrijali Nenad i Darko, a predsjednik Martin i tajnik Ivan podijelili zaslužena priznanja.

U kategoriji U-16 najbolji rezultat je postigla Marika Grohovac, drugo mjesto pripalo je već iskusnom Gabrijelu Keškiću dok je s „broncom“ bio veoma zadovoljan David Gržetić.

Sveukupno, senior Nenad Slavujević postigao je najbolji rezultat, „srebro“ je pripalo presretnoj Mariki Grohovac, a vaga je pokazala da treće mjesto pripada Draganu Gržetiću. Zavidni rezultati na klupskim natjecanjima znak su velikog entuzijazma i volje trenerice Danijele Nikolić koja, u svoje slobodno vrijeme, vještine udičarenja prenosi na najmlađe, teoretskim i praktičnim učenjem u prostorijama Društva i treninzima na Primorju i novoizgrađenoj pontonskoj šetnici.

21. listopada 2022. organiziran je večernji trening s ciljem razvijanja natjecateljskog duha uz pomoć priručne vage koja je iznjedrila Marka Frančiškovića kao pobjednika s ulovljenih 880 g ribe, a ostali ulovi su bili vrlo blizu

pobjedničkog tako da su na kraju priče svi „pobijedili“ i radosni otišli svojim kućama.

Kao i oko svake kuće, uvijek se nešto radi i popravlja. Obnovljena je dotrajala oglasna ploča, a vrijedna ekipa LUBENA montirala je nove gumene odbojnice na vezu za barke ispod dizalice kojom u ovo doba godine vrlo često upravlja naš lučki redar Darko Nedić, dižući barke iz mora radi premještaja na sigurna zimska odredišta.

24. listopada 2022., u organizaciji USPDR „Ajkule“, ronionci našeg Društva: Sonja Jelušić Marić, Franjo Vicić i Dario Nedić, sudjelovali su u hvalevrijednoj akciji čišćenja podmorja u Bakru pod nazivom „More spaja-Eko mreža“, a riječkim „Ajkulama“ pridružili su se volonteri s obale i u kontejnere odložili oko 10 m³ prikupljenog otpada.

Želimo vjerovati da će se ekološka svijest svih nas poboljšati i da ćemo čistoću i ljepotu mora i okoliša sačuvati i za nas i za buduće generacije. ♦

USPDR AJKULE

More spaja - eko mreža

Tekst: RiPrsten

U sklopu hvalevrijedne akcije čišćenja – „More spaja - eko mreža“, u organizaciji USPDR-a Ajkula, stotina volontera iz bakarskog je podmorja izvuklo deset kubika otpada.

Posljednju stanicu na svom eko putu Ajkule su, uz pomoć brojnih volontera, očistile su 24. rujna u Bakru, gdje je iz podmorja izvučeno desetak kubika otpada. Završio je tako ovogodišnji ciklus- „More spaja - eko mreža“. Ronioce je ispratio bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić, a na samom početku okupljene su pozdravile predstavnice Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te predstavnik Primorsko - goranske županije, kao i predsjednik USPDR-a Ajkula Perica Prpić. „Ovo je šesta eko akcija, kojom zaključujemo ciklus projekta More spaja. Nakon Lovrana, Crikvenice, Kraljevice, Dobrinja i Opatije danas smo stigli u Bakar. Izuzetno nam je drago da se mnogi ronionci i ostali volonteri uključuju u projekt i da su ga prepoznali kao nešto što je od općeg interesa za zajednicu. Često se naglasi kako Hrvatska živi od mora, ali o njemu moramo i brinuti“, poručio je Prpić.

Danas se u Bakru ronilo na dvije lokacije, ispred Žala ribara i Masarykove obale, a ronionicima riječkih Ajkula pridružili su se kolege iz SPD-a Luben, KPA Adria, KPD-a INA-e Kostrena, KPA Kostrena, ŠR-a ScubaGene, KPA Crikvenica, Regionalne protueksplozijske jedinice Rijeka...

Podršku su im na kopnu pružili GKD Dobra, UHBDR Bakar, DVD Bakar, JVP Rijeka, DVD Drenova, KD Čistoća, a akciju su podržali Grad Bakar, Industrijska zona Bakar i Turistička zajednica Grada Bakra, čija je direktorica Sonja Jelušić Marić i sama navukla ronilačko odijelo i krenula u akciju. ♦

BK KUKULJANOVO

Proslava 40 godina neprekidnog rada Boćarskog kluba Kukuljanovo

Tekst: Paula Mikeli

U subotu, 12. studenoga na jogu na Kukuljanovu s početkom u 9.00 sati održan je turnir povodom 40. obljetnice neprekidnog rada Boćarskog kluba Kukuljanovo osnovanog u lipnju 1982. godine.

BK Kukuljanovo je u svojih 40 godina neprekidnog rada i natjecanja nizaio brojne uspjehe, a trenutno se natječe u prvoj Hrvatskoj boćarskoj ligi. Klub trenutno broji 40-ak članova i 11 aktivnih igrača. Povodom 40. obljetnice, održali su cjelodnevni turnir i prigodnu zakusku za dvanaest ekipa - prijatelja i suigrača koji se natječu u prvoj i drugoj boćarskoj ligi. Nakon cjelodnevnog turnira, prvo

mjesto osvojio je BK Sloga, drugo BK Krenovac, treće mjesto osvojila je ekipa BK Zastenice, a četvrto je pripalo BK Kukuljanovo 2. U večernjim satima pobjednicima su podijeljeni pehari i medalje, nakon čega je uslijedilo druženje članova i njihovih gostiju. U svečanom dijelu turnira, u svome govoru predsjednik Kluba Jura Malnar osvrnuo se na početak rada Kluba, zahvalio Gradu Bakru na višego-

dišnoj financijskoj podršci, članovima i igračima Kluba te svim klubovima koji su se odazvali pozivu na turnir. „U planu nam je svečana sjednica na koju ćemo pozvati sve žive članove inicijativnog odbora i skupštine koji su zaslužni za osnivanje našeg Kluba“, naglasio je Malnar. Gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić je uz prigodne čestitke i darove najavio da je projektna dokumentacija za natkrivanje joga gotova i predana na dobivanje građevinske dozvole kako bi se uskoro krenulo s realizacijom planiranog zahvata te time stvorili bolji uvjeti za igru BK Kukuljanovo. ♦

ŽBK HRELJIN

Mlade snage boćarskog kluba

Tekst: Ljerka Tomašević

U proljeće 2021. godine na naše boćalište dolaze jedna po jedna djevojčica. Sramežljivo pitaju mogu li nam se pridružiti.

U jesen 2021. klub slavi 20 godina postojanja i stavlja ih u mješovitu ekipu da igraju i osjete natjecanje s drugim klubovima. Paula Janić, Doris Polić i Vlasta Blažić osvajaju prvo mjesto od osam ekipa. Tea Tomašević je najbolja košadorka. U proljeće 2022. god. počinju natjecanja pod nazivom Miće boćarice i boćari u akciji. Prvo natjecanje održava se u Kastvu gdje Paula Janić, Nina Nerat i Ana Vidas osvajaju prvo mjesto. Potom se održava u Jadranovu gdje je najbolja košadorka Laura Podgorelec. U srpnju se održava prvenstvo Hrvatske za kadetkinje u Pazinu gdje je Paula Janić najbolja košadorka i četvrta u ukupnom plasmanu u mješovitoj grupi, a Daria Janić osvaja pehar za najmlađu igračicu. Daria Janić i Tara Tomašević su šeste u mješovitoj grupi u parovima. Naše mlade boćarice od jeseni se natječu samostalno u Ligi. Nižu uspjehe, marljivo treniraju i nadam se da će gradonačelnik gosp. Tomislav Klarić i mnogi u Gradu Bakru to

vidjeti, podržati ih i pomoći toj djeci da im se natkrije jog da mogu postizati još bolje rezultate, jer osim nogometa i košarke postoji još sportova među kojima je i boćanje. ♦

ŽBK ŠKRLJEVO

Na jednomu turniru zavolela san boće

Tekst: Gordana Fumić

Već davne 2003. godine jedna aktivna i angažirana Škrļjevčanka Jasna Granić-Ranić osnovala je ŽBK Škrļjevo. Tada je bila zamjenica predsjednika Mjesnog odbora Škrļjevo, bila je predsjednica podružnice penzionera Škrļjevo i osnovala je Posmrtnu udruhu Škrļjevo kojom obitelji preminulih članova dobivaju novčanu pomoć.

Ove godine Boćarski savez PGŽ dodijelio joj je nagradu za životno djelo za izniman doprinos u razvoju i promicanju boćarskog sporta. Nagradu joj je uručila, u ime BS PGŽ, Nicol Marelja, boćarica Škole Boćanja Čavle i članica Upravnog odbora BS PGŽ u Jadranovu 22. srpnja ove godine. Nagrade su dodijeljene i brojnim boćarima i boćaricama za postignute vrhunske rezultate u Hrvatskoj i svijetu i drugim zaslužnim promicateljima ovoga sporta.

Tim povodom, razgovarala sam s Jasnom, o boćanju i o tome kako je osnovala ŽBK Škrļjevo te mi je rekla kako ju je u proljeće 2003. godine predsjednica ŽBK-a Hreljin Janja Šubat pozvala na turnir u boćanju kojeg su hreljinske boćarice organizirale povodom svog župnog i mjesnog blagdana Jurjeve. A kako još nisu imale svoj jog, turnir je održan na jogu u Praputnjaku:

„Kad san videla kako je to lipo, kad san videla se te žene kako boćaju, kad san probala boćat, zaljubila san se va boće. Pa poslije podjele medalja i pehari, druženja i pjesme do noći, sve me se to jako dojmilo. A bile su boćarice s Pašca, Rike, Čaval, Dražic, Marinići i Punta. Danimi poslije tega mislela san kako bi bilo dobro da i mi imamo ženski boćarski klub. Pitala san pokojnoga Veljka

Pavletića, predsjednika i voditelja BK Škrļjevo kako da to napravim i on je rekao da će mi pomoć. Posudela sam je boće i šoldi od muškoga boćarskoga kluba da se registriramo 24. novembra 2003. godine. Ustupila sam i prostoriju kluba ku još i danas s muškimi delimo.

Njegova žena Seka - Snježana valje se priključila. Moja prijateljica i desna ruka va penzionerih pokojna Marica Rošić, isto tako. Rekla sam predsjedniku MO Škrļjevo Ivici Fumiću da bi i njegova žena Gordana mogla doć med nas i boćat, a ne samo va crikve molit i pomagat. I došla je. Pa moje kćeri Senka i Nataša, Milojku Vučinić pridobila sam preko njejega muža ki je bil s manun va MO. Moje kćeri pitale su Danicu Radolović, a ona Astrid Malvić. Pitala sam svoju susedu Ljubimku Mavrinac i bilo nam je dosta. Bilo je podupirajućih članic ke su nam pratile, ali nisu boćale. Prvi trening imele smo z Veljkon na jogu va Škrļjevu 4. lipnja, a na jesen va Benčiću, a učil nam je i koštati i zbijati pokojni Marko Buterin. Prvu utakmicu imele smo s ŽBK Čavle va Benčiću, jer je padala kiša. Na prvi turnir 2. oktobra 2004. leta, koga je organiziral ŽBK Lučki Radnik, šle smo ja, Seka i Marica i osvojile smo četvrto mesto i dobile prvi pehar ki mi je najdraži.

Prvi trener bil nan je Jerko s Čaval, ne znan mu prezime. Tri leta nas je vodil pa se preselil va Zagreb. Bil je jako dobar i strpljen, a bilo je sakako. Nismo znale igrat, učile smo se i trudile, hodile na utakmice, upoznavale joge i igrarice drugih klubbi, boadrile smo jedna drugu i bile sritne za saku pobjedu. Domaća publika, naši muški i ženske pratili su nas na utakmicami i doma i van doma. Kako su to bila lipa vrimenta. Organizirale smo turnire za blagdan našega mesta i hodile na turnire ke su ženski boćarski klubovi organizirali za svoj blagdan i nosile doma i medalje i pehare“ - rekla je Jasna.

Nakon šest godina boćanja, boćarice Škrljeva s trenerom Zdenkom Mladenićem i izvrsnom boćaricom Anitom Selak iz Matulja, koja je došla u klub, postale su prvakinje Hrvatske i tako se plasirale za europsko prvenstvo u Francuskoj u svibnju iste godine:

„Sjećam se te godine. Prvenstvo je bilo u Andrezieux - Botheonu. Kakove su to bile pripreme, treninzi, kupovanje novih trenirki na keh su pisala naša prezimena, organiziranje putovanja, pa igre tamo. Se su to lipa

uspomene. Danas je nas, koje smo započele, samo 5. Imamo novih igraric, a sretna san ča imamo od leta tri curice. Već treniraju. Bile su i na prvomu turniru „Miće boćarice i boćari“ va Kastve. I bile su jako dobre. Uz pomoć Grada Bakra, BS PGŽ i kluba dobile su nove boći i trenerke.

Sada igramo va Ženskoj županijskoj lige. I tu smo već četiri put bile prve. Kad ova dica porastu i kada dobro nauče boćat, verujen da ćemo jednoga dana uč va Hrvatsku žensku boćarsku ligu. A još da rečen da san prije deset let finila školovanje za suca boćanja i sudila na nekin muškin utakmican.

ŽBK Škrljevo neće se ugasit, a verujen da će još mladih doć i zavolet boće k'o mi. A volela bin da dojde i ka mama boćat. Ponosna san na naš klub, na naše boćarice jer su mnoge ostvarile dobre rezultate i na nivou županijskih i državnih prvenstav i međunarodnih turniri. Hvala sen ki su nas podržavali sih ovih let, ki su za nas navijali, boadrili nas da gremo dalje. Hvala mojimi boćaricami ke su igrale, držale klub, nosile dobre rezultate, ke su ostale da moremo i nakon dvajset let igrat“ – rekla je Jasna. ♦

STUDIOB7

Radionica keramike za školarce

Tekst: Petra Mlacović

Udruga Studio B7 je pod pokroviteljstvom Grada Bakra organizirala radionicu keramike za djecu osnovnoškolske dobi.

Pod vodstvom Saše Uljančić, edukacijske rehabilitatorice i magistre sestrinstva u zaštiti mentalnog zdravlja te vlasnice obrta „Vista“ koji se bavi edukativnim radom i podrškom djeci i odraslima, školarci s područja grada Bakra izradili su i ukasili svoje predmete od gline. Radionica se održala tijekom listopada i studenog 2022. godine u Domu kulture „Matija Mažić“ u Bakru kroz tri susreta. Zabave i kreativnosti nije nedostajalo već od prvog susreta kada su se djeca upoznala s glinom kao umjetničkim materijalom i naučila kako se od gline izrađuju razne posudice i figurice u obliku ptice. Izrađeni predmeti sušili su se do sljedećeg susreta kada su ih mali umjetnici ukasili i obojali, a izgled svojih umjetničkih djela i doživljaje pritom su podijelili s gradonačelnikom i pročelnicom te novinarima Kanala Ri koji su nas posjetili. Voditeljica Saša se zatim pobrinula za pečenje i glaziranje ukrašenih predmeta. Treći susret održan je 05. studenog 2022. godine kada su djeca zajedno sa svojim roditeljima razgledala malu izložbu svih izrađenih predmeta. Svoje prekrasne i šarene keramičke predmete svi su s veseljem ponijeli kući nakon zajedničkog druženja i podjele pohvalnica. ♦

Bog daj, ljudi!

Živa san i zdrava pa van moren se na tanko i debelo povedat. Oneh par živeh duš ča prati moj lik i djelo zadnjih par let siguno nisu mogli doškat da in povedan kako je prošla moja avantura radnoga naziva: „Kako preživjet operativni zahvat va našeh bolnicah?“ Pa da vas već ne držin va brige, evo kako je bilo...

Četrtrak je, dečina su me skrcala spred Rečke bolnice, mene i moju boršu. Čera san se spakirala, jednu roza boršu za va bolnicu, jednu za posle bolnice, aš je gospođa majka obećala da će me nastat jedno par dani nakon operacije. Poprtila san se na treći kat i pušen kot sipa, aš se valjda nisan još od korone oporavila. Ovdika čuda ljudići sede i čekaju. Saki neč, ali ovih z boršan kot ja, njih je malo. Dohtori, sestre, njegovateljice, čistačice, si šeću i prohajaju, pozdravljaju, a ja sedin i čekam. Nekakova sestra me pita ča mi rabi i govori neka počekan i dalje. A da kamo ću? Tr neću pobić, bar za sad.

Doškat ću ja tu operaciju pa makar do jutra sedela va oven hodniku, aš me ni volja još jedanput si nalazi delat. Koliko krvi su mi zneli dobro san preživela, a kade je još operacija. Jednoga staroga su dopeljali va nekakoveh koliceh i sedi tu kraj mene i mumlja neč. Majko moja, ki to doma nasliše po celi dani. Mislin se ja, dobro je. Ki zna kakova ću ja bit va njegovin letin, ako ih doškan. Okol polna san dobila lipu kamaru i postelj do poneštri. Pogled mi puca na more i dizalice Rečke luke. Dve ženske su va kamare već operirane, dohajaju nase i povedaju mi zač su ovdeka. Nisan se ni poglela, a dohaja obed va oneh metalneh pijatićeh i lončićimin ča nan je Marija Terezija još za vrijeme Austrougarske pušćala va nasljedstvo kad je doma va Beč hodila. Va lončiću je juha od verdure ka soli ni videla, mlačna, a va pijatiću nekakov bolonjez i pire od kumpira z dve fetice Pikovoga polubeloga kruha. Skoro da san sigurna da su zvali moje doma i pitali ča ne volin jist tako da mi to moru za obed poslužit. Od obeda najbolji je bil Pikov polubeli kruh, njega san malo toćala va bolonjez. Ja dobro, i ovako bin trebala bit na dijeti i manje jist i to ne radi žući, nego zato aš san kot od steni odvaljena. Sad bite sigurno oteli znat ča san za večeru dobila. Za večeru j' bila bistra juha, a to van je ona ista mlačna juha od obeda al kroz penicu procedena. I tako san van ja prvi dan va Rečkomu kabeceju ostala lačna. Ma ni se tako strašno bilo. Dali su mi čaj i nekakov čepić, a vi znate kamo to gre i čemu služi pa van neću o tomu pisat. Drugo jutro san se rano zbudila i šla se na brzinu otuširat i prisposodbit, aš si mislin morda će me malo pripaziti na toj operacije, ako buden zgljedala kot održavana ženska va najboljeh leteh. Negder okol desete ure su mi dale nekakove kalceti da ih navučem na cele nogi, a ja san si mislela ove kalceti su već čuda nog videle. Nadan se da su ih baren oprali prvo nego su ih mene klali. I tako odbavna, sestra i ja smo lipo odšetale va operacijsku salu. To van je jedna vela kamara i ovi ča komać gredu su na levoj bandi, a oni ča su, bogihpomiluj, gotovi su na desnoj bandi. Sukla san se do doljnjih gać i teh kalceti i poglela, a neki lipi dečko mi je zatukal nekakovu igličinu ča oni kanila zovu, od drugoga pokušaja, va levu ruku. Tamo van je kot na pokretnoj trake, ale se ti brižni ljudi nadelaju. Mene su se dohtorice i sestre pofalile frizuru, aš san jutro

rano oplela vlasi va dve pletenice, tako da san van ja skoro posal va fušu dogovorila. Začas san se ja našla va operacijskoj sale, celu su me zamotali i lipo smanun govore neka se niš ne pojidan i da će se dobro bit, a ja pomalo zaspivan i govorin in da neka reku onomu glavnomu dohtoru da se ja volin kupat i da nosin dvodjelni kupaći pa da neka me lipo zašije. Zaspala san i zadnje ča san videla je dohtor ki je se to naslihal i bil veramente jako, jako ozbiljan.

Majko moja, neki me poziva po mojen krsnen imenu, a tako me leh gospođa majka zove kad je jako jadna na me. Ne odpiran oči i mislin si malo morda me anđelići sebe zovu, morda je moje vreme za poč sv. Petru na račun prišlo... Odpiran oči, a on dečko ča baš ni stručnjak za kanile, ma je lip pa san mu se oprostila, poziva me i pita me kako san. Dobro san, a sv. Petar i si oni anđelići će još malo počekat da in ja dojden na račun.

I tako van je finila i ova štorija. Kako je bilo na oporavku kod matere ću van povedat ki drugi put.

Sako dobro van želin za Božić i va noven letu, neka nan simin bude puno bolje, neka eurići bude na hitanje za sih nas...

Vaša Mičica

INFO stranica

GRAD BAKAR

Bakar, Primorje 39
tel.: 455 710
fax: 455 741
web: www.bakar.hr

RADNO VRIJEME:

Ponedjeljak – petak 07,30 – 15,30 sati
UREDNOVNO VRIJEME ZA STRANKE:
ponedjeljkom, srijedom i petkom 08,00 – 11,00 sati
utorkom i četvrtkom 12,00 – 15,00 sati

URED GRADA

Pročelnica: Maja Šepac Rožić

tel.: 455 744
e-mail: maja.sepac.rozic@bakar.hr

Tajnica gradonačelnika

tel.: 455 742
fax: 455 741
e-mail: gradonacelnik@bakar.hr

Zdravstvo, socijalna skrb, sport i odgoj

tel.: 455 743
e-mail: nena.gudac@bakar.hr

Kultura, obrazovanje i promidžba

tel.: 455 746
e-mail: paula.mikeli@bakar.hr

Gospodarstvo

tel.: 455 727
e-mail: gospodarstvo@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I FINANCIJE

Pročelnica: Iva Marohnić

tel.: 455 722
e-mail: iva.marohnic@bakar.hr

Računovodstvo i financije

tel.: 455 723, 455 724, 455 725
e-mail: financije@bakar.hr

Naplata komunalnih i drugih prihoda

tel.: 455 726
e-mail: financije@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA OPĆE, PRAVNE POSLOVE I LOKALNU SAMOUPRAVU

Pročelnica: Zvonka Marčelja

tel.: 455 733
e-mail: pravnik@bakar.hr

Imovinsko pravni poslovi

tel.: 455 728
e-mail: viktor.polic@bakar.hr

Javna nabava

tel.: 455 748
e-mail: davor.vidas@bakar.hr

Pisarnica

tel.: 455 710
e-mail: pisarnica@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA URBANIZAM, KOMUNALNI SUSTAV I EKOLOGIJU

Pročelnik: Davor Skočilić

tel.: 455 755
e-mail: davor.skocilic@bakar.hr

Prostorno planiranje i investicije

tel.: 455 752
e-mail: matea.kovacic@bakar.hr

e-mail: iris.devic@bakar.hr

Investicije i održavanje komunalne infrastrukture

tel.: 455 749
e-mail: aranka.velkovski@bakar.hr

Obračun komunalnih prihoda i investicije

tel.: 455 754
e-mail: tanja.bruketa@bakar.hr

Komunalno redarstvo

tel.: 455 757, 455 759
e-mail: komunalni-redar@bakar.hr

MATIČNI URED BAKAR

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 008

UREDNOVNO VRIJEME ZA STRANKE:

ponedjeljkom i srijedom 08,00 – 14,00 sati

OPĆINSKI SUD (ZA K.O. KUKULJANOVO – NOVA)

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 735, 455 737, 455 738

UREDNOVNO VRIJEME ZA STRANKE

BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVO-

ĐAČE:
ponedjeljkom, srijedom i četvrtkom 13,00 – 14,00 sati

URED ZA KATASTAR

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 739

UREDNOVNO VRIJEME ZA STRANKE

BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVO-

ĐAČE:
ponedjeljkom i srijedom 13,00 – 14,00 sati

OPĆINSKI SUD (ZA K.O. ŠKRLJEVO - NOVA)

Primorje 39, Bakar
tel.: 260-676

URED ZA KATASTAR

Primorje 39, Bakar
tel.: 260-675

UREDNOVNO VRIJEME ZA STRANKE

BEZ POZIVA:

utorkom i četvrtkom 8:30 – 9:30 sati

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA BAKRA

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 111
e-mail: info@tz-bakar.hr
web: www.tz-bakar.hr

GRADSKA KNJIŽNICA BAKAR

Primorje 45/a, Bakar
tel.: 761 263
fax: 761 527
e-mail: knjiznica@gkbakar.hr
web: www.gkbakar.hr

UREDNOVNO VRIJEME ZA KORI-SNIKE:

ponedjeljkom i četvrtkom 14,00 – 19,00 sati

utorkom, srijedom i petkom 09,00 – 14,00 sati

2. i 4. subota u mjesecu 09,00 – 13,00 sati

INDUSTRIJSKA ZONA BAKAR D.O.O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 253 060
fax: 253 061
e-mail: tajnistvo@ind-zone.hr
web: www.ind-zone.hr

GRADSKO KOMUNALNO DRUŠTVO „DOBRA“ D.O.O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 761 144
fax: 761 246
e-mail: komunalno@gkd-dobra.hr
web: www.gkd-dobra.hr

LUČKA KAPETANIJA – ISPOSTAVA BAKAR

Senjska 372/2, Bakar
tel.: 761 214
fax: 761 326

POMORSKI RADIO BAKAR
Nautička 3, Bakar
tel./fax: 761 378

DJEČJI VRTIĆ BAKAR

Lokaj 193a, Bakar
e-mail: djecji.vrtic.bakar@ri.t-com.hr

web: www.vrticbakar.hr

lokacija Bakar, Lokaj 193a:

tel./fax: 761 126

lokacija Hreljin, Hreljin 267a:

tel.: 545 544

fax: 545 608

lokacija Škrljevo, Škrljevo 308b:

tel.: 502 949

fax: 502 940

DJEČJI VRTIĆ „PČELICE“

Škrljevo 112d, Škrljevo
tel./fax: 251 130
e-mail: pcelice1@gmail.com
web: www.vrtic-pcelice.hr

DJEČJI VRTIĆ „BAMBI“

Škrljevo 86, Škrljevo
tel./fax: 503 279
e-mail: vrtic-bambi@ri.t-com.hr
web: www.bambi-vrtic.com

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR

Lokaj 196, Bakar
tel.: 761 244
fax: 761 356
e-mail: ured@os-bakar.skole.hr
U sklopu škole djeluju područne škole u Krasici, Kukuljanovu i Škrljevu.

OSNOVNA ŠKOLA “HRELJIN”

Hreljin 217, Hreljin
tel.: 809 701
e-mail: os-hreljin@os-hreljin.skole.hr
U sklopu škole djeluje područna škola u Praputnjaku.

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

Nautička 14, Bakar
tel.: 761 211
fax: 761 516
e-mail: info@pomorskaskola.bakar.hr
web: www.pomorskabakar.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. MIRJANA KRSTIĆ ARBANAS

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 195
e-mail: m.krstic.ordop.med@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. ZORAN ADŽIĆ

Hreljin 229b, Hreljin
tel.: 809 222

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. JANJA RADIĆ

Krasica 157, Krasica
tel.: 766 320
e-mail: janja.radic.ordinacija@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. INA VUKELIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
tel.: 251 984
e-mail: ord.op.med.vukelic.ina@ri.t-com.hr

PEDIJATRIJSKA ORDINACIJA DR. DAJANA KUKURIN CNAPPI

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 754
Škrljevo 308b, Škrljevo
tel.: 445 309

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. TOMISLAVA ROŽMANIĆ

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 123

ORDINACIJA DENTALNE MEDICINE MENSUR ISMAILI

Škrljevo 76/a
tel.: 091 1555571
e-mail: ismaili.dent@net.hr

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ADRIANA TOMLJANOVIĆ VUČKOVIĆ

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 202

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. SANJA ANĐUKIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
Tel.: 251 119

USTANOVA ZA ZDRAVSTVENU SKRB MAGDALENA

Škrljevo 308B, Škrljevo

tel.: 091/888-972

e-mail: uzsmagdalenagmail.com

UDRUGA POMOĆ U KUĆI GRADA BAKRA

Škrljevo 308/B, Škrljevo
tel.: 091/904-5069
e-mail: pomoc-u-kuci@bakar.hr

LJEKARNA „JADRAN“ BAKAR

Veberova 137, Bakar
tel./fax: 761 319
e-mail: bakar@ljekarna-jadran.hr
web: www.ljekarna-jadran.hr

LJEKARNA MR. PHARM MARTINA MIKULIČIĆ

Krasica 151, Krasica
tel./fax: 766 001

LJEKARNA „DARIJA VUKUŠIĆ“

Kukuljanovo 36, Kukuljanovo (u zgradi „Pevec“)
tel.: 455 807

LJEKARNA SMERALDO

Hreljin 160a, Hreljin
tel.: 289 758
e-mail: ljekarnahreljin@gmail.com

DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE „MATILDA“

Ružić selo – Plase, Hreljin
ŽUPNI URED BAKAR
Turan 281, Bakar
tel.: 761 150

ŽUPNI URED HRELJIN

Hreljin 117, Hreljin
tel./fax: 809 179

ŽUPNI URED KRASICA

Krasica 126, Krasica
tel.: 766 165

ŽUPNI URED KUKULJANOVO

Kukuljanovo 116, Kukuljanovo
tel./fax: 251 385

ŽUPNI URED PRAPUTNJAK

Praputnjak 167, Praputnjak
tel.: 766 957
fax: 766 456

ŽUPNI URED ZLOBIN

Zlobin 44, Zlobin

VAŽNIJI BROJEVI

Jedinstveni broj za hitne službe 112
Policija 192
Vatrogasci 193
Hitna pomoć 194
Spašavanje na moru 195
Prometna policija 335 521
Polićijska uprava Primorsko – goranska 430 333

DEŽURNE SLUŽBE

Komunalno redarstvo Grada Bakra (vikendom)

099 802 0920

Ceste Rijeka d.o.o.

250 007

GKD Dobra – pogrebni poslovi na području Grada Bakra

099 249 5898, 761 202

Vodovod i kanalizacija d.o.o. –

dežurna služba

211 906, 353 222

Vodovod i kanalizacija d.o.o. –

crpljenje septičkih jama

353 841, 353 885

HEP Elektroprimorje – dežurna

služba

0800 300 412

Kamino, obrt za dimnjačarske

poslove

091 952 2829

Sveti Nikola
u Gradu Bakru

BAKAR

HRELJIN

KRASICA

KUKULJANOVO

PRAPUTNJAK

ŠKRLJEVO

ZLOBIN